

Sfințirea Sabatului

Colecție de articole

**Lucrare apărută sub îngrijirea
Departamentului Administrarea Creștină a Vieții,
Uniunea Română**

evs
editura viață și sănătate

© 2015 – Editura Viață și Sănătate, România
Toate drepturile rezervate.

Corectură: Livia Ciobanu-Mihai
Tehnoredactare: George Toncu
Coperta: Irina Toncu

Cărțile Editurii Viață și Sănătate pot fi achiziționate
prin propria rețea națională de librării
www.viataisanatate.ro/librarii

Pentru comenzi prin poștă sau agenți de vânzare:
Editura Viață și Sănătate,
Str. Cernica nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov
Telefon: 021 323 00 20, 0740 10 10 34
Fax: 021 323 00 40
comenzi@viataisanatate.ro
www.viataisanatate.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sfințirea Sabatului / trad.: Delia Buciuman. – Ed. a 2-a. –
Pantelimon : Viață și Sănătate, 2015

ISBN 978-973-101-888-1

I. Buciuman, Delia (trad.)

286.3

Cuprins

<i>Introducere</i>	5
<i>Capitolul 1</i>	
Sabatul, ziua sfințită de Dumnezeu (<i>Ellen G. White</i>)	9
<i>Capitolul 2</i>	
Importanța Sabatului (<i>Ellen G. White</i>)	19
<i>Capitolul 3</i>	
Respectarea Sabatului – principii generale (<i>Conferința Generală</i>)...26	
<i>Capitolul 4</i>	
Sfințirea Sabatului (sâmbetei) și managementul afacerilor – principii generale (<i>Uniunea Română</i>).....	49
<i>Capitolul 5</i>	
Sfințirea Sabatului – aspecte practice (<i>Uniunea Română</i>).....	57
<i>Capitolul 6</i>	
Principii de referință pentru păzirea Sabatului și atributele divine care stau la baza acestora (<i>May-Ellen Colon</i>).....	66
<i>Capitolul 7</i>	
Principii de hermeneutică biblică (<i>Lect. univ. dr. Zoltan Szalos-Farkas</i>)....	74
<i>Capitolul 8</i>	
Sabatul – provocare pentru lume și pentru adventiști (<i>Florin Lăiu</i>) ...	81
<i>Anexe</i>	101

Introducere

Membrii adventiști din România au fost întotdeauna preocupați de modul în care trebuie păzit Sabatul. Schimbările intervenite în țara noastră după decembrie 1989 au adus în viața bisericii situații și provocări noi. În mod special cei care au dezvoltat o afacere au trebuit să rezolve diverse probleme legate de păzirea Sabatului. Pe de altă parte, posibilitățile mult mai mari de contact direct sau prin mijloacele moderne de comunicare cu membrii adventiști din alte părți ale planetei ne-au pus deseori în situația de a ne reevalua standardele și felul în care ținem Sabatul.

În anul 2005 a fost înființată la nivelul Uniunii de Conferințe Comisia pentru Sabat, care să aducă lămuriri în chestiunile legate de sfințirea Sabatului. Activitatea acestei comisii a fost continuată după alegerile din 2009 de o nouă comisie. Rezultatul lucrărilor de până acum s-a concretizat în materialul de față. Au fost stabilite legături cu instituții ale bisericii mondiale, de la care am primit ajutor: Conferința Generală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, Institutul de Cercetări Biblice; Fundația „Ellen White” (White Estate), iar din țara noastră: Institutul Teologic Adventist, Uniunea de Conferințe și cele șase Conferințe.

Lucrarea de față aduce răspunsuri la multe dintre întrebările care s-au ridicat. Nu însă la toate situațiile în care cineva s-ar putea găsi. Nu s-a intenționat să se alcătuiască liste cu ceea ce se poate face în Sabat și cu ceea ce nu se poate face. La multe

probleme, serva Domnului nu a exprimat o poziție. În ultimii ei ani de activitate, cei care scriau și cereau răspunsuri la diverse probleme cu care se confruntau erau îndrumați să se sfătuiască cu cei care poartă răspunderea lucrării la nivelul Conferințelor, și în mod special cu președinții de Conferință, care poartă o mare răspundere în ceea ce privește îndrumarea spirituală a comunităților și membrilor.

Cine va citi toate materialele cuprinse în această lucrare, cu rugăciune și cu dispoziția de a se lăsa învățat, cu siguranță că va găsi un răspuns la problema sa. Duhul lui Dumnezeu îl va îndruma. Este important să știm ce răspunsuri au primit alți frați și surori care au avut de rezolvat probleme similare. Este important să știm care este înțelegerea bisericii cu privire la un punct sau altul. Dar este la fel de important să avem propria experiență și să primim răspunsuri personale, deoarece decizia este personală și vom răspunde pentru ea.

Vremurile de libertate ascund multe pericole. Un proverb spune: „Apele liniștite sunt adânci.” Tinerii adventiști nu mai trebuie să facă stagiul militar. La școală nu mai sunt ore sâmbăta. Pentru cei care sunt angajați, sâmbăta este liberă. Dar în același timp vedem cum tot mai mult se face din Sabat, din sâmbătă, ceea ce alții au făcut din duminică. Mersul la plajă, cumpărăturile, concertele la care se vând bilete și multe alte asemenea activități sunt din ce în ce mai prezente în ziua sfântă. Nu se mai vede o distincție între cei care vorbesc de judecata de cercetare, de apropiata revenire a Domnului și Mântuitorului nostru și lume. Nu se mai vede o mare preocupare pentru închinarea publică și lucrarea misionară. Pentru mulți se pare că nu mai este o distincție între ceea ce este bine și ceea ce este rău, între ceea ce este adevăr și ceea ce este eroare, între lumină și întuneric.

Serva Domnului scria: „Deși unii și-au impus gusturile lor omenеști asupra altora, unele elemente din porunca a patra au

fost respectate într-o mică măsură. Noi știm că binecuvântarea lui Dumnezeu nu poate veni asupra acestei biserici până când nu va exista o reformă în acest punct important. Cei care ocupă poziții de răspundere ar trebui să fie atenți ca exemplul și cuvintele lor să fie de așa natură încât să-i conducă pe oameni la concepții și practici corecte. Ei ar trebui să se asigure că în niciun fel nu micșorează cerințele lui Dumnezeu. Pentru că porunca a patra este nerespectată într-o măsură atât de mare, ar trebui să fim mai doritori și mai hotărâți în direcția respectării acestui percept din Legea sfântă a lui Dumnezeu. Solia îngerului al treilea este ceea ce trebuie să-i prezentăm lumii. Aici, Dumnezeu are pentru noi un test și, dacă ne vom ridica la nivelul acestui standard, vom fi un popor deosebit. Oricine păzește porunca a patra va descoperi că există o linie de separare între el și lume. Sabatul este un test, nu o cerință omenească, ci o probă de la Dumnezeu. Astfel se va face distincție între cei care Îi slujesc lui Dumnezeu și cei care nu Îi slujesc și în jurul acestui punct se va desfășura ultimul mare conflict al luptei dintre adevăr și eroare.” (Fragment din materialul scris de Ellen G. White în perioada în care s-a aflat în Europa, în legătură cu vizita ei la Oslo, Norvegia, în toamna anului 1885.)

Făgăduința lui Dumnezeu este că El va pregăti un popor pentru casa de sus, că sângele care s-a vărsat pe Golgota va aduce multe roade pentru împărăția Sa, că lucrarea Sa pe acest pământ se va încheia în triumf și că Duhul Său are puterea să schimbe inima. El încă mai bate la inima noastră. Este timpul pentru re-deșteptare și reformă!

25 august 2011

Eduard Călugăru

Sabatul, ziua sfințită de Dumnezeu

Ellen G. White

Articolul următor conține mărturii ale lui Ellen White cu privire la aspectele importante ale păzirii Sabatului, așa cum apar în lucrarea Handbook of Seventh-day Adventist Theology, p. 529-535. Acesta a fost publicat pentru prima dată în limba română în anul 2005, în numărul din luna septembrie al revistei Curierul Adventist.

Originea și semnificația Sabatului

„În Eden, Dumnezeu a instituit un monument de aducere-aminte a lucrării Sale de creație, așezând binecuvântarea Sa asupra zilei a șaptea. Sabatul i-a fost dat lui Adam, părintele și reprezentantul întregii familii omenești. Păzirea lui trebuia să fie un act de recunoaștere, plină de mulțumire, din partea tuturor celor ce aveau să locuiască pe suprafața pământului, că Dumnezeu a fost Creatorul lor și El este Suveranul lor legitim, că ei erau lucrarea mâinilor Lui și supuși ai autorității Sale.” (*Patriarhi și profeți*, p. 32)

Nevoia umană de Sabat

„Dumnezeu a văzut că Sabatul era esențial pentru om, chiar și în Paradis. El avea nevoie să lase deoparte, în una dintre cele șapte zile, propriile sale interese și ocupații, ca să poată contempla mai profund lucrările lui Dumnezeu și să mediteze asupra puterii

și bunătății Sale. El avea nevoie de Sabat ca să-i reamintească mai viu de Dumnezeu și să-i trezească mulțumirea pentru toate cele de care se bucura, pe care le avea și care veneau din mâna binefăcătoare a Creatorului.” (*Idem*, p. 32).

„Sabatul, ca monument de aducere-aminte a puterii creatoare a lui Dumnezeu, arată spre El ca Făcător al cerului și al pământului. De aceea, este un martor permanent al existenței Sale și un amintitor al măreției Lui, al înțelepciunii și al iubirii Lui. Dacă Sabatul ar fi fost întotdeauna păstrat cu sfințenie, n-ar fi existat niciodată niciun necredincios sau idolatru.” (*Idem*, p. 337).

Principiile Domnului Hristos cu privire la respectarea Sabatului

„Când iudeii s-au depărtat de Dumnezeu și n-au mai căutat ca, prin credință, să-și însușească neprihănirea lui Hristos, Sabatul și-a pierdut însemnătatea pe care o avea... În zilele lui Hristos, Sabatul devenise atât de pervertit, încât păzirea lui reflecta mai degrabă caracterul oamenilor egoiști și despotici decât caracterul Părintelui ceresc, iubitor.” (*Hristos, Lumina lumii*, p. 225).

„El venise pentru a elibera Sabatul de cerințele care-l împovărau, care făcuseră din el un blestem, în loc de binecuvântare. Din motivul acesta a ales El ca în Sabat să facă lucrarea de vindecare la Betesda. El ar fi putut să-l vindece pe bolnav în oricare dintre zilele săptămânii sau ar fi putut să-l vindece fără să-i spună să-și ducă patul. Dar în felul acesta nu i-ar fi dat ocazia pe care o dorea. Fiecare faptă a lui Hristos pe pământ avea la bază un scop înțelept. Tot ce făcea era important în sine, precum și prin învățătura pe care o dădea. Dintre nenorocirile de la scaldătoare, El a ales cazul cel mai grav, ca să exercite asupra lui puterea Sa vindecătoare și i-a poruncit omului să-și ducă patul prin oraș, ca să vestească marea lucrare săvârșită asupra lui. Lucrarea aceasta a stârnit discuții cu privire la ce anume era îngăduit să se facă în

Sabat și I-a dat Lui ocazia să denunțe restricțiile impuse de iudei cu privire la Ziua Domnului și să declare fără valoare tradițiile lor.

Isus le-a declarat că lucrarea de a-i vindeca pe cei bolnavi era în armonie cu legea privitoare la Sabat. Era în armonie cu lucrarea îngerilor lui Dumnezeu, care urcă la cer fără încetare și coboară pentru a da ajutor omenirii suferinde.” (*Idem*, p. 158, 159)

Păzirea și sfințirea Sabatului

„El declară că Acela care a creat toate lucrurile în cer și pe pământ și prin care sunt ținute toate lucrurile este Conducătorul bisericii și că, prin puterea Lui, noi suntem împăcați cu Dumnezeu... Prin urmare, Sabatul este un semn al puterii lui Hristos de a ne sfinți. El este dat tuturor acelor pe care îi sfințește Hristos. Ca semn al puterii Sale sfințitoare, Sabatul este dat tuturor acelor care, prin Hristos, devin o parte a Israelului lui Dumnezeu.” (*Idem*, p. 229)

Sabatul în criza finală a istoriei acestui pământ

„Sabatul va constitui proba cea mare a credincioșiei, căci el este adevărul pus în discuție în mod deosebit. Când va fi adusă încercarea finală asupra oamenilor, se va trage linia deosebire dintre aceia care Îl slujesc pe Dumnezeu și aceia care nu-L slujesc. În timp ce păzirea sabatului neadevărat, pentru a asculta de legea statului, contrară poruncii a patra, va fi o recunoaștere fățișă a apartenenței la o putere care este în opoziție cu Dumnezeu, păzirea Sabatului adevărat, în ascultare de Legea lui Dumnezeu, este o dovadă de credincioșie față de Creator.” (*Tragedia veacurilor*, p. 622)

„Dar nimeni nu trebuie să sufere mânia lui Dumnezeu până când, mai întâi, adevărul nu i-a fost adus în minte și în conștiință și nu a fost respins. Sunt mulți care n-au avut niciodată ocazia să audă adevărurile deosebite pentru vremea aceasta. Obligațivitatea poruncii a patra n-a fost pusă niciodată înaintea lor în

adevărata ei lumină. Acela care citește toate inimile și pune la încercare toate motivele nu va lăsa pe nimeni dintre aceia care doresc să cunoască adevărul să fie amăgit cu privire la scopurile luptei. Decretul nu va fi impus oamenilor orbește. Fiecare trebuie să aibă lumină suficientă pentru a lua o hotărâre în mod deliberat.” (*Ibidem*)

„Problema Sabatului urmează să fie subiectul în jurul căruia se dă marea bătălie finală, la care va lua parte întreaga lume... Dumnezeu ne-a chemat să înălțăm standardul Sabatului Său călcat în picioare. Cât de însemnat este, deci, ca exemplul nostru în ținerea Sabatului să fie cel drept!” (*Mărturii*, vol. 6, p. 354)

Pregătirea pentru Sabat

„În tot cursul săptămânii, noi trebuie să avem în minte ziua de Sabat și să facem pregătiri pentru ținerea ei potrivit poruncii. Nu trebuie să ținem Sabatul numai ca pe o problemă legală. Noi trebuie să înțelegem influența lui spirituală asupra tuturor aspectelor vieții. Toți cei care privesc Sabatul ca un semn între ei și Dumnezeu, arătând că El este Dumnezeul care-i sfințește, vor reprezenta principiile cărmuirii Lui. Ei vor aplica legile Împărăției Sale în viața lor zilnică. Rugăciunea lor zi de zi va fi ca sfințenia Sabatului să se odihnească asupra lor. În fiecare zi, ei vor avea tovarășia lui Hristos și vor manifesta desăvârșirea caracterului Său. În fiecare zi, lumina lor va străluci în fața altora prin fapte bune.” (*Idem*, p. 355).

„Atunci când ne aducem aminte în felul acesta de Sabat, nu se va îngădui ca cele trecătoare să se întindă peste cele spirituale. Nicio îndatorire care aparține celor șase zile de lucru nu va fi lăsată pe seama Sabatului. În cursul săptămânii, energiile noastre nu vor fi istovite cu lucruri trecătoare, astfel încât, în ziua în care Domnul S-a odihnit, noi să fim prea obosiți pentru a ne consacra în slujba Lui. Deși pregătirea pentru Sabat trebuie să se facă în tot timpul săptămânii, vinerea trebuie să fie ziua specială de pregătire.” (*Idem*, p. 356).

„Vinerea, pregătirea pentru Sabat să fie terminată. Vedeți ca toată îmbrăcămintea să fie pregătită și prepararea hranei să fie gata. Ghetele să fie lustruite și baia să fie făcută. Este cu puțință a face lucrul acesta. Dacă faceți din lucrul acesta o regulă, puteți realiza toate acestea. Sabatul nu trebuie să fie folosit pentru repararea hainelor; pentru gătitul mâncării, pentru căutarea de plăceri sau pentru oricare altă ocupație lumească. Înainte de apusul soarelui, orice ocupație lumească să fie lăsată deoparte și toate revistele lumești să fie date la o parte. Părinților, explicați activitatea voastră, precum și scopul ei, copiilor voștri și puneți-i să ia parte la pregătirea pentru ținerea Sabatului potrivit cu cele spuse de poruncă.” (*Idem*, p. 357).

Sabatul în familie

„Înainte de apusul soarelui, membrii familiei să se adune pentru a studia din Cuvântul lui Dumnezeu, pentru a cânta și a se ruga. Trebuie să începem din nou să facem planuri speciale pentru ca fiecare membru al familiei să poată fi pregătit să cinstească ziua pe care Dumnezeu a binecuvântat-o și a sfințit-o.

Orele prețioase ale Sabatului să nu fie irosite rămânând în pat. În Sabat dimineață, familia ar trebui să se trezească mai devreme. Dacă se scoală mai târziu, are loc o dezordine și o grabă în pregătirea pentru gustarea de dimineață și pentru Școala de Sabat. Se ajunge la o stare de grabă, de îmbulzeală și nerăbdare. În felul acesta, în familie apar simțăminte nesfinte. Sabatul profanat în felul acesta ajunge o povară, iar sosirea lui este mai mult temută decât dorită.

Noi nu trebuie să pregătim pentru Sabat o cantitate mai îmbelșugată sau un număr mai mare de feluri de mâncare decât în alte zile. Dimpotrivă, hrana ar trebui să fie mai simplă și să mâncăm mai puțin, pentru ca mintea să poată fi limpede și

puternică pentru a înțelege cele spirituale... Chiar dacă pregătitul mâncării trebuie evitat în Sabat, nu e necesar să mâncăm hrana rece. Pe vreme rece, mâncarea pregătită înainte trebuie încălzită. Iar mâncărurile, deși simple, să fie gustoase și atrăgătoare. Pregătiți ceva care să fie socotit ca ceva neobișnuit, ceva ce familia nu are în fiecare zi.” (*Idem*, p. 358, 359)

„Pe timp frumos, părinții să se plimbe cu copiii lor pe câmpii și prin dumbrăvi. În mijlocul lucrurilor frumoase ale naturii, spuneți-le motivul pentru care a fost instituit Sabatul. Descrieți-le marea lucrare a creației lui Dumnezeu. Spuneți-le că atunci când a ieșit din mâna Lui, pământul era sfânt și frumos. Fiecare floare, fiecare tufiș, fiecare copac răspundea scopului Creatorului lor. Tot ce cădea sub privirea ochilor era plăcut și umplea mintea cu gânduri despre iubirea lui Dumnezeu. Arătați că ceea ce a stricat lucrarea desăvârșită a lui Dumnezeu a fost păcatul; că spini și pălămidă, întristarea, durerea și moartea sunt rezultatele neascultării de Dumnezeu. Îndemnați-i să vadă cum pământul, deși desfigurat din cauza blestemului păcatului, încă mai dă pe față bunătatea lui Dumnezeu.” (*Idem*, p. 359, 360)

„Când soarele apune, lăsați ca glasul rugăciunii și imnul de laudă să marcheze încheierea orelor sfinte și invitați prezența lui Dumnezeu în cursul grijilor săptămânii de lucru. În felul acesta, părinții pot face Sabatul așa cum ar trebui să fie: ziua cea mai plăcută a săptămânii. Ei îi pot face pe copiii lor să vadă Sabatul ca pe o plăcere, ca ziua zilelor, ziua cea sfântă și onorabilă a Domnului.” (*Ibidem*)

Călătoriile în Sabat

„Dacă dorim binecuvântarea făgăduită celui ascultător, trebuie să ținem Sabatul în mod mult mai strict. Mă tem că noi călătorim în ziua aceasta când, de fapt, lucrul acesta s-ar putea evita. În armonie cu lumina pe care a dat-o Domnul cu privi-

re la ținerea Sabatului, noi ar trebui să fim mai atenți cu privire la călătoria cu vaporul sau cu mașina în ziua aceasta. În privința aceasta, ar trebui să dăm un bun exemplu copiilor și tinerilor noștri. Pentru a ajunge la comunitățile care au nevoie de ajutorul nostru și pentru a le prezenta solia pe care Dumnezeu dorește ca oamenii să o audă, poate că va fi necesar să călătorim în Sabat; dar, pe cât este cu putință, ar trebui să ne procurăm biletele și să facem toate aranjamentele necesare în altă zi. Când pornim la un drum, ar trebui să facem toate eforturile cu putință și să plănuim în așa fel încât să evităm să ajungem la destinație în ziua Sabatului.

Când suntem constrânși să călătorim în Sabat, ar trebui să evităm tovărășia aceluia care ne-ar atrage atenția la lucruri lumești. Ar trebui să ne păstrăm mintea ațintită la Dumnezeu și să avem comuniune cu El. Ori de câte ori este cu putință, ar trebui să le vorbim altora despre adevăr. Ar trebui să fim totdeauna gata să le alinăm suferințele și să-i ajutăm pe cei în nevoie. În asemenea cazuri, Dumnezeu dorește ca înțelepciunea și cunoștința pe care El ni le-a dat să fie puse la lucru. Dar nu ar trebui să vorbim despre probleme de afaceri sau să ne angajăm în convorbiri obișnuite și lumești. Întotdeauna și pretutindeni, Dumnezeu dorește ca noi să dovedim loialitate față de El, onorând Sabatul.” (*Idem*, p. 361, 362)

Întâlnirile din Sabat

Hristos spune: „Acolo unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18:20). „Oriunde sunt doi sau trei credincioși, să se strângă laolaltă în Sabat și să ceară făgăduința Domnului. Micile grupe adunate pentru a se închina lui Dumnezeu în ziua Lui cea sfântă au dreptul de a cere bogata binecuvântare a lui Iehova. Ei trebuie să creadă că Dom-

nul Isus este un oaspete onorat în adunările lor. Fiecare adevărat închinător care sfințește Sabatul ar trebui să ceară împlinirea făgăduinței: «Și va cunoaște că Eu sunt Domnul care vă sfințesc.» (Exodul 31:13)

În general, predica la adunările noastre din Sabat ar trebui să fie scurtă. Ar trebui să se dea ocazie celor care-L iubesc pe Dumnezeu să-și arate recunoștința și adorarea... Nimeni să nu vină la locul de închinare ca să ațipească. În casa lui Dumnezeu nu trebuie să doarmă nimeni.” (*Idem*, p. 362, 363)

„Fiecare trebuie să-și dea seama că are ceva de făcut pentru ca adunările din Sabat să fie interesante. Voi nu trebuie să vă strângeți pentru a îndeplini numai o formalitate, ci pentru a face un schimb de gânduri, pentru a vă povesti experiențele zilnice, pentru a exprima mulțumiri, pentru a rosti sincera voastră dorință după iluminare divină; pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu și pe Isus, pe care El L-a trimis. Discuțiile purtate cu privire la Hristos vor întări sufletul pentru încercările și luptele vieții.” (*Ibidem*)

Alte aspecte legate de Sabat

„Adesea, medicii și infirmierele (n.r.: din instituțiile medicale adventiste) sunt chemați în cursul Sabatului să servească bolnavilor și, uneori, le este cu neputință să-și ia timp să se odihnească și să participe la serviciile divine. Nevoile omenirii suferinde nu trebuie să fie niciodată trecute cu vederea. Prin pilda Sa, Mântuitorul ne-a arătat că e bine să-i vindecii pe cei suferinzi în Sabat. Dar lucrările care nu sunt necesare, ca de pildă tratamentele obișnuite și operațiile care pot fi amânate, ar trebui lăsate pe altă zi. Pacienții trebuie să înțeleagă că medicii și ajutoarele lor trebuie să aibă o zi de odihnă. Ei trebuie să înțeleagă că lucrătorii se tem de Dumnezeu și doresc să sfințească ziua pe care El a

pus-o deoparte, pentru ca urmașii Lui să o țină ca un semn între El și ei.” (*Mărturii*, vol. 7, p. 110)

„Toate instituțiile noastre medicale sunt înființate ca instituții ale adventiștilor de ziua a șaptea, pentru a reprezenta diferitele faze ale lucrării evanghelice misionare medicale și a pregăti în felul acesta calea pentru venirea Domnului. Noi trebuie să arătăm că ne străduim să lucrăm în armonie cu Cerul. Trebuie să mărturisim la toate neamurile, popoarele și limbile că suntem un popor care Îl iubește pe Dumnezeu și se teme de El, un popor care sfințește monumentele de aducere-aminte ale creației, semnul, dintre El și copiii Lui ascultători, că El îi sfințește. Și trebuie să arătăm lămurit credința noastră în apropiata venire a Domnului nostru pe norii cerului.” (*Idem*, p. 110, 111)

„S-a pus întrebarea: «Să fie deschise restaurantele noastre în Sabat?» Răspunsul meu este: «Nu, nu! Ținerea Sabatului este mărturia noastră despre Dumnezeu – marca, sau semnul, între El și noi că suntem poporul Lui. Marca aceasta să nu se șteargă niciodată. Dacă lucrătorii din restaurantele noastre ar urma să-i servească în Sabat pe oameni la fel ca în cursul săptămânii, unde ar mai fi ziua lor de odihnă? Ce prilej ar mai avea ei să-și refacă forțele fizice și spirituale?»” (*Idem*, p. 124)

„O reformă a Sabatului este necesară între noi, cei care mărturisim că respectăm ziua cea sfântă de repaus a lui Dumnezeu. Unii discută și fac planuri despre afacerile lor în ziua Sabatului, dar Dumnezeu privește acest lucru ca și când ei ar lucra activ în această zi. Alții, care cunosc bine dovezile biblice că ziua a șaptea este Sabatul, intră în tovărășie cu oameni care nu respectă ziua cea sfântă a lui Dumnezeu, plătindu-i din banii lor ca să lucreze în Sabat. Dacă pentru câștig, ei îngăduie ca afacerile în care au un interes să fie continuate și în ziua Sabatului prin asociați necredincioși, atunci sunt la fel de vinovați ca și cei necredincioși;

și datoria lor este aceea de a pune capăt relației de afaceri, oricât de mult ar păgubi prin aceasta. Unii poate cred că nu pot să asculte de Dumnezeu, dar nici nu pot risca să fie neascultători față de El. Aceia care sunt neglijenți în respectarea Sabatului vor suferi o mare pagubă.” (*Evanghelizare*, p. 245)

„Dar, pentru a sfinți Sabatul, și oamenii trebuie să fie sfinți. Prin credință, ei trebuie să ajungă părtași la neprihănirea lui Hristos.” (*Hristos, Lumina lumii*, p. 283)

Importanța Sabatului

Material scris de Ellen G. White în perioada în care s-a aflat în Europa, în legătură cu vizita ei la Oslo, Norvegia, în toamna anului 1885.

Deși unii și-au impus gusturile lor omenești asupra altora, unele elemente din porunca a patra au fost respectate într-o mică măsură. Noi știm că binecuvântarea lui Dumnezeu nu poate veni asupra acestei biserici până când nu va exista o reformă în acest punct important. Cei care ocupă poziții de răspundere ar trebui să fie atenți ca exemplul și cuvintele lor să fie de așa natură încât să-i conducă pe oameni la concepții și practici corecte. Ei ar trebui să se asigure că în niciun fel nu micșorează cerințele lui Dumnezeu. Pentru că porunca a patra este nerespectată într-o măsură atât de mare, ar trebui să fim mai doritori și mai hotărâți în direcția respectării acestui percept din Legea sfântă a lui Dumnezeu. Solia îngerului al treilea este ceea ce trebuie să-i prezentăm lumii. Aici, Dumnezeu are pentru noi un test și, dacă ne vom ridica la nivelul acestui standard, vom fi un popor deosebit. Oricine păzește porunca a patra va descoperi că există o linie de separare între el și lume. Sabatul este un test, nu o cerință omenească, ci o probă de la Dumnezeu. Astfel se va face distincție între cei care Îi slujesc lui Dumnezeu și cei care nu Îi slujesc și în jurul acestui punct se va desfășura ultimul mare conflict al luptei dintre adevăr și eroare.

În general, printre membrii noștri din aceste zone, Sabatul nu a ocupat poziția înaltă în care l-a pus Dumnezeu. Lumea este instrumentul care cerne biserica și prin care se pune la probă sin-

ceritatea membrilor ei. Lumea are ispite și, dacă va ceda în fața lor, credinciosul se va așeza într-o poziție în care viața lui nu este în armonie cu declarațiile sale. Unii dintre frații noștri angajați în afaceri nu au ținut Sabatul conform poruncii. Unii au intrat în parteneriate cu necredincioși, iar influența acestor călcători ai Sabatului a avut efect asupra lor. Unii au fost atât de orbiți, încât nu au putut discerne pericolul presupus de aceste legături, care a devenit și mai mare din cauză că nu este observat. În timp ce unul dintre parteneri păzește Sabatul, celălalt, împreună cu restul de angajați, continuă activitatea firmei. Păzitorul Sabatului, deși nu este angajat efectiv în lucru, nu-și poate opri gândurile care se îndreaptă spre chestiunile de serviciu. Deși s-ar putea să se străduiască să păzească Sabatul, nu-l păzește. Domnul îl privește ca pe un călcător al Legii.

Chiar și în relații de afaceri, nu putem, fără să atingem principii, să ne asociem cu cei care nu Îi sunt devotați lui Dumnezeu. Ceea ce una dintre părți consideră că îi interzice conștiința, cealaltă consideră că îi permite. Și aceasta se întâmplă nu doar în ce privește chestiunile religioase, ci și în activitățile care țin de firmă. Unul acționează din motive egoiste, neținând seama de Legea lui Dumnezeu sau de salvarea sufletului și, dacă celălalt Îl iubește sincer pe Dumnezeu și adevărul, fie trebuie să se recurgă la sacrificarea principiului, fie apar conflicte dureroase. Va necesita o continuă luptă de a rezista influențelor lumești și exemplului asociatului nereligios. Cel credincios va avea de înfruntat mari dificultăți, deoarece s-a așezat singur pe terenul dușmanului. Cea mai sigură măsură este ascultarea poruncii inspirate: „Nu vă înjugați la un jug nepotrivit cu cei necredincioși. Căci ce legătură este între neprihănire și fărădelege? Sau cum pot sta împreună lumina cu întunericul?” „Ieșiți din mijlocul lor și despărțiți-vă de ei, zice Domnul; nu vă atingeți de ce este necurat și vă voi primi.” [2 Cor. 6:14,17]

Mulți dintre membrii noștri și-au trimis copiii la școală în Sabat. Nu au fost obligați să facă acest lucru, dar conducerea școlii a condiționat primirea copiilor de frecventarea orelor șase zile pe săptămână. În unele dintre aceste școli, elevii sunt instruiți nu numai în materiile obișnuite de studiu, ci sunt învățați să facă diferite munci. Iată-i, deci, pe copiii celor care se declară păzitori ai Sabatului trimiși sâmbăta la școală! Unii părinți au încercat să-și justifice faptele citând cuvintele lui Hristos că este conform legii să faci bine în Sabat. Dar, în virtutea aceleiași logici, se poate spune că oamenii pot munci în Sabat deoarece trebuie să-și câștige pâinea pentru copii și nu există nicio limită, nicio linie de graniță care să arate ce ar trebui și ce n-ar trebui făcut.

Dacă ar fi dovedit mai multă spiritualitate, dacă și-ar fi dat seama de natura obligatorie a Legii lui Dumnezeu, așa cum ar trebui să ne dăm seama cu toții, acei frați și-ar fi cunoscut datoria și n-ar fi umblat în întuneric. Le-ar fi fost foarte greu să vadă că pot urma și altă cale. Dar Dumnezeu nu ține cont de confortul nostru când vine vorba de poruncile Sale. El așteaptă din partea noastră să le respectăm și să-i învățăm și pe copiii noștri care sunt aceste porunci. Avem exemplul lui Avraam, tatăl tuturor credincioșilor. Dumnezeu cerurilor spune: „Căci Eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui după el să țină Calea Domnului” [Gen. 18:19]. Acesta a fost motivul pentru care au fost rostite mari binecuvântări pentru el și urmașii săi.

Frații noștri nu pot aștepta să primească acordul lui Dumnezeu în timp ce-și pun copiii în situații în care le este imposibil să păzească porunca a patra. Ar trebui să încerce să ajungă la o înțelegere cu autoritățile, prin care copiii lor să fie exceptați de la frecventarea școlii în Sabat. Dacă nu este posibil așa ceva, atunci datoria lor este clară: să respecte cerințele lui Dumnezeu cu orice preț. În unele locuri din Europa Centrală, au existat persoane amendate sau trimise la închisoare pentru că nu și-au

trimis copiii la școală sâmbăta. Undeva, după ce un frate și-a afirmat explicit credința, un angajat al Justiției a venit la ușa lui și i-a obligat pe copii să meargă la școală. Părinții le-au dat o Biblie în loc de manualele obișnuite, așa că ei și-au petrecut timpul la școală studiind-o. Dar ori de câte ori este posibil, membrii noștri să înființeze școli. Acolo unde nu este posibil, ar trebui să se mute cât de curând posibil în locuri în care pot fi liberi să țină poruncile lui Dumnezeu.

Unii vor argumenta că Domnul nu este atât de minuțios cu privire la poruncile Sale și că nu este datoria lor să păzească atât de strict Sabatul, cu pierderi atât de mari sau să se pună într-o situație care îi plasează în conflict cu legile țării. Dar exact acesta este punctul în care vine testul: dacă Îl vom onora pe Dumnezeu mai presus de cerințele omului. Asta va face diferența dintre cei care Îl respectă și cei care nu Îl respectă pe Dumnezeu. Aici trebuie să ne dovedim loialitatea. Istoria raportului dintre Dumnezeu și poporul Său de-a lungul veacurilor arată că El cere o ascultare minuțioasă.

Înainte ca îngerul nimicitor să treacă prin țara Egiptului, ca să-i distrugă pe primii născuți ai oamenilor și animalelor, israeliții au fost instruiți să-și aducă în casă toți copiii, să stropească stâlpii ușii cu sânge și nimeni să nu iasă din casă, deoarece toți cei care aveau să fie găsiți printre egipteni urmau să fie nimiciți împreună cu ei. Să presupunem că un israelit neglijase să-și însemneze ușa cu sânge, considerând că îngerul lui Dumnezeu va fi în stare să facă deosebire între evrei și egipteni. Ar mai fi stat păzitorii cerești să ocrotească acea casă? Ar trebui să ne însușim această lecție. Îngerul nimicitor va mai trece prin țară. Va exista un semn pus în dreptul poporului lui Dumnezeu, iar acest semn este sfințirea Sabatului. Nu trebuie să ne urmăm propria voință și judecată, flatându-ne că Dumnezeu Se va adapta condițiilor noastre. Dumnezeu ne pune la probă credința, dându-ne un rol

în procesul de mijlocire pe care o face pentru noi. Făgăduințele Lui se vor împlini față de cei care se supun condițiilor, dar toți cei care se aventurează să se îndepărteze de poruncile Sale, să urmeze o cale aleasă de ei vor pieri împreună cu cei răi atunci când El Își va rosti judecățile asupra pământului.

Dacă părinții permit ca fiii și fiicele lor să primească o educație lumească, făcând din Sabat o zi obișnuită, atunci sigiliul lui Dumnezeu nu poate fi pus asupra lor. Vor fi distruși împreună cu lumea, iar sângele lor nu va cădea cumva asupra părinților? Dar dacă îi învățăm cu credincioșie pe copiii noștri poruncile lui Dumnezeu și îi aducem la supunere față de autoritatea părintească, după care, prin credință și rugăciune, îi predăm lui Dumnezeu, El va veni în întâmpinarea eforturilor noastre, deoarece așa a promis. Și când cumplita pedeapsă va trece prin țară, ei, împreună cu noi, vor putea fi ascunși sub aripa lui Dumnezeu.

Dumnezeu Și-a scos poporul Israel din Egipt, astfel încât să poată păzi Sabatul, dându-i indicații speciale cu privire la cum să-l păzească. Cele zece precepte rostite chiar de vocea Sa pe Sinai și instrucțiunile date lui Moise au fost consemnate pentru beneficiul tuturor celor care aveau să trăiască pe pământ, până la încheierea timpului. Dumnezeu i-a dat omului șase zile de muncă, dar a rezervat-o pe a șaptea pentru Sine, rostind o binecuvântare peste cei care o sfințesc. Ziua de dinainte de Sabat trebuie făcută o zi de pregătire, ca totul să fie gata pentru orele sacre. „Coaceți ce aveți de copt, fierbeți ce aveți de fiert.” „Mâine este ziua de odihnă, Sabatul închinat Domnului” [Exodul 16:23]. Îndurarea divină a poruncit ca cei bolnavi și suferinzi să fie îngrijiți. Activitatea de care e nevoie pentru a-i alina este o lucrare de necesitate și nu reprezintă o călcare a Sabatului. Dar orice activitate nenecesară trebuie evitată. Din neglijență, mulți amână lucruri mărunte pentru începutul Sabatului, lucruri care trebuiau făcute în ziua pregătirii. N-ar trebui să se întâmple așa.

Orice activitate care este neglijată până la începutul zilei sfinte ar trebui să rămână nefăcută până la încheierea Sabatului.

Cuvintele și gândurile trebuie păzite. Cei care discută lucruri care țin de serviciu și fac planuri în Sabat sunt priviți de Dumnezeu ca și când ar fi implicați activ în respectivele activități. Pentru a sfinți Sabatul, n-ar trebui să permitem ca mintea noastră să se concentreze asupra lucrurilor cu caracter lumesc.

Duminica este, în general, transformată într-o zi de chefuri și satisfacere a plăcerilor, dar Domnul ar dori ca poporul Său să-i ofere lumii un exemplu mai înalt, sfânt. În Sabat, trebuie să existe o dedicare solemnă a întregii familii lui Dumnezeu. Porunca îi include pe toți cei aflați dincoace de porțile noastre, toți ocupanții casei trebuie să lase deoparte activitatea lor lumească și să folosească orele sfinte în consacrare. Să ne unim în slavă la adresa lui Dumnezeu, printr-o slujire voioasă în ziua Sa sfântă!

În activitatea noastră pentru biserica din Oslo, le-am prezentat cu fidelitate membrilor cerințele profunde ale Legii lui Dumnezeu, precum și marea lor nevoie de pocăință totală și întoarcere la Domnul. În timpul întâlnirilor noastre, dragul nostru Mântuitor a venit aproape de noi, în repetate rânduri. S-a început o bună lucrare. Am făcut apel de câteva ori pentru a fi înălțate rugăciuni și, deși aceasta era o experiență nouă pentru ei, răspunsul a fost unul rapid și din inimă. S-au făcut mărturisiri fierbinți și sincere. Câțiva se descurajaseră și alunecaseră, deoarece se manifestase un spirit acuzator și lipsă de iubire pentru Dumnezeu și unii pentru alții. Cei în cauză și-au mărturisit greșeala de a permite ca încrederea și credința lor în Dumnezeu și în adevăr să slăbească. O parte dintre ei renunțaseră la Sabat de teama că nu-și vor putea întreține familiile. Alții au recunoscut că se complăcuseră într-un spirit de critică și găsim de greșeli. Mulți au spus că nu și-au dat seama niciodată până acum de importanța adevărului și a influenței pe care acesta trebuie să o aibă asupra vieții și

caracterului lor. Nu au fost puțini cei care au mărturisit cu recunoștință că au primit binecuvântarea lui Dumnezeu ca nicio dată până atunci. [...]

Standardul nu trebuie stabilit atât de jos încât cei care acceptă adevărul să calce poruncile lui Dumnezeu, în timp ce declară că le respectă. Mai bine, mult mai bine ar fi să fie lăsați în întuneric până când pot primi adevărul în puritatea lui.

Există persoane care privesc spre acești oameni pentru a vedea care este influența adevărului asupra lor. Fiii acestei lumi sunt mai înțelepți decât fiii luminii; când le sunt prezentate condițiile poruncii a patra, ei se uită cum este păzită de cei care susțin că o păzesc. Ei studiază viața și caracterul apărătorilor Sabatului, pentru a vedea dacă acestea sunt în armonie cu declarația lor de credință, iar în virtutea opiniilor astfel formate, mulți sunt influențați în bună măsură în direcția acceptării sau respingerii adevărului. Dacă și-ar conforma viața standardului biblic, acești oameni ar fi cu adevărat o lumină în lume, o cetate așezată pe un munte. (*Historical Sketches of the Foreign Missions of the Seventh-day Adventists*, p. 215-219)

Respectarea Sabatului – principii generale

Acest document poate fi consultat în limba engleză, accesând site-ul oficial al Bisericii Adventiste: <http://adventist.org/beliefs/other-documents/other-doc6.html>. El a fost publicat și în numerele 2 și 3 din anul 2009 ale revistei Elder's Digest.

Introducere (de George W. Reid)

Acest articol a fost pregătit de o comisie specială desemnată în anul 1981 de către membrii Conferinței Generale pentru a analiza felul în care adventiștii de ziua a șaptea păzesc Sabatul în diferite părți ale lumii, precum și diversele provocări cu care se confruntă credincioșii adventiști în încercarea de a respecta Sabatul Domnului.

Raportul acestei comisii a fost prezentat Conferinței Generale întrunite în sesiune în anul 1985 și a fost admis de către delegații ei prin vot. Raportul nu se dorește a fi un set de legi ecleziastice, ci o aducere la cunoștință a rezultatelor cercetării tuturor aspectelor legate de păzirea Sabatului cu credincioșie. Ca atare, acesta constituie o sumă de recomandări cuprinzând punctul de vedere al comisiei formate din adventiști din întreaga lume. Acest document a fost prezentat bisericii în urma cercetării Scripturii și a reflectării cu profunzime asupra modului cel mai potrivit de a păstra și respecta ziua sfântă a Domnului, oferită lui Adam și Evei ca parte a creației.

Activitatea acestei comisii s-a bazat pe studiul atent al Bibliei și al Spiritului Profetic, având ca sarcină să ofere recomandări privind felul în care trebuie să abordăm provocările contemporane legate de păzirea Sabatului. De aceea, cititorul va găsi recomandări precise cu privire la subiectul abordat. Studiul a fost prezentat cu scopul de a încuraja unitatea cu privire la respectarea Sabatului în cadrul Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, care reprezintă cea mai numeroasă comunitate creștină ce recunoaște Sâmbăta ca zi de odihnă, fiind prezentă în peste 200 de națiuni ale lumii.

Scop și perspective

Obiectivul principal al acestui document ce abordează respectarea Sabatului este să le ofere sfaturi și principii generale membrilor bisericii care își doresc o experiență mai intensă și mai semnificativă a păzirii Sabatului. Este de așteptat ca acesta să constituie un imbold pentru o reformă reală la scară mondială în privința respectării Sabatului.

Având în vedere faptul că, în întreaga lume, comunitatea credincioșilor întâmpină numeroase probleme în privința respectării Sabatului ca urmare a contextului cultural și ideologic în care trăiesc, s-a încercat luarea în considerare a acestor dificultăți. Intenția acestui document nu este aceea de a trata toate problemele legate de Sabat, ci mai degrabă de a prezenta principiile biblice și îndrumările Spiritului Profetic ce îi vor ajuta pe membrii bisericii în efortul lor de a urma călăuzirea Domnului.

Sperăm ca sfaturile oferite în document să se dovedească folositoare. Totuși, în ultimă instanță, deciziile luate în circumstanțe critice trebuie motivate de credința personală și de încrederea în Domnul Isus Hristos.

Sabatul – o asigurare a relației noastre cu Dumnezeu

Sabatul cuprinde întreaga noastră relație cu Dumnezeu. El reprezintă un semn al acțiunilor trecute, prezente și viitoare ale lui Dumnezeu pentru noi. Sabatul protejează prietenia omului cu Dumnezeu și asigură timpul esențial pentru dezvoltarea acesteia. Sabatul clarifică relația dintre Dumnezeu și familia omenească, fiindcă el arată că Dumnezeu este Creatorul, într-o vreme când ființele umane și-ar dori să uzurpe poziția lui Dumnezeu în univers.

În acest veac al materialismului, Sabatul le îndreaptă atenția oamenilor spre cele spirituale și personale. A nu-ți aminti de ziua Sabatului ca să o sfințești este un fapt cu consecințe grave. Se va ajunge la denaturări și, în cele din urmă, la distrugerea relației cu Dumnezeu.

Când este păzit, Sabatul este un martor al odihnei ce provine din încrederea pusă doar în Dumnezeu ca susținător al nostru, ca fundament al mântuirii noastre și ca temelie a speranței noastre pentru viitor. Astfel, Sabatul este o desfătare, fiindcă am intrat în odihna lui Dumnezeu și am acceptat invitația de a fi părtași cu El.

Când ne cere să ne aducem aminte de ziua Sabatului, Dumnezeu vrea să ne amintim de El.

Principiile și teologia respectării Sabatului

Natura și scopul Sabatului. Sabatul își are originea la creație, când Dumnezeu S-a odihnit de lucrarea Sa în ziua a șaptea (Gen. 1–3). Sabatul reprezintă un semn etern al legământului veșnic dintre Dumnezeu și copiii Săi, pentru ca ei să știe cine i-a creat (Exodul 31:17) și cine îi sfințește (Exodul 31:13; Ezech. 20:12) și să Îl recunoască drept Domn și Dumnezeu al lor (Ezech. 20:20).

Unicitatea Sabatului. Sabatul este o ocazie specială de închinare la Dumnezeu, Creatorul, Răscumpărătorul și Domnul vieții, cu care familia omenească va fi reunită la cea de-a doua ve-

nire. Porunca Sabatului constituie centrul Legii morale, ca sigiliu al autorității lui Dumnezeu. Din moment ce este un simbol al relației de iubire dintre Dumnezeu și copiii Săi de pe pământ, ființele umane sunt datoare să respecte acest dar, în sensul că vor face tot ce le stă în putere ca să promoveze și să participe la activitățile ce îi vor ajuta să întemeieze și să consolideze o relație de durată cu Dumnezeu. Astfel, poporul Său se va implica doar în acele activități îndreptate spre Dumnezeu și spre semenii, și nu în ceea ce are tendința de a satisface eul și de a sluji intereselor personale.

Universalitatea Sabatului. Universalitatea Sabatului își are rădăcina în creație. Astfel, privilegiile și responsabilitățile sunt valabile pentru toate națiunile, toate zonele și toate categoriile de oameni. (Vezi Exodul 20:11; 23:12; Deut. 5:15; Is. 56:1-8.) Respectarea Sabatului are de-a face cu toți membrii unei familii, inclusiv cu copiii, și se extinde chiar la „străinul care este în casa ta” (Exodul 20:10).

Durata Sabatului. Date biblice: Sabatul începe la sfârșitul celei de-a șasea zile a săptămânii și durează o zi, până seara următoare (Gen. 1; Marcu 1:32). Acest timp coincide cu apusul soarelui. Deși e dificil de făcut o delimitare clară a orei la care soarele apune, cel ce păzește Sabatul îl va începe la încheierea zilei, încheiere marcată de micșorarea luminii.

Principiile respectării Sabatului. Deși nu tratează direct multe dintre întrebările specifice pe care le avem cu privire la păzirea actuală a Sabatului, Biblia ne oferă principii generale aplicabile azi. (Vezi Ex. 16:29; 20:8-11; 34:21; Is. 58:13; Neemia 13:15-22.)

„Legea interzice activitatea profană în ziua de odihnă a Domnului; truda pentru câștigarea existenței trebuie să înceteze; nicio activitate pentru plăcere lumească sau pentru profit nu este îngăduită în această zi, ci, așa cum Dumnezeu Și-a încheiat lucrarea de creație și S-a odihnit în Sabat și l-a binecuvântat, tot

la fel, omul trebuie să-și părăsească ocupațiile vieții de zi cu zi și să consacre orele sfinte odihnei sănătoase, închinării și faptelor sfinte.” (*Hristos, Lumina lumii*, p. 207, orig.)

Însă această idee nu presupune inactivitatea totală. Atât Vechiul, cât și Noul Testament ne invită să ne îngrijim de nevoile altora și să le ușurăm suferințele, fiindcă Sabatul este o zi bună pentru toți, în special pentru cei umili și oprimați (Ex. 23:12; Mat. 12:10-13; Marcu 2:27; Luca 13:11-17; Ioan 9:1-21).

Totuși nici chiar faptele bune făcute în Sabat nu trebuie să umbrească principala caracteristică a zilei Sabatului, și anume odihna (Gen. 2:1-3). Aceasta include atât odihna fizică (Ex. 23:12), precum și odihna spirituală în Dumnezeu (Mat. 11:28). Cea din urmă îl determină pe cel ce ține Sabatul să caute prezența și comuniunea cu Dumnezeu în închinare (Is. 48:14), atât în meditație tăcută (Mat. 12:1-8), cât și în închinare publică (2 Împ. 4:23; 11:4-12; 1 Cron. 23:30; Is. 56:1-8). Obiectivul este recunoașterea lui Dumnezeu drept Creator și Răscumpărător (Gen. 2:1-3; Deut. 5:12-15) și acest timp trebuie petrecut cu familia și comunitatea (Is. 56:1-8).

Sabatul și autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu. Ellen White subliniază că porunca Sabatului este unică, deoarece cuprinde sigiliul Legii lui Dumnezeu. Doar ea „poartă atât numele, cât și titlul Dătătorului Legii. Ea Îl numește Creatorul cerului și al pământului și astfel demonstrează dreptul Său de a primi venerație și închinare mai presus de oricine. În afara acestui principiu, nu mai există în Decalog un altul care să demonstreze prin autoritatea cui este dată Legea.” (*Tragedia veacurilor*, p. 452, orig.)

Sabatul, ca semn al Creatorului, ne îndreaptă atenția spre stăpânirea și autoritatea Sa. De aceea, respectarea demnă a Sabatului indică acceptarea lui Dumnezeu drept Creator și Stăpân și recunoașterea autorității Sale asupra întregii creații, inclusiv asupra fiecărei persoane în parte. Păzirea Sabatului se bazează

pe autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu. Nu există nicio altă rațiune logică pentru aceasta.

Ființele umane au libertatea de a intra în legătură cu Creatorul universului ca și cu un prieten personal.

Cei care țin Sabatul se pot confrunta uneori cu opoziție din cauza legământului făcut cu Dumnezeu de a sfinți ziua Sabatului. Cei care nu Îl cunosc pe Dumnezeu drept Creator al lor consideră că încetarea lucrului în Sabat doar din motivații religioase este un lucru arbitrar sau inexplicabil. Respectarea semnificativă a Sabatului atestă faptul că viața noastră este trăită acum în ascultare de Cuvântul lui Dumnezeu. Sabatul va fi un test special în vremea sfârșitului. Credinciosul va trebui să aleagă dacă să rămână loial lui Dumnezeu sau autorității omenești (Apoc. 14:7,12).

Relația dintre cămin, viața de familie și Sabat

Introducere. Viața familială este temelia respectării adecvate a Sabatului. Doar atunci când fiecare în parte ține Sabatul cu conștiințiozitate în cămin și când își asumă responsabilitățile încredințate lui ca membru al familiei, biserica în întregime va dezvălui lumii bucuriile și privilegiile zilei sfinte a lui Dumnezeu.

Familii diferite. În timpul nostru, există mai multe tipuri de familii: de exemplu, familia formată din soț, soție și copii; familia formată din soț și soție, dar fără copii; familia formată dintr-un singur părinte și copii (în care părintele trebuie să îndeplinească rolul de mamă și de tată, deoarece partenerul a decedat sau a divorțat); familia în care o persoană nu s-a căsătorit niciodată sau care este singură din cauza morții partenerului sau a divorțului și nu are copii sau familia în care doar unul dintre părinți este membru al bisericii. Când se abordează nevoile și problemele acestor categorii de persoane, trebuie să se țină cont de faptul că unele dintre principiile și sugestiile formulate li se vor aplica tuturor grupurilor, iar altele vor avea un caracter mai specific.

Două instituții sfinte – familia și Sabatul. „La început”, Dumnezeu a pus bărbatul și femeia în Grădina Edenului, care constituia căminul lor. Tot „la început”, Dumnezeu le-a dat ființelor omenești Sabatul. Aceste două instituții, familia și Sabatul, sunt dependente una de cealaltă. Ambele sunt darurile lui Dumnezeu. De aceea, ambele sunt sacre, cea din urmă întărind și îmbogățind într-un mod unic legătura cu cea dintâi.

Prietenia apropiată este un element important al familiei. Relațiile apropiate de prietenie cu alte ființe umane sunt, de asemenea, un element important al Sabatului. Prin intermediul lor, familiile se apropie mai mult de Dumnezeu, iar membrii familiilor se apropie mai mult unii de alții. Din această perspectivă, relația Sabatului cu familia este deosebit de importantă.

Responsabilitatea adulților de îndrumători. Când l-a ales pe Avraam ca tată al poporului ales, Dumnezeu a zis: „Eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui după el” (Gen. 18:19). Așadar, reiese clar responsabilitatea enormă încredințată adulților de a asigura în cămin bunăstarea spirituală a copiilor lor. Atât prin îndrumări, cât și prin exemplu, ei trebuie să le ofere copiilor un conținut și o atmosferă ce va face din Sabat o desfătare și un lucru atât de important al vieții creștine, încât, după ce pleacă de acasă, ei să continue obiceiurile deprinse în copilărie.

Potrivit cu porunca: „Să le întipărești [poruncile lui Dumnezeu] în mintea copiilor tăi” (Vezi Deut. 6:4-9), membrii în vârstă ai familiei trebuie să-i învețe pe copii să-L iubească pe Dumnezeu și să păzească poruncile Lui. Ei ar trebui să-i învețe să-I fie credincioși lui Dumnezeu și să urmeze învățăturile Sale.

Copiii ar trebui încă de mici să participe la închinarea în familie, astfel încât închinarea în Casa lui Dumnezeu să devină o prelungire a obiceiului deprins acasă. De asemenea, ar trebui învățați de mici că e important să participi la serviciile divine, că adevărata respectare a Sabatului înseamnă să mergi la Casa lui

Dumnezeu ca să te închini și să studiezi Biblia. Adulții ar trebui să le ofere copiilor un exemplu prin participarea la serviciile divine din Sabat, iar când vor crește, copiii vor ști să decidă ce e valoros în viață. Pe măsură ce cresc și se maturizează, copiii ar trebui învățați, prin discuții și prin studiul biblic, despre semnificația Sabatului, despre relația acestuia cu viața creștină și despre caracterul veșnic al Sabatului.

Pregătirea pentru Sabat. Pentru ca Sabatul să fie păstrat cum se cuvine, întreaga săptămână trebuie programată în așa fel încât fiecare membru să fie gata să întâmpine ziua sfântă a lui Dumnezeu atunci când ea sosește. Aceasta înseamnă că membrii adulți ai familiilor vor face planuri ca toate treburile casei – cumpărarea și pregătirea hranei, pregătirea hainelor și toate celelalte lucruri necesare vieții zilnice – să fie încheiate înainte de apusul soarelui. Ziua de odihnă devine pivotul în jurul căruia se învâрте roata întregii săptămâni. Când se apropie vineri seara și apusul soarelui, adulții și copiii pot să întâmpine Sabatul cu mintea liniștită, cu toate pregătirile încheiate și cu casa gata pentru a petrece următoarele 24 de ore împreună cu Dumnezeu și cu ceilalți. Copiii pot contribui la pregătirea pentru Sabat prin îndeplinirea sarcinilor lor, care trebuie să fie potrivite cu vârsta lor. Modul în care familia abordează deschiderea Sabatului la apusul soarelui și modul în care petrece acest timp vor crea contextul în care vor fi primite binecuvântările pe care Domnul vrea să le dea în această zi.

Îmbrăcămintea adecvată pentru Sabat. În familiile cu copii, în Sabat dimineața, când se pregătesc să plece la biserică, adulții pot să-i învețe pe copii, prin îndrumări și exemple, despre faptul că un mod de a-I da cinste lui Dumnezeu în casa Sa este îmbrăcarea unor haine curate și reprezentative, adecvate culturii în care trăiesc.

Importanța Școlii de Sabat. Acolo unde copiii nu pot merge la școli adventiste, Școala de Sabat devine cel mai important mijloc de instruire religioasă din afara căminului. Valoarea acestui studiu biblic nu poate fi subliniată îndeajuns. De aceea, părinții trebuie să participe la serviciile divine din Sabat dimineața și să facă pe cât posibil să îi ia și pe copii cu ei.

Activități de familie în Sabat. În cele mai multe țări, masa de prânz luată împreună cu familia în Sabat este punctul culminant al săptămânii. Spiritul de veselie și de părtășie sfântă, încă de la trezire și continuat pe parcursul serviciilor de închinare de la biserică, se intensifică. Liberă de atmosfera distracțiilor profane, familia poate discuta pe teme de interes comun și poate întreține starea sufletească potrivită acestei zile.

Atunci când natura sacră a Sabatului a fost înțeleasă și când există o relație de iubire între părinți și copii, toți vor încerca să împiedice amestecul orelor sfinte cu muzica, radioul, casetele video și programele de televiziune, ziarele, cărțile și revistele lumesti.

După-amiaza de Sabat va fi petrecută, pe cât posibil, în activități împreună cu familia – explorând natura, făcând vizite misionare celor izolați, bolnavi sau celor care au nevoie de încurajare și participând la întâlniri organizate în biserică. Pe măsură ce copiii cresc, activitățile se vor lărgi ca să cuprindă alți copii de aceeași vârstă din biserică, având mereu în minte întrebarea: „Mă ajută această activitate să înțeleg mai bine natura adevărată și sacralitatea Sabatului?” Astfel, respectarea adecvată a Sabatului în familie va avea o influență veșnică.

Respectarea Sabatului și activitățile recreative

Introducere. Respectarea Sabatului include atât închinarea, cât și părtășia. Invitația de a ne bucura de amândouă este deschisă și generoasă. Închinarea în Sabat la Dumnezeu are loc, de obicei, într-o comunitate de credincioși. Aceeași comunitate oferă părtășia. Atât închinarea, cât și părtășia asigură posibilitatea nelimitată de a-L lauda pe Dumnezeu și de a însufleți viața creștinilor. Atunci când una dintre ele este distorsionată sau folosită greșit, atât lauda față de Dumnezeu, cât și însuflețirea personală sunt în pericol. Fiind un dar al lui Dumnezeu pentru noi, Sabatul ne aduce o adevărată bucurie în Domnul. El este o ocazie în care credincioșii pot recunoaște și se pot bucura de posibilitățile oferite de Dumnezeu. Astfel, pentru credincios, Sabatul este o desfătare.

Factori ce pot tulbura respectarea Sabatului. Sabatul poate fi tulburat cu ușurință de elemente străine de spiritul lui. În experiența închinării și a părtășiei, credinciosul trebuie să fie permanent atent la factorii străini care îl împiedică să înțeleagă sfințenia Sabatului. Semnificația sfințeniei Sabatului este amenințată în mod special de părtășia și de activitățile nepotrivite. Spre deosebire de acestea, sfințenia Sabatului este înălțată atunci când Creatorul rămâne în centrul acestei zile sfinte.

Fenomene culturale în respectarea Sabatului. Este important să se știe că fiecare creștin Îi aduce închinare lui Dumnezeu și ține Sabatul în timpul și în cultura în care trăiește. Este posibil ca și istoria, și cultura să ne condiționeze în mod greșit și să ne distorsioneze valorile. Recurgând la cultură, ne putem face vinovați de găsirea unei scuze ca să participăm la activități sportive și recreative care sunt incompatibile cu sfințenia Sabatului. De exemplu, exercițiile fizice intense și diferite forme de turism nu sunt în armonie cu adevărata respectare a zilei de Sabat.

Orice încercare de a reglementa păzirea Sabatului dincolo de principiile biblice, prin realizarea unei liste cu ceea ce e interzis în Sabat, va dăuna experienței spirituale sănătoase. Creștinul își va verifica experiența legată de Sabat în funcție de principii. El știe că principalul scop al Sabatului este acela de a consolida relația pe care o are cu Dumnezeu. Astfel, activitățile călăuzite de principiile biblice și care contribuie la consolidarea acestei relații sunt acceptabile.

Din moment ce nimeni nu poate evalua corect motivațiile personale ale altora, creștinul trebuie să fie atent să nu-și critice frații de credință care trăiesc în alte contexte culturale și care participă în Sabat la activități recreative pe care ei le aprobă.

În călătorie, turiștii adventiști trebuie să se străduiască să țină Sabatul cu credincioșii din zona în care se află. Respectând sfințenia zilei a șaptea, se recomandă ca ei să evite participarea la excursii care au ca scop vizitarea obiectivelor turistice și activitățile profane.

Bisericile și instituțiile bisericești

Atunci când stabilește anumite principii și reguli pentru întreaga biserică și pentru instituțiile ei, biserica trasează un exemplu de respectare a Sabatului pentru membri în ansamblu. Membriilor le revine responsabilitatea de a aplica principiile adevăratei păziri a Sabatului în viața lor. Biserica îi poate ajuta prin a le pune la dispoziție principiile păzirii Sabatului așa cum se găsesc ele în Biblie și în Spiritul Profetic, dar nu poate ține locul conștiinței lor.

Bisericile – Rolul bisericii și al familiei în activitățile din Sabat după-amiază. Pastorul și biserica locală au responsabilitatea de a asigura în Sabat activități bine plănuite pentru copii, tineri, adulți și bătrâni, pentru familii și pentru cei necăsătoriți, subliniind că e important ca Sabatul să fie o zi de bucurie, închinare și odihnă. Activitățile bisericii trebuie să completeze, și nu să înlocuiască, activitățile din familie.

Bisericile – Muzica în Sabat. Muzica are un impact puternic asupra stării sufletești și asupra emoțiilor unui individ. Conducătorii bisericilor să selecteze muzica și pe cei ce o interpretează, ca să consolideze atmosfera de închinare din Sabat și relația personală cu Dumnezeu. Repetițiile de cor ar trebui evitate în timpul serviciilor obișnuite din Sabat.

Bisericile – Activitățile din afara comunității¹. Deși pot participa la anumite tipuri de activități de asistență socială pentru studenții, tinerii și săracii din orașe sau din împrejurimi, creștinii vor manifesta totuși un spirit exemplar de păzire consecventă a Sabatului. Când sunt implicați în activități în școli cu program prelungit sau în școli speciale pentru copii și tineri, vor alege materii și lecții diferite de materiile și lecțiile profane din timpul săptămânii, inclusiv activități ce contribuie la dezvoltarea spirituală. Plimbările în natură sau în împrejurimi pot înlocui pauzele; plimbările în natură sau drumețiile ce presupun un efort minim pot înlocui materiile și lecțiile seculare.

Bisericile – Sărbătoarea Secerișului. Practica generală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea este de a sărbători Ziua Secerișului în celelalte zile ale săptămânii. Acolo unde se obișnuiește ca această sărbătoare să fie în Sabat, trebuie să fie planificată în așa fel încât toți participanții să crească spiritual.

Bisericile – Colectele în Sabat. Doctrina slujirii creștine se găsește în toată Biblia. Dăruirea are un loc bine stabilit în serviciile divine. Când se face apel pentru colectă, trebuie să se mențină sacralitatea serviciului divin și sacralitatea Sabatului.

Bisericile – Nunțile în Sabat. Serviciul religios de cununie este sfânt și nu încalcă prin el însuși spiritul respectării Sabatului. Totuși cele mai multe nunți presupun o activitate considerabilă și aproape inevitabil apare o atmosferă profană în pregătirea lor și a meselor. Pentru ca spiritul Sabatului să nu se piardă, oficierea nunților în Sabat trebuie descurajată.

¹ Se aplică și la activități de tip Școala Biblică de Vacanță sau TinServ.

Bisericile – Înfirmările în Sabat. În general, adventiștii ar trebui să evite oficierea înfirmărilor în Sabat. În unele tipuri de climă și în anumite condiții, totuși trebuie să se facă înfirmările fără întârziere, chiar dacă e Sabat. În astfel de cazuri, aranjamentele trebuie făcute în prealabil cu antreprenorii de pompe funebre și cu angajații care lucrează la cimitir, ca aceștia să îndeplinească cele necesare pentru cel decedat înainte de ziua Sabatului, reducând astfel lucrul și agitația în Sabat. În unele situații, serviciul de înfirmare poate fi oficiat în Sabat, iar înhumarea poate avea loc mai târziu.

Instituțiile de sănătate ale adventiștilor de ziua a șaptea. Instituțiile adventiste de sănătate asigură unicul contact pe care mulți oameni îl pot avea cu Biserica Adventistă. Spitalele adventiste trebuie să fie mai mult decât simple instituții de îngrijire a sănătății. Ele au privilegiul unic de a aduce mărturie creștină 24 de ore din 24 populației pe care o deservește. În plus, ele au privilegiul de a prezenta mesajul Sabatului prin propriul exemplu oferit în fiecare săptămână.

Prin tratarea bolnavilor și alinarea celor suferinzi chiar și în Sabat, Hristos ne-a dat un exemplu pe care îl putem urma, el constituind baza întemeierii și funcționării instituțiilor adventiste de sănătate. Prin urmare, o instituție care oferă tratament medical publicului trebuie să fie pregătită să slujească nevoilor bolnavilor și suferinzilor indiferent de oră sau zi.

Așadar, fiecare instituție are o mare responsabilitate de a formula și implementa reglementări care să reflecte modelul lui Hristos și să aplice principiile de respectare a Sabatului așa cum se găsesc ele în Scriptură și cum sunt prezentate de Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea. Administratorii au responsabilitatea specială de a supraveghea ca toate departamentele să mențină adevăratul spirit al păzirii Sabatului prin instituirea de proceduri adecvate acestei zile și prin vegherea ca respectarea ei să nu se facă în mod neglijent.

Se recomandă punerea în aplicare a următoarelor principii de păzire a Sabatului:

1. Asigurarea îngrijirii medicale de urgență cu toată inima, cu voioșie, ori de câte ori e necesar și cu multă competență. Totuși nici instituțiile adventiste și nici medicii sau dentiștii adventiști nu ar trebui să facă acest lucru și nu ar trebui să ofere alte servicii în Sabat la fel ca în celelalte zile ale săptămânii.

2. Încetarea oricăror activități obișnuite ce pot suferi amânare. De obicei, acest lucru înseamnă închiderea completă a acelor secții și departamente care nu au legătură imediată cu îngrijirea pacienților și menținerea unui număr minim de personal calificat în celelalte departamente, care să se ocupe de urgențe.

3. Amânarea diagnosticării și a serviciilor de tratament opționale. Deciziile în privința a ceea ce e necesar sau ceea ce reprezintă o urgență trebuie luate de medicul care se îngrijește de pacientul respectiv. Dacă se abuzează de acest privilegiu, consiliul administrativ al spitalului trebuie să se ocupe de această situație. Personalul neadministrativ nu ar trebui implicat în astfel de decizii și nu ar trebui să fie obligat să îl tragă la răspundere pe medicul (medicii) respectiv(i). Neînțelegerile pot fi evitate printr-un regulament clar destinat cadrelor medicale, în care să fie prevăzută îndeplinirea numai a acelor proceduri chirurgicale, de diagnosticare sau terapeutice care nu pot fi amânate din cauza stării pacientului. Dacă personalul angajat va primi explicații clare cu privire la aceste lucruri în momentul angajării, vor fi evitate multe neînțelegeri și greșeli.

Operațiile care pot fi amânate trebuie descurajate sau programate vinerea. Procedurile programate astfel îl determină pe pacient să stea în spital în weekend și, prin urmare, va pierde mai puține zile lucrătoare. Totuși aceasta înseamnă că prima zi post-operatorie, în care e nevoie de obicei de cea mai intensă îngrijire medicală, va fi Sabatul.

4. Închiderea birourilor administrative și întreruperea oricăror afaceri obișnuite. Deși e posibil să fie necesară internarea și externarea pacienților în Sabat, se recomandă evitarea scrierii chitanțelor și a perceperii taxelor. Păzirea Sabatului nu ar trebui să fie niciodată un motiv de iritare pentru cei pe care încercăm să-i servim și să-i salvăm, ci mai degrabă semnul distinctiv al unor „copii ai luminii” (Efes. 5:8; *Faptele apostolilor*, p. 260, orig.)

5. Faceți din Sabat o zi specială pentru pacienți, oferindu-le o amintire de neuitat a misionarismului creștin. Păzirea devotată a Sabatului este mult mai ușor de realizat într-o instituție unde predomină angajații adventiști. Prezentarea corectă a Sabatului se poate realiza prin intermediul personalului credincios angajat în îngrijirea pacienților și poate avea o influență hotărâtoare în viața celor de altă credință.

6. Îngrijirea directă a bolnavilor este o activitate potrivită pentru toate zilele săptămânii; boala nu ține seama de calendar. Cu toate acestea, atunci când alcătuiesc programul de lucru, instituțiile de sănătate ar trebui să țină seama de convingerile religioase sincere, de obiceiurile și practicile fiecărui angajat sau de cele ale unui posibil angajat. Instituția respectivă trebuie să asigure modalități rezonabile de înlesnire a respectării acestor convingeri religioase, în afară de situația în care se constată că o astfel de înlesnire ar îngreuna în mod nedorit funcționarea ei. Se știe că fiecare individ are o concepție diferită cu privire la cât de adecvat este lucrul în Sabat. Nici biserica și nici instituțiile ei nu pot îndeplini rolul de conștiință pentru niciunul dintre angajații acestora. Dimpotrivă, trebuie să se facă ajustări potrivit conștiinței fiecăruia.

7. Opoziția față de presiunile pentru coborârea standardelor adventiste. Unele instituții au fost forțate de către comunități, de personalul medical și/sau de angajatori (unde majoritatea era alcătuită din neadventiști) să renunțe sau să facă mai flexibile

principiile și practicile referitoare la Sabat, astfel încât să fie la fel ca orice altă zi. În unele cazuri s-au făcut presiuni ca să se asigure toate serviciile în Sabat și, în schimb, să fie reduse duminica. Trebuie să ne opunem cu fermitate unor astfel de acțiuni. Conformarea poate duce la reexaminarea serioasă a relației pe care o are cu biserica o astfel de instituție.

8. Instruirea angajaților neadventiști referitor la principiile de respectare a Sabatului practicate de instituție. În momentul angajării, fiecărui neadventist trebuie să i se aducă la cunoștință principiile adventiștilor și mai ales reglementările instituționale cu privire la păzirea Sabatului. Deși poate că nu cred la fel ca noi, neadventiștii trebuie să știe chiar de la început ce așteptări are instituția de la ei pentru a-și îndeplini obiectivele.

9. Stimularea atitudinii de misionarism creștin neîntrerupt la angajații adventiști. Angajații neadventiști pot intra în contact cu angajații adventiști doar în cadrul instituției în care lucrează. În fiecare relație cu aceștia trebuie să se manifeste prietenia, amabilitatea și iubirea, așa cum au fost exemplificate în viața și lucrarea Marelui Medic. Compasiunea pentru cei bolnavi, atitudinea altruistă față de semenii, dorința de a sluji și credincioșia nelimitată față de Dumnezeu și față de biserică se pot dovedi a fi o mireasmă de viață spre viață. Păzirea Sabatului este în aceeași măsură un privilegiu și o onoare, dar și o datorie. Nu ar trebui să devină niciodată împovărătoare sau insuportabilă nici pentru cei ce îl păzesc și nici pentru cei din jurul lor.

Lucrul în Sabat în spitalele neadventiste. În vreme ce este esențial ca în instituțiile medicale să se mențină un minimum de activitate pentru bunăstarea pacienților, în instituțiile neadventiste, în care orele din Sabat nu presupun o ușurare a îndatoririlor obișnuite, angajații adventiști sunt datori să-și amintească principiile care reglementează toate activitățile în Sabat. Pentru evitarea situațiilor în care membrii bisericii noastre sunt con-

frunțați cu problema Sabatului în instituțiile neadventiste, se recomandă ca:

1. Atunci când se angajează în spitale neadventiste, să aducă la cunoștința superiorilor principiile de respectare a Sabatului și să solicite un program de lucru care să îi scutească de îndeplinirea îndatoririlor în Sabat.

2. Acolo unde programul de lucru sau alți factori fac posibil acest lucru, adventiștii ar trebui să-și identifice în mod clar îndatoririle pe care le pot îndeplini cu sârguință în Sabat.

3. Acolo unde nu se pot asigura înlesnirile de mai sus, membrii vor face din credințioșia față de cerințele lui Dumnezeu un lucru primordial și se vor reține de la activitatea obișnuită.

Instituțiile adventiste de învățământ. Liceele adventiste au un rol major în formarea obiceiurilor de respectare a Sabatului la generațiile viitoare de membri ai bisericii, iar colegiile și universitățile contribuie în mare măsură la formarea mentalității pas-torilor și a altor categorii profesionale. De aceea este important ca atât teoria, cât și punerea în practică a modului în care se pot fructifica binecuvântările Sabatului să fie cât mai aproape posibil de idealul acestor instituții.

Aplicarea acestui principiu presupune următoarele aspecte:

1. Pregătirea adecvată pentru Sabat;
2. Marcarea deschiderii și încheierii zilei de Sabat;
3. Activități adecvate comunității școlii: servicii divine de închinare, ore de rugăciune, mărturie etc.
4. Menținerea îndatoririlor necesare la minimum, de preferat fiind ca acestea să fie încredințate unor voluntari, și nu celor care le îndeplinesc în mod obișnuit în timpul săptămânii;
5. Servicii divine de închinare înălțătoare și, ar fi de preferat, servicii divine care să formeze deprinderile de închinare ce se așteaptă din partea comunităților școlare.

6. Activități adecvate și variate după-amiază în Sabat.
7. Structurarea programului săptămânal în așa fel încât Sabatul să fie așteptat cu nerăbdare, ca punct culminant al săptămânii, și nu ca preludiu al diverselor activități de sâmbătă seara.
 - a. *Bufetul cu autoservire.* Cantina școlii deservește elevii, părinții care vin în vizită și alți oaspeți; aceasta nu ar trebui să fie deschisă publicului în Sabat. Pentru a evita comercializarea inutilă în timpul sfânt, fiecare instituție ar trebui să asigure în afara orelor Sabatului un mod de a plăti serviciile oferite.
 - b. *Participarea cadrelor didactice la ședințele cu celelalte cadre din domeniu.* În unele țări, adventiștii au privilegiul de a participa la cursuri de formare profesională, pentru a fi la curent cu noile tendințe din domeniul lor de activitate. Poate e tentant să găsești că participarea la aceste cursuri în Sabat ar fi justificată. Totuși se recomandă ca personalul didactic să participe la serviciile de închinare, și nu la ședințele cu personalul didactic.
 - c. *Posturile de radio.* Posturile de radio care aparțin anumitor colegii pot fi o binecuvântare pentru comunitățile școlii. Pentru a profita la maximum de aceste binecuvântări, realizarea programelor în timpul Sabatului trebuie să reflecte filosofia bisericii. Apelurile pentru colecte în Sabat trebuie făcute în așa fel încât să se mențină sfințenia acestei zile.
 - d. *Turnee pentru promovarea anumitor proiecte.* Pentru a menține spiritul de închinare în Sabat, turneele trebuie planuite în așa fel încât să se reducă ori să se evite călătoria în Sabat și să se asigure cât mai mult timp posibil pentru închinarea împreună cu ceilalți

credincioși. Orele Sabatului nu trebuie dedicate călătoriei destinate susținerii unui anumit program sâmbătă seara.

- e. *Respectarea Sabatului în instituțiile pentru pregătirea pastorilor.* Pastorii au marea responsabilitate de a forma viața spirituală a bisericii prin exemplul personal. De aceea, instituțiile care oferă instruire viitorilor pastori și soțiilor lor trebuie să-și ajute studenții să-și formeze o filosofie corectă cu privire la respectarea Sabatului. Îndrumarea adecvată primită în școală poate fi de ajutor în experimentarea unei reînvioreări veritabile a bucuriei Sabatului în viața lor și în viața bisericii în egală măsură.
- f. *Examenele în Sabat.* Adventiștii care trebuie să susțină examenele necesare în Sabat, în școli neadventiste sau în consiliile de administrație ale școlilor care trebuie să primească acreditări din partea specialiștilor, se confruntă cu probleme speciale. În aceste situații, le recomandăm să propună schimbarea orelor de examinare în altă zi a săptămânii. Biserica trebuie să-și încurajeze membrii să țină cu grijă Sabatul și, acolo unde e posibil, să le solicite autorităților în măsură să le asigure atât posibilitatea de a respecta ziua Domnului, cât și posibilitatea de a participa la examene.

Alegerea profesiilor și relația lor cu Sabatul

Declarație de principiu. Viziunea biblică asupra Sabatului include atât o dimensiune divină, cât și una umană (Mat. 12:7,8). Din perspectivă divină, Sabatul îl invită pe credincios să-și reînnoiască legământul cu Dumnezeu prin încetarea activităților zilnice pentru a se închina lui Dumnezeu mai liber și deplin (Exo-

dul 20:8-11; 31:15,16; Is. 58:13,14). Din perspectivă umană, Sabatul îl cheamă pe credincios să sărbătorească iubirea creatoare și răscumpărătoare a lui Dumnezeu, prin manifestarea milei și preocupării față de alții (Deut. 5:12-15; Mat. 12:12; Luca 13:10-12; Ioan 5:1-17). Astfel, Sabatul înseamnă întreruperea oricărei activități, cu scopul cinstirii lui Dumnezeu și al împlinirii faptelor de iubire și bunătate față de semenii.

Activități esențiale și urgente. Pentru a susține sfințenia Sabatului, adventiștii trebuie să fie înțelepți în ceea ce privește alegerea profesiei și să se lase călăuziți de o conștiință luminată de Duhul Sfânt. Experiența ne arată că anumite profesii îi pot împiedica să se închine Creatorului lor în Sabat fără a fi implicați în activități profane. Acest lucru înseamnă că ei vor evita tipurile de profesii care, deși esențiale funcționării acestei societăți avansate din punct de vedere tehnic, pot pune probleme în ceea ce privește păzirea Sabatului.

Scriptura și Spiritul Profetic vorbesc clar despre îndatoririle pe care le avem față de semenii noștri, chiar și în ziua de Sabat. Astăzi, mulți dintre cei cu profesii ce implică salvarea de vieți și bunuri sunt chemați să acționeze în cazuri de urgență. Ocuparea sfârșitului de săptămână în mod regulat cu activități urgente și bine plătite sau acceptul de a lucra doar în weekend, pentru a mări bugetul familiei, nu este în armonie cu principiile de respectare a Sabatului date de Hristos. Participarea la intervenții de urgență în care se riscă pierderea vieții și a siguranței este destul de diferită de câștigarea existenței prin angajarea regulată în astfel de ocupații în Sabat, care sunt, de obicei, însoțite de activități comerciale, profane sau de rutină. (Vezi Mat. 12:11; Luca 13:16.) Neparticiparea la Casa lui Dumnezeu și lipsa părtășiei cu ceilalți credincioși în Sabat pot duce la răcirea vieții spirituale.

Mulți dintre angajatorii din instituțiile așa-numite esențiale fac cu toată inima ajustări pentru păzitorii Sabatului. Acolo unde

acest lucru nu e posibil, membrii trebuie să revadă cu atenție principiile biblice referitoare la păzirea Sabatului și, în lumina lor, să-și examineze tipul de activitate, mediul, cerințele slujbei și motivațiile personale, înainte de a merge la lucru în Sabat. Ei ar trebui să-L întrebe pe Domnul, la fel ca Pavel pe drumul spre Damasc: „Doamne, ce vrei să fac?” Când biruie această atitudine a credinței, suntem convinși că Domnul îl va îndruma pe credincios să-L distingă voia și îi va oferi putere și înțelepciune să o urmeze.

Decizii morale referitoare la păzirea Sabatului. Privilegiile Sabatului sunt uneori interzise de organizațiile militare, educative, politice sau de alt tip. Pentru a preveni și/sau pentru a ameliora aceste situații regretabile, trebuie luate în considerare următoarele sugestii:

Un reprezentant al bisericii, de preferat directorul Departamentului Libertate Religioasă, să fie permanent la curent cu noile tendințe ce ar putea submina libertatea închinării în Sabat. Atunci când este necesar, acest reprezentant să abordeze autoritățile responsabile și să mijlocească atunci când se întrevede un posibil efect negativ asupra adventiștilor printr-un act legislativ sau printr-o anume prevedere. [Acest lucru poate preveni adoptarea unor legi ce ar putea interzice privilegiile Sabatului.]

Membrii adventiști trebuie încurajați să susțină prin credință principiul păzirii Sabatului, indiferent de circumstanțe, bazându-se pe asigurarea că Dumnezeu va onora consacrarea lor.

Membrii bisericii trebuie să le ofere ajutor spiritual, moral și, dacă e necesar, sprijin temporar celorlalți membri care au probleme cu Sabatul. Acest sprijin va întări consacrarea față de Domnul nu numai a membrilor care au probleme cu Sabatul, ci și a bisericii în întregime.

Cumpărarea de bunuri și plățirea serviciilor în Sabat.

1. Sabatul este menit să asigure libertatea spirituală și bucuria tuturor (Exodul 20:8-11). Creștini fiind, trebuie să susținem acest drept uman fundamental, care ne-a fost dat fiecăruia de Creatorul nostru. Ca regulă generală, cumpărarea de bunuri, servirea mesei în restaurante și plățirea serviciilor oferite de alții trebuie evitate, deoarece nu sunt în armonie cu principiile și practicile cu privire la păzirea Sabatului.

2. Mai mult, activitățile comerciale menționate mai sus pot îndepărta gândurile de la sfințenia Sabatului. (Vezi Neemia 10:31; 13:15.) Printr-o plănuire atentă, cumpărăturile necesare împlinirii nevoilor previzibile din Sabat pot fi făcute în prealabil.

Călătoriile în Sabat. Deși călătoriile în Sabat pot fi necesare pentru a participa la activitățile specifice acestei zile, nu ar trebui ca acestea să devină o activitate profană; de aceea, trebuie făcute pregătiri în prealabil. Combustibilul pentru mașină și alte nevoi trebuie asigurate înainte de începutul Sabatului. Călătoriile cu mijloacele de transport pentru interese personale sau de afaceri trebuie evitate.

Tratarea unei probleme de angajare. Când un membru al bisericii consideră că e necesar să demisioneze dintr-o anumită funcție sau dacă își pierde locul de muncă din cauza Sabatului și este reangajat de biserică într-o activitate similară, unde, din cauza faptului că este una esențială, i se solicită lucrul în Sabat, se recomandă următoarele:

1. o explicație minuțioasă a caracterului esențial al activității încredințate membrului respectiv;
2. organizația trebuie să depună toate eforturile pentru a se asigura că doar aspectele esențiale ale noului loc de muncă vor fi îndeplinite în Sabat, iar administratorii trebuie să îi explice totodată celui nou-angajat scopurile religioase și obiectivele fundamentale ale instituției angajatoare;

3. va fi adoptat un program prin rotație, pentru ca membrul care poate accepta cu conștiinciozitate această lucrare în Sabat să poată sărbători pe deplin și regulat ziua de Sabat.

Lucrul în ture. Când este angajat al unei instituții în care i se cere să lucreze în schimburi, membrul adventist poate fi solicitat să lucreze în Sabat sau o parte din Sabat. În această situație, el trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

1. să încerce să fie un angajat cât mai bun posibil și cât mai valoros, iar angajatorul să nu-și permită să-l piardă;
2. dacă apare vreo problemă, membrul să încerce să o rezolve prin abordarea personală a șefului/directorului, pentru a obține o înlesnire cu bunăvoința acestuia;
3. să îi sugereze angajatorului una dintre următoarele înlesniri:
 - a. un program de lucru flexibil
 - b. preluarea unui schimb mai puțin dorit
 - c. schimbul de ture cu un alt angajat sau
 - d. lucrul în zilele de sărbătoare.
4. Dacă angajatorul refuză să ajusteze programul, membrul ar trebui să caute imediat ajutorul pastorului și al reprezentantului Departamentului Libertate Religioasă, în țările unde acesta există.

Sfințirea Sabatului (sâmbetei) și managementul afacerilor – principii generale

Acest document a fost aprobat de către Comitetul Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, în ședința din 14 iulie 2011. Documentul este rezultatul activității Comisiei pentru Sabat din cadrul Uniunii de Conferințe. Pentru realizarea acestuia au fost consultate persoane avizate din următoarele instituții: Conferința Generală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, Institutul de Cercetări Biblice, Fundația „Ellen White” (White Estate) și Institutul Teologic Adventist.

Introducere

Sabatul este semnul adevăratului Dumnezeu. Toți oamenii care vor să Îi fie loiali Celui care deține autoritatea legitimă în univers sunt chemați să își manifeste credința și atașamentul respectând Sabatul. De la Geneza (Gen. 2:2,3) și până la Apocalipsa (Apoc. 14:6,7), închinarea autentică este orientată spre Creatorul cerului și al pământului prin respectarea zilei a șaptea – sâmbăta.

Începând cu anul 1990, în țara noastră s-au deschis posibilități și au fost create facilități pentru întreprinderi și inițiative personale. Acest lucru a început să aibă impact și asupra Bisericii Adventiste; frați și surori au pus în aplicare proiecte și au deschis firme mai mari sau mai mici.

Ca păzitori ai adevăratei zile de închinare, inevitabil au apărut dificultăți și tensiuni între desfășurarea activității și respectarea Cuvântului lui Dumnezeu cu privire la Sabat. Aceste tensi-

uni au generat nevoia unei orientări potrivite în ceea ce privește păzirea Sabatului. Astfel, prin documentul de față, dorim să prezentăm câteva principii de bază cu privire la sfințirea Sabatului și desfășurarea activității în organizații ai căror patroni sau manageri sunt membri adventiști.

Ziua a șaptea din săptămână a fost pusă deoparte de Dumnezeu încă de la creație. Omul este chemat să dedice în exclusivitate acest timp închinării și relației cu Creatorul. De aceea, orice activitate pentru profit care nu constituie un păcat în celelalte zile nu poate fi desfășurată în Sabat.

- „În ziua a șaptea, Dumnezeu Și-a sfârșit lucrarea pe care o făcuse; și în ziua a șaptea S-a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse. Dumnezeu a binecuvântat ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că în ziua aceasta S-a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise și o făcuse.” (Geneza 2:2,3).
- „Șase zile să lucrezi și să-ți faci toate treburile. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău...” (Deut. 5:13,14).
- „Legea oprește lucrările pământești în ziua Domnului: munca pentru câștigarea hranei trebuie să înceteze, nicio osteneală pentru plăcere sau profit lumesc nu este îngăduită în această zi, ci, după cum Dumnezeu a încetat lucrarea creației, S-a odihnit în Sabat și l-a binecuvântat, tot așa și omul trebuie să părăsească ocupațiile de toate zilele și să închine orele acelea sfinte odihnei sănătoase, închinării și faptelor sfinte.” (*Viața lui Iisus*, ed. 2011, p. 186)

Principiul general este ca toate acele lucrări și activități care suportă amânare să nu fie desfășurate în timpul sfânt al zilei de odihnă.

- „Lucrul care nu este necesar trebuie să fie cu strictețe evitat.” (*Patriarhi și profeți*, ed. 2011, p. 306).

- „Vor exista întotdeauna îndatoriri de înfăptuit în Sabat pentru alinarea suferinței omenirii. Așa este drept și în conformitate cu Legea Aceluia care spune: «Milă voiesc, și nu jertfă!» Dar există primejdia de a cădea pe panta nepăsării în această privință și de a face ceea ce nu este necesar și esențial în Sabat.” (*Lucrarea misionară medicală*, p. 50).

Prețul plătit de Dumnezeu pentru noi este infinit mai mare decât tot ceea ce am putea pierde noi datorită păzirii Sabatului.

- „Dar lucrurile care pentru mine erau câștiguri le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos. Ba încă și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să câștig pe Hristos.” (Fil. 3:7,8).
- „Oamenii pot spune: «Aș respecta Legea lui Dumnezeu dacă ar fi comod pentru mine și nu mi-ar afecta afacerile.» Domnul slavei S-a făcut sărac pentru binele nostru ca, prin sărăcia Lui, noi să ne îmbogățim. Hristos a plătit un preț nespus de mare pentru răscumpărarea omenirii, ca să ne poată purifica și înnobila și să facă din noi fii și fiice ale lui Dumnezeu.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 45).
- „Este de datoria lui (a asociatului adventist – n.r.) să întrerupă o astfel de legătură (cu partenerul necredincios care continuă afacerile și în Sabat – n. r.), oricât de mult ar pierde făcând așa.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 52)
- „Respectați sfینtenia Sabatului, oricât v-ar costa aceasta.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 52)

Atât patronii, cât și angajații adventiști sau neadventiști ai acestora nu trebuie să întreprindă nicio activitate prin care să profaneze ziua Sabatului.

- „Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta.” (Exodul 20:10)
- „Există situații în care Domnul Hristos a îngăduit să se lucreze chiar și în Sabat, atunci când este vorba despre salvarea vieții oamenilor sau a animalelor. Dar, dacă încalcăm litera celei de-a patra porunci pentru propriul nostru avantaj financiar, noi devenim călcători ai Sabatului și ne facem vinovați de călcarea tuturor poruncilor.” (*Mărturii pentru biserică*, vol. 1, ed. 2010, p. 447).
- „Împrejurările nu vor îndreptăți pe nimeni care lucrează în Sabat de dragul unui profit lumesec.” (*Mărturii pentru biserică*, vol. 4, ed. 1999, p. 264).
- „Un păzitor al Sabatului nu poate permite ca angajații săi, plătiți cu banii lui, să lucreze în Sabat.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 52).

Discuțiile despre afaceri și preocupările legate de acestea în timpul sfânt al zilei de odihnă sunt incompatibile cu respectarea Sabatului.

- „Voi care ziceți: «Când va trece luna nouă, ca să vindem grâul, și Sabatul, ca să deschidem grânarele?...» Domnul a jurat pe slava lui Iacov: «Niciodată nu voi uita niciuna din faptele lor!»” (Amos 8:5,7)
- „Păziți-vă gândul și limba! Pe aceia care discută despre afacerile lor și fac planuri în Sabat, Dumnezeu îi consideră ca angajându-se în ele. Nu trebuie să permitem minții noastre să se ocupe cu lucrurile pământești, ca să

nu profanăm sfințenia Sabatului.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 50).

- „Cei care discută probleme de afaceri sau fac planuri în ziua Sabatului sunt priviți de Dumnezeu ca și când s-ar fi angajat realmente în afacerile respective. Pentru a păstra cu sfințenie Sabatul, trebuie să nu îngăduim nici chiar minții noastre să se ocupe de lucrurile cu caracter vremelnic.” (*Patriarhi și profeți*, ed. 2011, p. 306).

Nu se vor încheia parteneriate cu persoane neadventiste, dacă acestea presupun lucrări sau activități în Sabat sau alte acțiuni contrare Legii lui Dumnezeu.

- „Nu vă înjugați la un jug nepotrivit cu cei necredincioși. Căci ce legătură este între neprihănire și fărădelege? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunericul? Ce înțelegere poate fi între Hristos și Belial? Sau ce legătură are cel credincios cu cel necredincios?” (2 Cor. 6:14,15)
- „Atunci, Eliezer, fiul lui Dodava, din Mareașă, a prorocit împotriva lui Iosafat și a zis: «Pentru că te-ai unit cu Ahazia, Domnul îți nimicește lucrarea.» Și corăbiile au fost sfărâmate și n-au putut să se ducă la Tarsis.” (2 Cron. 20:37).
- „Unii dintre cei care pretind că sunt de partea Legii lui Iehova profanează Sabatul într-o asemenea măsură încât încheie parteneriate cu aceia care nu au niciun respect pentru Sabat. Pretinșii păzitori ai Sabatului își pot înceta munca în ziua a șaptea, dar partenerii lor continuă lucrul. Cum pot privi îngerii această asociere, dacă, atunci când păzitorii Sabatului îngenunchează în închinare în Casa Domnului, partenerii lor continuă să lucreze la fel ca în orice altă zi? Cum privește Cerul zgomotul și dezordinea, zgomotul toporului și al ciocanului ce se înalță ca o sfidare a poruncilor? Poate Domnul să-l

socotească nevinovat pe omul care se unește astfel cu călcătorii Sabatului?" (*Mărturii despre Sabat*, p. 51, 52).

Trebuie ca patronii adventiști să își stabilească orarul pentru ziua de vineri astfel încât angajații lor să aibă suficient timp în vederea pregătirii corespunzătoare pentru Sabat.

- „Și Moise le-a zis: Domnul a poruncit așa. Măine este ziua de odihnă, Sabatul închinat Domnului; coaceți ce aveți de copt, fierbeți ce aveți de fiert și păstrați până a doua zi dimineața tot ce va rămâne!” (Ex. 16:23)
- „Ori de câte ori este cu putință, cei care au personal în slujba lor ar trebui să le dea lucrătorilor lor liber în orele de vineri, de la prânz până la începutul Sabatului. Dați-le timp de pregătire, pentru ca ei să poată întâmpina ziua Domnului cu mintea liniștită. Printr-un astfel de procedeu, voi nu veți suferi nicio pagubă, nici chiar în cele trecătoare.” (*Mărturii pentru biserică*, vol. 6, ed. 1995, p. 361).

Instituțiile adventiste care au ca scop împlinirea misiunii prin activități de ordin social, medical, educativ și evanghelic trebuie să își organizeze programul astfel încât ziua Sabatului să fie serbată și respectată corespunzător.

- În instituțiile care au ca obiectiv domeniile amintite se recomandă „menținerea îndatoririlor necesare la nivelul minim posibil. De preferat este ca aceste activități să fie încredințate unor persoane care se oferă ca voluntari, și nu angajaților care prestează în mod curent aceleași lucrări pentru plată.” (Extras din capitolul *Respectarea Sabatului – principii generale*).
- „Sfătuim administratorii tuturor instituțiilor noastre să urmărească în mod atent ca, în ziua de Sabat, chiar

și acele activități necesare să se desfășoare la un nivel minim. (Declarația Conferinței Generale – consiliul anual 1960).

Sabatul va constitui testul autenticității credinței în conflictul final dintre Hristos și Satana. A ignora și a minimaliza importanța respectării lui în aceste vremuri de libertate poate însemna renunțarea definitivă la această poruncă în timpurile de încercare.

- „Când a aflat Daniel că s-a iscălit porunca, a intrat în casa lui, unde ferestrele odăii de sus erau deschise înspre Ierusalim, și de trei ori pe zi îngenunchea, se ruga și lăuda pe Dumnezeu lui, cum făcea și mai înainte.” (Daniel 6:10).
- „Timpul de încercare va veni asupra noastră, iar decretul va cere ca oricine nu va respecta prima zi a săptămânii să fie omorât. Cei care nu au respectat Sabatul așa cum ar fi trebuit, care și-au prețuit afacerile mai mult decât poruncile lui Dumnezeu vor călca Sabatul și vor respecta prima zi a săptămânii... Ei nu au învățat să se conformeze principiilor Sabatului, ci au căutat să adapteze Sabatul după cum le convenea. Având în vedere pregătirea lor de până acum, ei nu sunt mai pregătiți decât cel mai mare păcătos, pentru a sta în ziua judecății.” (*Mărturii despre Sabat*, p. 53).

Concluzie

Sabatul este ziua specială în care Dumnezeu Se întâlnește cu noi. Este privilegiul nostru ca, lăsând deoparte preocupările legate de afaceri și profit, să ne întâlnim cu Cel care a murit pentru noi.

Când avem de luat o decizie care implică păzirea Sabatului, un clar „Așa zice Domnul!” ne va ajuta să rămânem în siguranța

ascultării de Dumnezeu. Căutând să împlinească voința divină, un păzitor al Sabatului va înțelege că întotdeauna vor fi domenii de activitate care sunt incompatibile cu sfințirea sâmbetei.

- „Dar Dumnezeu va avea un popor pe pământ care să susțină Biblia, și numai Biblia, ca măsură a tuturor învățăturilor și ca temelie a tuturor reformelor. Părerile oamenilor învățați, deducțiile științei, crezurile sau hotărârile consiliilor ecleziastice, atât de numeroase și contradictorii cum sunt și bisericile pe care ele le reprezintă, glasul majorității – nici una și nici toate acestea laolaltă nu trebuie privite ca dovadă pentru sau împotriva vreunui punct al credinței religioase. Înainte de a primi orice învățătură sau precept, trebuie să cerem un clar «așa zice Domnul» în sprijinul ei.” (*Tragedia veacurilor*, ed. 2002, p. 521).
- „Noi trebuie să ne potrivim credința după un clar «așa zice Domnul.»” (*Lucrarea misionară medicală*, p. 93).
- „Ca adventiști de ziua a șaptea, apelăm pentru obiceiuri și tradiție la un clar «așa zice Domnul.»” (*Mărturii pentru biserică*, vol. 5, ed. 1998, p. 412).
- „Dacă dorim să fim îndrumați, să ne îndreptăm spre Cuvântul lui Dumnezeu. Să căutăm un «așa zice Domnul.»” (*Minte, caracter, personalitate*, vol. 2, ed. 2000, p. 323).

Sfințirea Sabatului – aspecte practice

Scopul acestui material este acela de a le oferi sugestii practice întreprinzătorilor, patronilor și altor membri adventiști în legătură cu păzirea Sabatului. Vom aborda câteva domenii care se regăsesc frecvent între preocupările așteptătorilor Domnului, din România.

Prezentul document este rezultatul activității Comisiei pentru Sabat din cadrul Uniunii de Conferințe din România. La realizarea acestuia au fost consultate persoane avizate din următoarele instituții: Conferința Generală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, Institutul de Cercetări Biblice; Fundația „Ellen White” (White Estate) și Institutul Teologic Adventist.

1. Domeniul hotelier

- a. *Fundația „Ellen White”*: Este cunoscut un caz al unei familii adventiste care deținea un motel. În Sabat, ei puneau semnul „Nu avem camere libere”. Dacă anumiți oaspeți deja cazați doreau să rămână și în Sabat, ei le explicau că în această zi nu vor beneficia de niciun serviciu.
- b. *Conferința Generală – cazul familiei Sparrow* (Zimbabwe): „Ne-am gândit mult la această problemă și am ajuns la concluzia că păzirea Sabatului nu se armonizează cu deținerea și administrarea unui hotel. Nu putem să ținem Sabatul și să asigurăm buna desfășurare a acestuia.”

- c. *Conferința Generală – un exemplu de client adventist care se afla la hotel în timpul Sabatului:* În Sabat, el scria o notă pe care o lăsa în cameră, astfel încât personalul de serviciu să o poată citi. Mesajul lui era următorul: „Astăzi este o zi specială pentru mine. Este Sabatul zilei a șaptea pe care Dumnezeu l-a desemnat ca zi de odihnă pentru toți oamenii. Mi-aș dori să împărtășesc binecuvântarea Sabatului cu voi, așa că pentru mine nu trebuie să faceți niciun serviciu astăzi; puteți să vă odihniți.”

2. Restaurante, cantine, cofetării, fast-fooduri

- a. *Ellen White, Mărturii, vol. 7, ed. 1996, p. 124:* „S-a pus întrebarea: «Să fie deschise restaurantele noastre în Sabat?» Răspunsul meu este: Nu, nu! Ținerea Sabatului este mărturia noastră despre Dumnezeu – marca, sau semnul, între El și noi că suntem poporul Lui. Marca aceasta să nu se șteargă niciodată.”
- b. *Ellen White, Testimonies Treasures, p. 1222, 1223:* „În sanatoriile noastre, familia de pacienți, împreună cu medicii, asistentele și îngrijitorii, trebuie hrănită în Sabat, ca orice altă familie, cu cât mai puțin efort posibil. Dar restaurantele [cantinele] noastre n-ar trebui deschise în Sabat. Angajaților să li se asigure această zi de închinare înaintea lui Dumnezeu. Ușile închise în Sabat marchează respectivul restaurant ca un memorial pentru Dumnezeu, un memorial prin care se declară că a șaptea zi este Sabatul și că nicio lucrare nenecesară nu trebuie făcută.”

3. Firme de transport

- a. *Conferința Generală:* Principiul general este acela că Dumnezeu ne cere – ne invită – să ne odihnim și să lăsăm deoparte activitățile obișnuite și distracțiile, să ne reînviorm

și să folosim timpul Sabatului doar pentru închinare și comuniune cu El. De asemenea, El ne cere să permitem și angajaților noștri să se bucure de acest privilegiu (Exodul 20:10). Domnul ne invită să avem încredere că va purta de grijă de tot ceea ce lășăm nefăcut în orele sfinte de Sabat, așa cum a făcut în minunea cu mana, din Exodul 16. Dacă proprietarul firmei de transport ia în calcul aceste principii, este posibil să decidă să nu ofere servicii de transport în Sabat și poate să se asocieze cu o altă companie care face această lucrare în Sabat.

- b. *Fundația „Ellen White”*: Se cunoaște o situație în care Ellen White a sfătuit o persoană care oferea servicii de taximetrie (atunci erau efectuate cu trăsura) să păzească Sabatul și să nu lucreze în această zi.
- c. *Comisia pentru Sabat*: Firma adventistă poate oferi servicii pentru o anumită parte din săptămână, iar o altă firmă, neadventistă, poate să efectueze serviciul în cealaltă parte de săptămână, incluzând sâmbăta. Se cunoaște cazul unei firme românești de transport care servea în exclusivitate anumite trasee. Când s-a convertit, patronul acesteia a vândut o parte din firmă unuia din asociații săi, fratele urmând să gestioneze transportul în zilele de luni până joi, iar celălalt patron, în zilele de vineri până duminică, fiecare având contabilitatea proprie și neavând niciun amestec în afacerea celuilalt.

4. Activități în construcții

- a. *Comisia pentru Sabat*: Problemele legate de sfințirea Sabatului încep din clipa când constructorul are o echipă de muncitori numeroasă în care unii nu sunt adventiști sau angajează firme subcontractoare.

Există cazuri de patroni adventiști români care au stipulat în contractele încheiate cu persoane fizice sau juridice, condițiile ferme legate de Sabat. În ciuda faptului că n-au făcut concesii nici cu firmele furnizoare de materiale – căroră le-au cerut să nu mai livreze materiale în zilele de vineri după ora 12 –, afacerile lor n-au suferit, ba dimpotrivă au fost binecuvântate chiar și în timp de criză.

5. Membri adventiști angajați în unități medicale neadventiste

- a. *Comisia pentru Sabat*: Regula generală a efectuării în Sabat a activităților care nu suportă amânare nu se poate aplica la cadrele medicale [medici, asistenți medicali, infirmieri] adventiste care lucrează în instituții de stat sau private neadventiste, având în vedere că aceste instituții nu au un mandat divin de a prezenta solia celor trei îngeri, adevărul prezent. Cadrele medicale adventiste din instituții care nu aparțin bisericii lui Dumnezeu nu pot lucra în ziua Sabatului! Munca lor nu face parte integrantă din lucrarea de mântuire prin evanghelizare instituțională a Bisericii Adventiste. Pentru acestea, soluția cea mai potrivită este schimbul de tură cu un coleg neadventist.
- b. *Fundația „Ellen White”*: Medicii trebuie să manifeste un spirit de sacrificiu de sine. Poate că va fi necesar să consacre chiar și orele Sabatului Sfânt pentru a alina suferințele oamenilor. Dar plata pentru această activitate ar trebui pusă în vistieria Domnului ca să fie folosită pentru săracii care au nevoie de intervenții medicale, dar nu au cu ce să le plătească.” (E. White: *Health, Philanthropic and Medical Missionary Work*, p. 42).

6. Crescători de animale și păsări²

a. *Conferința Generală*: Aceste animale au anumite nevoi care trebuie împlinite.

Noi nu avem niciun control asupra acestui fapt. Putem însă să păstrăm laptele sau ouăle din Sabat astfel încât să nu se altereze, iar după Sabat îngrijitorii pot să le proceseze ca de obicei.

Totuși în Sabat nu trebuie făcut lucrul ca de obicei. Activitatea care nu este absolut necesară pentru sănătatea și bunăstarea animalelor trebuie amânată pentru o altă zi, astfel încât angajații fermei să se poată bucura de binecuvântările Sabatului.

b. *Fundația „Ellen White”*: „Nu am găsit niciun sfat dat de sora White cu privire la creșterea animalelor. Totuși, de-a lungul timpului, atunci când era posibil, sora White însăși a avut vaci și, bineînțeles, aceste animale trebuiau îngrijite și în Sabat.

Advențiștii, la început, erau în mare parte fermieri, trăind din cultivarea pământului, creșterea vitelor și din valorificarea laptelui și a ouălor. Cu siguranță că, dacă aceste îndeletniciri ar fi încălcat pricipiile noastre, acest lucru ar fi fost semnalat în vreun fel.

În cartea *Evanghelizare*, ed. 2008, p. 195, Ellen White face o declarație din care reiese că ea privea favorabil faptul că anumite familii adventiste erau implicate în afaceri în domeniul avicol. Ellen White era foarte bine familiarizată cu responsabilitățile pe care le implică o fermă, astfel încât știa că păsările trebuie îngrijite în fiecare zi, chiar și în Sabat.

² Mai pe larg despre acest lucru, vezi la Anexe, articolul *Administrarea fermelor și Sabatul*.

- c. *Comisia pentru Sabat*: Producătorul credincios poate găsi și alte căi, diferite de cea obișnuită, pentru valorificarea producției din Sabat. El ar putea să folosească laptele sau brânza obținute în scopuri de binefacere, căci „pe săraci îi aveți totdeauna cu voi” (Matei 26:11).

7. Sfaturi pentru apicultori³

- a. *Fundația „Ellen White”*: Dacă este vorba despre alinarea vreunei suferințe (n.r.: în cazul în care, prin roire, albinele amenință sănătatea lor sau a altcuiva) sau orice alt principiu de închinare are legătură cu prinderea unui roi de albine în Sabat, nu avem nicio obiecție la adresa fraților noștri care fac acest lucru în Sabat. Dacă este o problemă care ține doar de bani, situația pare clară și ar trebui să se evite.

În cazul în care sunt persoane care stau acasă sau o parte din familia lor stă acasă, neparticipând la întâlnirile de Sabat, săptămână după săptămână, bătând în cutii de tablă sau recurgând la alte asemenea metode care se obișnuiesc pentru a face albinele să roiască, noi considerăm că, pentru binele cauzei noastre și pentru propriul lor bine, ar trebui să-și dea seama că aceasta nu este în concordanță cu crezul nostru.

- b. *Comisia pentru Sabat*: Supravegherea și păzirea stupinei în zi de Sabat sunt legitime, întrucât Dumnezeu ne-a pus administratori și ai acestor bunuri materiale. Dar absentarea consecventă de la serviciile divine va duce la slăbirea credinței. În Sabat se recomandă paza prin rotație a membrilor familiei sau a asociațiilor și crearea unei atmosfere spirituale. Același principiu este valabil și în alte situații: agricultură, creșterea animalelor etc.

³ Vezi la Anexe, articolul *Roirea albinelor și Sabatul*.

8. Vânzarea de publicații religioase: cărți, reviste, materiale audio/video, CD-uri⁴

a. *Conferința Generală*: „Dacă distribuirea de astfel de materiale religioase ajută pe cineva în călătoria pe calea credinței, pare că este un lucru bun. Totuși, deoarece Sabatul este o zi deosebită, iar noi evităm să facem tranzacții comerciale ca în celelalte zile, cel mai potrivit ar fi ca banii să fie recuperați după apusul soarelui... A face acest lucru în timpul Sabatului ne va distra atenția de la lucrurile spirituale și se apropie mult de tranzacțiile comerciale obișnuite.”

Conferința Generală, Stenograma din 27 oct. 1953, p. 132: „**Având în vedere** că uneori e necesar sau de dorit ca în Sabat să le fie prezentate membrilor noștri o parte din publicațiile noastre sau alte materiale misionare destinate fie folosirii proprii, fie în legătură cu eforturile lor de a salva suflete, și **având în vedere** că este cel mai de dorit ca bisericile noastre să fie ținute departe de tot ceea ce poate părea comerț în Sabat, **recomandăm ca**: 1. După o prezentare spirituală a publicației în discuție, cei care doresc să se înscrie pentru achiziționarea respectivelor materiale să-și noteze pe o foaie numele și adresa, iar cineva să strângă foile, astfel încât secretarul bisericii responsabil cu misiunea să le înregistreze. Fiecărei persoane care s-a înscris în acest fel i se va da, în același timp, un Plic de Comandă, cu un formular pe care îl va completa și în care va introduce banii necesari, în timpul săptămânii. Plicul va fi depus în coșul pentru daruri, în Sabatul următor. 2. Atunci când este nevoie să se creeze un fond pentru publicații, pentru alte materiale misionare sau materiale necesare Școlii de Sabat, se poate organiza o colectă în formula obișnuită.

⁴ Vezi la Anexe, articolul *Promovarea și vânzarea CD-urilor în Sabat*.

9. Artiști muzicieni din cadrul filarmonicilor sau orchestrelor (instrument sau voce)

- a. *Comisia pentru Sabat*: Este posibil ca unii muzicieni profesioniști adventiști să fie solicitați să participe în zi de Sabat la concerte sau alte reprezentații. Deși stilul și calitatea muzicii pot corespunde cu spiritul Sabatului, problema care apare constă în faptul că ei își exercită lucrarea nu la inițiativa bisericii, ci a angajatorului, iar pentru lucrarea pe care o fac, ei sunt pontaji și retribuiți ca oricare alt angajat care lucrează în zi de Sabat. Ei nu au în vedere un scop misionar.

10. Diverse

10.1. Serviciile publice și Sabatul

- a. *Fundația „Ellen White”*: În 1946, un membru al bisericii a scris redacției revistei *The Advent Review & Sabbath Herald*, cerând să nu i se mai trimită abonamentele, deoarece nu accepta ca acestea să călătorească, prin poștă, în Sabat. Chiar dacă a fost apreciată dorința acestui frate de a păzi Sabatul cât mai bine, F. D. Nichol, redactorul de atunci, a răspuns că păzitorii Sabatului nu sunt responsabili pentru acele persoane care, nefiind angajate de ei, lucrează în Sabat. Serviciile publice nu sunt efectuate de persoane pe care păzitorul Sabatului le-ar obliga să lucreze. Aceștia lucrează pentru că ei înșiși aleg să lucreze. „Trebuie să fim întotdeauna atenți la pericolul de a lua asupra noastră, fără să fie cazul, responsabilitatea comportamentului altor persoane,” sfătuia Nichol.

10.2. Angajarea în poliție și Sabatul

a. *Fundația „Ellen White”*: „În conformitate cu lumina primită în legătură cu sfințenia Sabatului, ea (Ellen White) nu îi poate sfătui pe frații noștri să continue să-și facă datoria ca polițiști în această zi. În anii trecuți, sfatul ei pentru polițiștii care au îmbrățișat solia celui de-al treilea înger a fost întotdeauna acela de a-și găsi alt loc de muncă, unde să li se permită să sfințească Sabatul.”

10.3. Păzirea proprietăților

a. *Fundația „Ellen White”*: „Era un tânăr angajat aici, la Conferința Generală, care avea dubii în legătură cu responsabilitatea lui de a face de pază în Sabat. În acea perioadă, fratele White (n.r: nepotul lui Ellen White, Arthur White) le-a scris la doi bărbați care o cunoscuseră personal pe Ellen White. În ambele cazuri, s-a indicat faptul că se făcea de pază în Sabat la instituții cu care Ellen White avea legătură, iar ea avea cunoștință de această practică, neavând nimic de obiectat. Aceasta era pentru protecția instituțiilor adventiste și a lor înșile.”

Principii de referință pentru păzirea Sabatului și atributele divine care stau la baza acestora

May-Ellen Colon

Principiile de mai jos au ca temelie caracterul lui Dumnezeu și constituie baza pentru regulile/obiceiurile care țin de Sabat. Dumnezeu ne va ajuta să reflectăm și să trăim caracterul Său, pe măsură ce traducem aceste principii în fapte. Ce altă zi mai bună pentru a reflecta natura Sa să existe decât Sabatul – ziua aflată mai presus de toate zilele!

Principiul 1: Pregătire

Păzirea Sabatului presupune pregătirea pentru această zi specială, în așa fel încât să ne putem bucura de beneficiile ei (vezi Evrei 4:11; Exodul 16:28-30; Luca 23:54-56).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 1:

Dumnezeu pregătește și Se pregătește. El a pregătit frumoasa Grădină Eden și Planul de Mântuire înainte să creeze omenirea și Sabatul (vezi Geneza 1; 2; Proverbe 8:27-31; 1 Petru 1:20). A pregătit o moștenire pentru cei răscumparați, împărăția pregătită de la creație (vezi Matei 25:34). A pregătit un loc pentru noi – o casă la comandă în ceruri (vezi Ioan 14:1-3). Va pregăti Cetatea Sfântă ca o mireasă împodobită pentru mirele ei (vezi Apocalipsa 21:2).

Principiul 2: Odihnă

Păzirea Sabatului presupune odihna și eliberarea de muncă, de poverile vieții și de preocupările seculare și lucrurile care ne distrag mintea – unul dintre scopurile pentru care Dumnezeu ne-a oferit Sabatul în dar (vezi Exodul 16:28-30; 20:9,10; 23:12; 34:21; Neemia 13:15-22; Ieremia 17:27; Luca 23:54-56).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 2:

Dumnezeu este personificarea odihnei. „Da, numai în Dumnezeu mi se încrede sufletul.” (Psalmii 62:1, Cornilescu) / „Numai în Dumnezeu sufletul meu își găsește liniștea” (NTR) / „Sufletul meu găsește odihnă numai în Dumnezeu.” (NIV). Prin Isus, Dumnezeu le oferă odihnă tuturor celor care vin la El (vezi Matei 11:28). Însuși Isus S-a odihnit în Sabat după ce a lucrat toată săptămâna la crearea pământului (vezi Geneza 2:1).

Principiul 3: Refacere

Păzirea Sabatului înseamnă ținerea acestei zile într-un mod care să ne refacă fizic, emoțional, mintal, spiritual și social, deoarece Creatorul nostru iubitor a oferit pauza Sabatului pentru binele nostru (Marcu 2:27). Acest fapt generează o stare de bine care scade nivelul stresului (Matei 11:29,30).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 3:

Dumnezeu este Cel care reface ființa noastră – „El... îmi înviorază sufletul” (Psalmii 23:3). El radiază reînnoire, refacere (vezi Psalmii 103:5; Matei 11:29,30; Isaia 40:31; 2 Corinteni 4:16).

Principiul 4: Vindecare

Păzirea Sabatului înseamnă ținerea acestei zile într-un mod care să ne asigure vindecare, calmare, eliberare, destindere și revigorare. Orice acțiune care duce la rănirea propriei persoane

sau a altora este o călcare a Sabatului (Isaia 58; Matei 12:9-15; Marcu 1:21-28; Luca 4:38,39; 13:10-17; 14:1-6; Ioan 5:1-18; Ioan 9).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 4:

Dumnezeu este un vindecător (vezi Exodul 15:26; Psalmii 103:3; 147:3; Matei 4:23; Faptele 10:38). „...Tămăduirea va fi sub aripile Lui” (Maleahi 4:2 Cornilescu) / „...aducând vindecare sub aripile Lui” (NTR) / El are „vindecarea în aripile Sale” (NIV). Dumnezeu Fiul a anunțat că misiunea Sa este aceea de a le reda orbilor vederea și a-i elibera pe cei oprimați (vezi Isaia 61; Luca 4:18,19).

Principiul 5: Sărbătoare

Păzirea Sabatului presupune sărbătorirea creației sau a nașterii lumii (vezi Geneza 2:1-3), a răscumpărării noastre (vezi Deuteronomul 5:15), prin urmare atmosfera acestei zile ar trebui să fie una de sărbătoare, bucurie și încântare (vezi Psalmii 92; Isaia 58:13).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 5:

Dumnezeu sărbătorește și Se bucură. El sărbătorește creația (vezi Geneza 2:1-3; Proverbele 8:27-31). Este încântat când oamenii vin la El (vezi Deuteronomul 30:9; Isaia 62:5; Țefania 3:17; Luca 15). El va sărbători la masa de nuntă a Mielului (Apocalipsa 19:7-9). El este o sursă de bucurie (vezi Psalmii 43:4). Referindu-se la Dumnezeu, David spune: „Înaintea Feței Tale sunt bucurii nespuse și desfătări veșnice, în dreapta Ta.” (Psalmii 16:11, Cornilescu) / „În prezența Ta este belșug de bucurie, la dreapta Ta sunt desfătări veșnice!” (NTR). „Atunci te vei putea desfăta în Domnul...” (Isaia 58:14).

Principiul 6: Sfințire

Păzirea Sabatului înseamnă ținerea Sabatului ca zi sfântă – pusă deoparte pentru o atenție specială îndreptată spre Dumnezeu, Cuvântul Său, planurile Sale, pentru căutarea comuniunii strânse cu El, acceptarea Lui în întregime și dezvoltarea relației de iubire cu El, care ne sfințește (vezi Exodul 20:8; 31:13; Isaia 58:13; Ezechiel 20:12). Prin aceasta este hrănită relația noastră „verticală” – relația cu Dumnezeu.

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 6:

Dumnezeu este sfânt (vezi Leviticul 11:44; 19:2), este personal și iubitor (vezi 1 Ioan 4:8), caută apropiere și timp să petreacă împreună cu familia Sa (vezi Ioan 15:15; Apocalipsa 3:20). El sfințește Sabatul și pe poporul Său (vezi Geneza 2:3; Exodul 20:11; 31:13).

Principiul 7: Rememorare

Păzirea Sabatului înseamnă să meditam, să ne aducem aminte și să ne bucurăm de crearea lumii (vezi Exodul 20:11), de răscumpărarea ei din păcat (vezi Deuteronomul 5:15; Luca 4:16-19), de a doua venire a lui Hristos și de crearea noului pământ (vezi Isaia 66:22,23).

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 7

Dumnezeu Își aduce aminte de lucrurile importante și meditează la ele. De exemplu, a făcut o pauză pentru a medita la realizările Sale la creație (vezi Geneza 1:4,9,12,18,21,25,31; 2:2,3; Exodul 20:11). El Își aduce aminte de legămintele încheiate cu omenirea (vezi Geneza 9:15,16; Leviticul 26:42,45).

Principiul 8: Închinare

Păzirea Sabatului înseamnă participarea la închinarea publică, înaintea lui Dumnezeu, împreună cu familia bisericii (vezi Leviticul 23:3; Isaia 56:1-8; 66:22,23; Marcu 1:21; 3:1-4; Luca 4:16; 13:10; Evrei 10:25; Apocalipsa 14:7). Astfel sunt hrănite ambele noastre relații – pe verticală și pe orizontală, cea cu Dumnezeu și cea cu semenii noștri.

Trăsăturile persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 8:

Dumnezeu dorește închinarea colectivă (vezi Isaia 66:22,23). Isus a participat și a condus servicii de închinare cât timp S-a aflat pe pământ (vezi Luca 4:16).

Principiul 9: Satisfacție

Păzirea Sabatului înseamnă să savurăm universul creat de Dumnezeu, să îl studiem, să îl experimentăm și să simțim satisfacție în mijlocul lumii create, în loc să lucrăm ca să o întreținem (vezi Psalmii 92:4,5; 111:2-4; de comparat cu Romani 1:20).

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 9:

Dumnezeu este Creator și Își apreciază creația – a considerat-o în întregime „foarte bună” (Geneza 1:31). La creație, Dumnezeu a fost plin de satisfacție, „jucând pe rotocolul pământului Său și găsindu-mi plăcerea în fiii oamenilor” (Proverbele 8:31, Cornilescu) / „bucurându-mă de întreaga lume... și găsindu-mi desfătarea în fiii oamenilor” (NTR).

Principiul 10: Răspuns

Păzirea Sabatului este un răspuns plin de bucurie al omului la harul lui Dumnezeu, prin ascultare de porunca sa iubitoare de a ne aduce aminte de El și de Sabatul oferit în dar (vezi Ioan 14:15). Sabatul nu este menit să fie un mijloc prin care să ne câștigăm

mântuirea (vezi Romani 3:20; Evrei 4:9,10). Noi răspundem la darul odihnei oferit de Dumnezeu, colaborând cu El prin puterea Sa și spre slava Sa (vezi Exodul 20:8,9; 2 Corinteni 9:8; Evrei 13:20,21).

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 10:

Dragostea L-a motivat pe Isus să păzească poruncile Tatălui Său (vezi Ioan 15:10).

Principiul 11: Încredere

Păzirea Sabatului presupune încrederea noastră că Dumnezeu va avea grijă de ceea ce lăsăm nefăcut în timpul orelor de Sabat (vezi Exodul 16:14-30; 20:10; Psalmii 5:11,12; Matei 6:33). Înseamnă a învăța să ne bazăm pe Dumnezeu mai degrabă decât pe noi înșine.

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 11:

Isus S-a bazat pe Tatăl Său indiferent cât de mult L-a ispitit Satana să facă invers (vezi Luca 4:1-13). El Și-a demonstrat atitudinea plină de încredere atunci când a suferit pentru mântuirea noastră (vezi Matei 26:39; Luca 23:46).

Principiul 12: Comuniune

Păzirea Sabatului înseamnă hrănirea relațiilor cu familia și prietenii (vezi Marcu 1:29-31; Luca 14:1). În darul Sabatului, Dumnezeu oferă timp pentru comuniune cu întreaga familie – chiar și familia animalelor (vezi Exodul 20:8-11). Sabatul și familia merg împreună (vezi Geneza 1:1 – 2:25; Leviticul 19:3). Astfel sunt hrănite relațiile noastre pe orizontală – cu ființele umane.

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 12:

Membrii Dumnezeirii sunt sociabili (vezi Ioan 15:15). Relația lui Dumnezeu cu noi este baza relației noastre unii cu alții (vezi

Ioan 13:34,35; 17:20-23). Isus a avut comuniune cu alții în Sabat (vezi Marcu 1:29-31; Luca 14:1).

Principiul 13: Aprecieri

Păzirea Sabatului înseamnă a reprezenta corect atmosfera Sabatului, printr-un spirit de acceptare, iubire și înțelegere, nu un spirit de critică și judecată (vezi Ioan 7:24).

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 13:

Dumnezeu este îngăduitor, iubitor și manifestă acceptare (vezi Matei 11:28; Ioan 3:16; Romani 8:38; Efeseni 1:3-10; Apocalipsa 22:17).

Principiul 14: Slujire

Păzirea Sabatului presupune slujirea altora cu iubire și prezentarea lui Dumnezeu înaintea altora (vezi Isaia 58:7-10; Matei 12:12; Marcu 3:4; Luca 6:9; 13:12,16).

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 14:

Isus este un Slujitor și un Proclamator al Veștii Bune (vezi Luca 4:18-21; Filipeni 2:5-11). El a făcut binele (vezi Fapte 10:38).

Principiul 15: Grija

Păzirea Sabatului presupune grija pentru nevoile fizice în timpul Sabatului; nu ar trebui să se permită ca vreo ființă – animal sau om – să sufere în această zi (vezi Exodul 23:12; Matei 12:1-14; Marcu 2:27).

Trăsătura persoanei lui Dumnezeu pe care se bazează Principiul 15:

Dumnezeu ne satisface toate nevoile, în fiecare moment (vezi Exodul 16:26,35; Iosua 5:12; Matei 6:25-33; Ioan 5:16,17; Filipeni 4:19) și face apel să ne îngrijim de nevoile tuturor ființelor Sale (Matei 12:1-14; Marcu 2:23-28; Luca 6:1-5).

Întrebare de meditație

Principiul este acel standard care poate fi aplicat la mai mult de un singur tip de situație. Ce reguli pentru practicile din Sabat puteți extrage din principiile de bază de mai sus?

„Învață-mă căile Tale, Doamne! Eu voi umbla în adevărul Tău. Fă-mi inima să se teamă de Numele Tău! Te voi lăuda din toată inima mea, Doamne, Dumnezeul meu, și voi preamări Numele Tău în veci! Căci mare este bunătatea Ta față de mine și Tu îmi izbăvești sufletul din adâncă locuință a morților.” (Psalmii 86:11-13)

May-Ellen Colon este director-asociat al Departamentului Școala de Sabat/Lucrarea Personală din cadrul Conferinței Generale a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea.

Principii de hermeneutică biblică

Lect. univ. dr. Zoltan Szalos-Farkas

Documentul de față este o schiță a unui material prezentat la Conferința pentru Sabat, desfășurată la Stupini în toamna anului 2005.

I. Definiția biblică a problemei interpretative

Studiul de față pornește de la definiția biblică a problemei interpretative, după cum urmează:

„Chipul veacului” – **Romani 12:2** – un element interpretativ:

Să nu vă potriviți chipului veacului [**aiwv,n**] acestuia, ci să vă prefaceți, prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi bine [**„interpreta” = dokima,zw**] voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvârșită.

1.1. Emularea „chipului veacului” are implicații hermeneutice, adică emularea „chipului unui *aion*” are drept consecință pierderea capacității spiritual-intelectuale de a interpreta corect voia lui Dumnezeu.

1.2. Lumea prezentă apare definită prin termenul **aiwv,n**, „era” sau „veac” și, ca atare, se caracterizează prin specificități culturale, religioase, filosofice, care pot să inducă probleme hermeneutice și epistemologice.

1.3. „Era” lui Pavel, evident, era diferită de a noastră, în secolul XXI. Ceea ce este totuși comun este problema hermeneutică:

Interpretarea vocii lui Dumnezeu [definită în Decalog, porunca a patra sau în Scripturi, la modul general] intră într-un impas, dacă exegetul adoptă „chipul veacului”, *aion*-ul?

1.4. Și iată că am ajuns la problematica hermeneutică. Care este relația dintre metoda hermeneutică și „chipul unui veac”? Cu alte cuvinte, poate metodologia interpretativă să se schimbe în funcție de „chipul” unui veac?

1.5. Ce înseamnă „chipul veacului”?

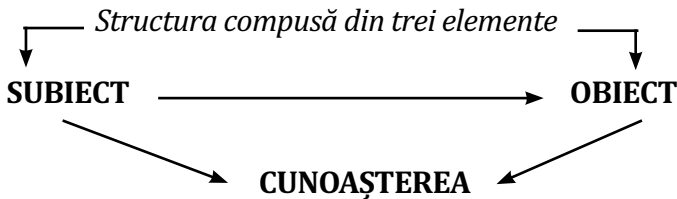
1.6. **Definiție:** „Chipul unui veac” înseamnă felul majoritar în care conceptul de ADEVĂR este interpretat și cunoscut într-o „eră” anume a istoriei.

1.7. Această definiție a stat la baza metodologiei din spatele acestui studiu.

II. Procesul cunoașterii de către om a esenței, sau a ADEVĂRULUI, unui lucru.

2.1 Structura cunoașterii

În structura cunoașterii există trei elemente constitutive: SUBIECTUL, OBIECTUL ȘI CUNOAȘTEREA sau CEL CARE CUNOAȘTE, CEEA CE E CUNOSCUT ȘI CUNOAȘTEREA. Iată reprezentarea grafică a structurii oricărei cunoașteri umane:

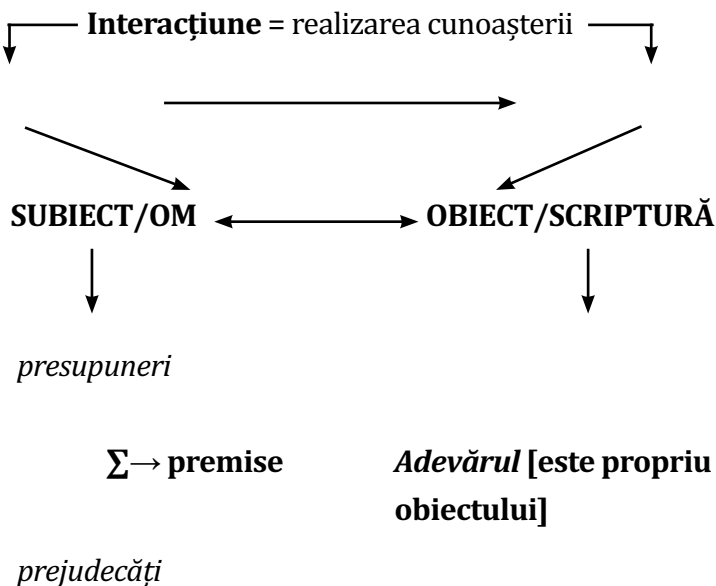
2.2 Realizarea cunoașterii

2.2.1. Termenul „interpretare” este, de regulă, folosit pentru a desemna activitatea prin care se ajunge la CUNOAȘTEREA. „Interpretare”, însă, nu este un termen pe deplin adecvat, fiindcă ac-

tivitatea interpretativă nu include natura interactivă implicită a procesului obținerii CUNOAȘTERII. Termenul „interpretare” are conotații SUBIECTIVE, adică SUBIECTUL se supraordonează și, astfel, „domină” OBIECTUL. Iată de ce am optat pentru termenul „interacțiune”. El exprimă mult mai fidel reciprocitatea inerentă oricărei activități prin care se realizează CUNOAȘTEREA.

2.2.2. Interacțiunea între SUBIECT și OBIECT duce la realizarea cunoașterii. „Interacțiune” este un termen care se referă la activitatea intelectual-rațională prin care SUBIECTUL ajunge la CUNOAȘTEREA ADEVĂRULUI, sau a ESENȚEI OBIECTULUI. Aici am echivalat conceptul de ADEVĂR cu conceptul de ESENȚĂ, în sensul că ceea ce face ca obiectul să fie ceea ce este în esența sa intrinsecă este tocmai Adevărul său.

2.2.3. Grafic s-ar putea reprezenta în felul următor contribuția la realizarea cunoașterii a celor două elemente de bază implicate în realizarea CUNOAȘTERII:

2.2.4. Alte elemente prezente în realizarea CUNOAȘTERII. Din partea SUBIECTULUI, presupunerile sau prejudecățile acestuia – cunoscute ca premise – contribuie la realizarea CUNOAȘTERII. De natura și conținutul premiselor vor depinde și conținutul, și autenticitatea CUNOAȘTERII.

2.2.5. SUBIECTUL este OMUL. Niciun om nu poate evita faptul că el pășește în procesul cunoașterii cu un „bagaj” deja existent în mintea lui, un „bagaj” obținut anterior pe baza experienței și a educației sale. Acest „bagaj” se numește presupunere, prejudecată sau premisă. Premisa este partea cu care SUBIECTUL contribuie la realizarea CUNOAȘTERII.

2.2.6. OBIECTUL contribuie, de asemenea, la realizarea CUNOAȘTERII cu un singur element deosebit de important: cu ADEVĂRUL său propriu sau cu ceea ce îl face pe OBIECT să fie ceea ce este.

2.3 Aportul/contribuția elementelor interactive ale structurii cunoașterii la realizarea CUNOAȘTERII

2.3.1. Dacă SUBIECTUL are un aport primordial și preponderent, atunci avem de-a face cu SUBIECTIVISM.

2.3.2. Dacă OBIECTUL are o pondere mai mare, atunci ne confruntăm cu situația OBIECTIVISMULUI.

III. Problema de fond cu privire la interpretarea poruncii a patra în postmodernism

Scriptura, la modul general, și Pavel, în special, susțin nevoia importanței primordiale și a aportului mai mare a OBIECTULUI în realizarea unei CUNOAȘTERII demne de încredere.

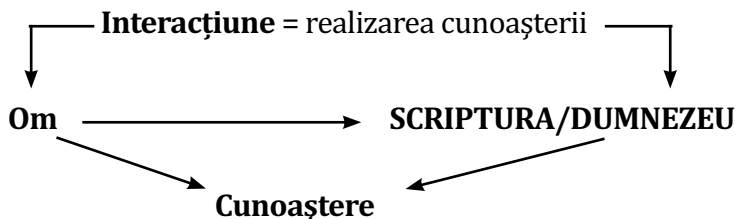
3.1. În Romani 12:2 se pun bazele unui OBIECTIVISM biblic. Știm din afirmația lui Pavel că SUBIECTUL în SINE [prin RA-

ȚIUNEA sa] nu are potențialul/capacitatea de a CUNOAȘTE ADEVĂRUL OBIECTULUI.

3.2. Pavel nu operează cu dualismul antropologic al lui Platon. Omul nu are un SUFLET nemuritor și deci o RAȚIUNE capabilă prin sine să CUNOASCĂ ADEVĂRUL OBIECTULUI.

3.3. Interpretarea corectă a VOII lui Dumnezeu, celei „bune, plăcute și desăvârșite”, presupune „înnoirea minții” = înnoirea RAȚIUNII SUBIECTULUI.

3.4. Așadar, este corect să spunem că **activitatea interpretativă** nu se rezumă unilateral la „cercetarea” de către SUBIECT a OBIECTULUI, ci activitatea interpretativă este de fapt o INTERACȚIUNE între Subiect și Obiect, al cărei rezultat este realizarea înnoirii minții, prin care se creează condiția realizării unei cunoașteri autentice a ADEVĂRULUI OBIECTULUI.

3.5. Este rezonabil să afirmăm, pe baza celor spuse mai sus, că pentru a avea o CUNOAȘTERE reală și fidelă a ADEVĂRULUI, să zicem cel al SABATULUI, OBIECTUL trebuie să aibă un rol definitoriu în procesul CUNOAȘTERII, fiindcă el contribuie cu ADEVĂRUL propriu la realizarea cunoașterii.

3.6. Ori SUBIECTUL contribuie cu **premisele** sale, după cum se vede în graficul de la pagina următoare:

SUBIECT/OM ←————→ OBIECT/DECALOG/SABAT

presupuneri

Σ → premise

Adevărul [este propriu
obiectului]

prejudecăți

3.7. Textul lui Pavel pune bazele unei hermeneutici biblice în care SUBIECTIVISMUL nu poate domina procesul realizării CUNOAȘTERII ADEVĂRULUI [Sabatului].

3.8. Dacă se face abstracție de această problemă de fond a hermeneuticii biblice, atunci se ajunge la o situație în care **premise postmodernismului** va obstrucționa CUNOAȘTEREA ADEVĂRULUI SABATULUI.

3.9. Premisa postmodernistă: ADEVĂRUL ESTE PARTICULAR ȘI PERSONAL.

3.10. ADEVĂRUL SABATULUI este PLURALIST, MULTIPLU.

3.11. Cu alte cuvinte, **situația individuală** [a unui patron sau a unui om de afaceri] va juca rolul **premisei** și, astfel, devine elementul definitoriu în interpretarea SABATULUI. O asemenea premisă va domina procesul interpretării poruncii a patra, iar concluzia va fi ca atare.

3.12. Concluzia va fi: situația personală a unui angajator/patron/om de afaceri adventist va dicta „soluția” în ceea ce privește serbarea Sabatului; adică se vor găsi atâtea soluții de serbare a

Sabatului câte situații particulare de angajator-angajat există în Biserica Adventistă.

3.13. O asemenea concluzie este postmodernistă! Prohibiția lui Pavel o contrazice, deoarece interdicția sa de a emula „chipului veacului” înseamnă de fapt rezolvarea impasului hermeneutic postmodernist, prin **revizuirea, corectarea sau abandonarea premiselor „particulare” ale SUBIECTULUI** în lumina ADEVĂRULUI OBIECTULUI, A SCRIPTURII.

3.14. UNIVERSALITATEA ADEVĂRULUI SABATULUI **este premisa** pe care OBIECTUL [Dumnezeu, prin Scriptură] ne-o furnizează sub forma:

„Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești. Să lucrezi șase zile și să-ți faci lucrul tău. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta.”

Sabatul – provocare pentru lume și pentru adventiști

Florin Lăiu

Documentul următor a fost prezentat la Conferința pentru Sabat, desfășurată la Stupini în toamna anului 2005.

Actualitatea discuției

Sabatul este intim legat de numele și identitatea noastră confesională. Mai mult decât alți sabatarieni, noi înțelegem din Scripturi că Sabatul este un test escatologic universal, care va polariza în curând întreaga lume, în cadrul judecății ultimei generații. Sabatul ne-a obligat să rămânem fideli concepției creaționiste stricte, conform căreia Dumnezeu a făcut lumea în prima săptămână a pământului nostru. Sabatul ne-a așezat adesea în centrul atenției societății conformiste când am trecut prin perioade de persecuție. El a fost și a rămas barometrul credinței noastre. Ca așteptători ai „zilei Domnului”, care peste tot în Biblie se numește „ziua de apoi” (Parusía, Adventul), exersăm în fiecare săptămână această pregătire și intrare în odihna Paradisului. Putem adăuga aici cunoscuta observație clasică rabinică: „Este adevărat că noi ținem Sabatul, dar mai adevărat este că Sabatul ne-a ținut pe noi.”

În ciuda acestor realități biblice și istorice, adventismul se confruntă astăzi cu provocări semnificative în ce privește doc-

trina și practica Sabatului. În unele țări, s-a infiltrat în rândurile adventismului de mai mulți ani o doctrină insidioasă pseudo-protestantă, care transformă teologia paulină a legămintelor într-o hermeneutică extremă și schizoidă. Această doctrină are mai multe efecte, între care și acela că Sabatul nu mai este o cerință divină în cadrul noului legământ al Noului Testament. O pleiadă de militanți exadventiști, dintre care unii au fost pastori,⁵ au lansat manifeste, cărți și reviste cu circulație tot mai largă, împotriva așa-numitului legalism adventist.⁶

Acești oameni pretind că înalță Evanghelia Domnului Hristos, dar în realitate nu pierd nicio ocazie pentru a ataca Biserica în care au fost educați, expunând-o ca pe o sectă cu efect spiritual nociv. De aceea, pentru ei, soluția este abandonarea adventismului și a Bisericii. Dacă în trecut acestea erau cazuri izolate, astăzi adventiștii apostatați se asociază, formează grupuri organizate, își diseminează învățăturile pe internet și pe toate căile posibile, cu succes modest, dar continuu. De câțiva ani, am simțit și printre adventiștii români influența acestor idei. Unii oameni ai Bisericii nu văd în internet o cale majoră de transmitere a Evangheliei „la drumuri și la garduri”, dar agenții răului (oameni înșelați și îngeri căzuți) nu întâmplător mizează pe această facilitate.

Cu siguranță nu suntem la adăpost de doctrinele care sunt împotriva Sabatului. De aproximativ doi ani s-au pompat pe internet seminare video și comentarii, din partea unui foarte cunoscut pastor român care aduce un adevărat cult raționalismului, umanismului, scientismului și teologiei liberale. Aceste accente nu sunt doar neadventiste, ci implicit anticreștine. Arătând dispreț față de Vechiul Testament, darul profeției, religie și sfințenie, el predică evoluționismul ca pe un adevăr incontestabil și afirmă că Sabatul a fost făcut pentru un pământ plat și că „semnul fiarei”

⁵ Dale Ratzlaff, Greg Taylor, Fred Mazzaferi, Verle Streifling, Richard & Colleen Tinker, Clay Peck, Toni Russo, Jerry Gladson, Mark Martin, Steve Kurtright sunt doar o parte dintre acești teologi ai apostaziei.

⁶ Cf. <http://www.ratzlaf.com/downloads.htm>

din Apocalipsa este obligativitatea bisericească a unei zile de repaus, oricare ar fi ea.

Din punct de vedere al vieții creștine, Sabatul încă suferă chiar printre noi, cei care credem că este datoria noastră și privilegiul nostru creștin. Sabatul este, în unele aspecte, stresat de încrâncenări legaliste, iar în alte aspecte îi lăsăm falsa libertate a desacralizării. Această vulnerabilitate a noastră, precum și provocările doctrinare interne și externe merită privite în lumina profeției, a așteptării legislației religioase din Apocalipsa (Apoc. 13:16; 14:9-12), care, cu siguranță, va amplifica această criză când vom fi azvârliți în arenă, pregătiți sau nepregătiți. De aceea, o conferință despre Sabat este salutară.

Considerații lingvistice și istorice

Imaginează-te reporter. Oprești un pieton sau un taximetrist și îl întrebi ce înseamnă „sabat”. Omul, probabil, va ridica din umeri. Dacă ai nimerit un intelectual, acesta îți va da semnificațiile din dicționare: Sabat înseamnă sâmbăta evreilor și mai înseamnă adunare de vrăjitoare. Asocierea dintre evrei, vrăjitoare și Sabat în cultura creștină europeană nu este întâmplătoare. Ea datează de pe vremea în care atât vrăjitoarele, cât și evreii și alți sabatiști erau în atenția inchizițiilor.

În limba română, termenul „sabat” este un împrumut modern din franceză (*sabbat*), cu sensurile menționate. Subliniem că în română, ca și în franceză, „sabat” se pronunță cu accentul corect pe a doua silabă (sa-BAT), spre deosebire de engleză (SAB-bath). Termenul provine de la evrei, care au păstrat de peste 3 500 de ani denumirea de *shabbat* pentru ziua a șaptea a săptămânii. Termenul ebraic este feminin, de unde și denumirea sa poetică de „Regina” zilelor. De la cuvântul *šabbat*, prin intermediul limbilor greacă (*sabbaton*, *sabbata*) și latină (*sabbatum*, *sabbata*, popular: *sambata*), au provenit cuvintele europene: *sâmbătă*,

szombat, *Sammstag* (Sabbats-tag), *samedi* etc. Traducerile biblice românești foloseau cuvântul tradițional „sâmbătă”, care este preferat și astăzi în versiunile ortodoxe ale Bibliei, alături de acela de „zi de odihnă”. Și ar fi preferabil să folosim și noi în mod uzual cuvântul românesc, din motive evidente.

Termenul ebraic שַׁבָּת *šabbát* este din aceeași familie cu verbul *šabat* (a înceta, a se opri). Este un fapt straniu că, înainte de influențele iudaice, celelalte limbi semitice sau vecine cu Israel nu atestă că ar fi cunoscut termenul *šabbat* sau vreun alt cuvânt înrudit. Lexicoanele ebraice redau cunoscutele forme înrudite ale fiecărui termen, dar în dreptul lui *šabbat*, tăcerea este asurzitoare. Israelitul este singur cu *šabat*-ul său. Ciclul de șapte zile (săptămâna) care s-a răspândit în Antichitate în civilizația greco-romană (III-I î.Hr.) și în civilizațiile orientale vine din Orientul Apropiat, iar răspândirea lui se datorează atât diseminării culturii iudaice și creștine, cât și astrologiei caldeene. De la sfârșitul primului secol, o influență majoră a fost mitraismul de origine persană.⁷

Creștinismul și islamul au contribuit apoi la răspândirea săptămânii. În unele zone din China, săptămâna a pătruns încă din secolul al IV-lea, chiar înainte de răspândirea creștinismului și a islamului.⁸ Se pare că India a cunoscut săptămâna de șapte zile chiar înaintea Chinei. Indienii se laudă cu calendarul lor vedic, ce ar fi existat înaintea calendarului iudaic. Dar săptămâna indiană are denumiri astrologice, după model babilonian, ca și în Europa. După foarte vechi tradiții, săptămâna începe cu Ravi-var (Ziua Soarelui, cea mai importantă) și se încheie cu Șanivar (Ziua lui Saturn, Sâmbăta), care a fost întotdeauna zi de odihnă până în timpurile moderne, când în India s-a impus duminica

⁷ www.ac.wvu.edu/~stephan/Astronomy/7day.html, www.friesian.com/week.htm

⁸ www.astrosurf.com/sar/apex/calendriers/calendrier4.html,

www.meta-religion.com/World_Religions/Christianity/Other_Articles/sabbath_origins.htm, <http://louisg.levillage.org/semaine.htm>, www.auduteau.net/calendar/cal5.shtml#5_1

britanică. În Nepal, sâmbăta este singura zi oficială de repaus din săptămână.⁹

Din rațiuni predominant social-economice, săptămâna este astăzi universal adoptată pe glob. Chiar și conceptul de weekend, care cuprinde două zile de repaus (sâmbăta și duminica), își are rădăcinile în încercarea sindicatelor americane de a se adapta muncitorilor evrei, care cereau sâmbăta liberă. Prima săptămână de lucru de cinci zile, cu două zile libere, a apărut în unele fabrici americane în 1926-1929 și s-a generalizat după 1940. Exemplul a fost preluat mai târziu de Australia, Canada și de cele mai multe țări latino-americane. Europa Occidentală a adoptat weekendul cu două zile libere în multe țări, cu obligația legală de a închide magazinele duminica. Japonia a adoptat weekendul dublu după 1980. Țările excomuniste au adoptat acest sistem după căderea regimurilor totalitare, iar China a adoptat sistemul din 1995. În multe țări islamice, zilele libere sunt joi și vineri, iar în Israel zilele libere sunt vineri și sâmbătă. În Arabia Saudită și Iran, țări islamiste, doar vinerea este liberă, iar sâmbăta este prima zi de lucru.

Înainte de adoptarea săptămânii și, mai târziu chiar, pentru a desființa tradiția săptămânii, popoarele au experimentat diferite cicluri locale și neregulate, de diverse durate: 3 zile (Guipuscoa, Țara Bascilor), 4 zile (Igbo, Nigeria), 5 zile (China, Java), 6 zile (Africa de Vest).

În URSS a funcționat ciclul de 5 zile (1927-1931)¹⁰ și ciclul de 6 zile (1931-1940). Stalin introdusese săptămâna de 5 zile cu 7 ore de muncă pe zi în 1927, încercând să-i cumpere astfel pe muncitori împotriva troțkiștilor. În realitate însă, șefii unităților de muncă erau instruiți să le dea de lucru în plus muncitorilor, încât 7 ore erau doar pe hârtie. Brigada de șoc, stahanovismul, „în-trecerile” și reducerea salariilor au funcționat mult mai bine. Ziua

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Week-end#cite_ref-0

¹⁰ <http://www.marxists.org/history/etol/writers/wright/1941/01/ussr.htm>

de muncă s-a prelungit practic la 10 ore și, nu rareori, din zelul directorilor; a ajuns chiar la 14 și 16 ore, ziua liberă fiind adesea anulată. Sindicatele au fost reformate politic, dar în ciuda tuturor măsurilor, întrucât stahanovismul nu mai era convingător, din 1938 au fost introduse măsuri administrative feroce. Condițiile de muncă și de viață erau îngrozitoare. Muncitorii lucrau și locuiau în mizerie, sărăcie și teroare.

Prin ukazul din 26 iunie 1940, Stalin a dictat să se revină la săptămâna de 7 zile, din rațiuni utilitariste: rezolvarea gravelor probleme economice, în condițiile începutului războiului, când s-a trecut brusc la industria de război, cu fabricile transformate în adevărate închisori sau lagăre de muncă. Ziua de muncă s-a lungit enorm, salariile s-au micșorat, iar părăsirea locului de muncă devenea o crimă de stat, pedepsită sever cu închisoare și amendă.

Au existat însă și săptămâni mai lungi. În tradiția etruscă (începând cu aprox. anul 700 î.Hr.) și în tradiția romană (între sec. VI î.Hr. și sec. III d.Hr.), săptămâna avea opt zile, a opta zi (nundina) fiind ziua târgului, de care erau legate anumite obiceiuri, superstiții și legi. Ciclul de opt zile a fost înlocuit treptat cu săptămâna astrologică în secolele I-III, pe măsură ce cultele orientale au avut o influență tot mai puternică.

În unele culturi precreștine s-au păstrat săptămâni chiar mai lungi. Vechii lituanieni aveau o săptămână de 9 zile. Dar cea mai cunoscută a fost decada, săptămâna de 10 zile, care a funcționat în China, în timpul Dinastiei Shang (1200-1045 î. Hr.). În Dinastia Han (206 î.Hr. – 220 d.Hr.), oficialilor imperiului li se oferea însă repaus la fiecare 5 zile, după care, mai târziu, în Dinastia Tang (618-907), s-a revenit la decadă. Egiptul antic avea, de asemenea, ciclul decadal. În Franța Revoluționară s-a adoptat modelul egiptean decadal, cu noutatea că a zecea zi, *decadi*, a fost închinată Republicii. Acest calendar a funcționat din octombrie 1793

până în aprilie 1802 și încă timp de 18 zile în timpul Comunei din Paris, în 1871. Aceste acțiuni moderne au fost îndreptate conștient împotriva religiei biblice, care a fost înlocuită cu noi culte, de inspirație păgână: cultul Rațiunii, cultul Republicii, cultul Ființei Supreme și Teofilantropia.

Cicluri încă mai lungi decât decada au existat în vechiul Mexic (13 și 20 de zile).

Ciclul de 7 zile a fost evitat mult timp în Antichitate. Numărul 7 era considerat de babilonieni ca nefast (cu ghinion), de aceea, când ciclul de 7 zile a devenit regulat în Babilon (în Imperiul Persan), ziua a 7-a – închinată lui Ninurta/Saturn, o stea-planetă considerată divinitate a agriculturii – era numărată ca fiind prima zi din săptămâna astrologică. Superstițiile cereau evitarea unor activități în acea zi, dar nu era vorba de o oprire generală de la lucru pentru odihnă fizică sau spirituală.¹¹ Zilele de odihnă și plăceri erau frecvente pentru stăpâni și inexistente pentru sclavi. Nu exista noțiunea de sabatizare (încetarea generală a lucrului).

Săptămâna astrologică nu este atestată la babilonieni înainte de exilul iudaic, ceea ce ne-ar permite să speculăm că babilonienii au fost influențați de evrei. Tulburătoarele evenimente descrise în cartea lui Daniel și prezența generațiilor de evrei pe teritoriul mesopotamian trebuie să fi lăsat urme asupra culturii caldeene. Indienii au avut, de asemenea, ciclul săptămânal, probabil împrumutat de la perși. Totul pare ca și cum ciclul săptămânal nu ar fi atestat în afara lui Israel înainte de exilul babilonian. Biblia se opune astrologiei și ocultismului numeric, dar, în ciuda faptului că iudaismul a condamnat astrologia, fascinația săptămânii astrologice și superstițiile legate de zodiac și de soartă au fost încorporate în credința și practica multor evrei, ceea ce ar putea explica de ce profetul Amos și diaconul Ștefan fac referire la steaua lui Saturn (Amos 5:26; Faptele 7:43) când condamnă tendințele permanente ale lui Israel către păgânism.

¹¹ A se vedea și superstiția „ceasurilor rele”.

Pe de altă parte, cele mai vechi documente semitice atestă existența săptămânii cu mult înaintea cunoașterii săptămânii astrologice, cu un mileniu înainte de exil. Legea mozaică indică săptămâna și Sabatul ca fiind cunoscute de la geneza lumii, iar Sabatul, înainte de a fi un memorial al eliberării din Egipt (Deut. 5:12-15), era deja cunoscut ca memorial al creației. Prezența cuvântului *šabû^a* (săptămână) sau a ciclului de 7 zile în Geneză, referirea explicită la odihna zilei a șaptea, deși încă nu este numită *šabbat*, sunt dovezi suficiente.¹²

Descoperirile făcute în 1964 la Tell Mardikh, în Siria, atestă existența unei mari cetăți arhaice, Ebla, capitala unui stat semitic, ce a înflorit între anii 2400-2240 și 1800-1650 î.Hr.¹³ Documente descoperite acolo sub forma unor tăblițe de lut ars, ca și în Sumer, atestă prezența cea mai veche a cuvântului semitic pentru săptămână (*šab'atum*), care provine de la numărul șapte (*šab'a*). Și este interesant că, mai mult decât toate numeralele, „șapte” prezintă forme înrudite în diverse familii lingvistice.

Se știe că săptămâna creștină și cea islamică sunt moștenire iudaică. Sabatul a fost dezavuat treptat de creștini, sub diferite pretexte teologice sau pragmatice, preferându-se Ziua Învierii Domnului, care cu mult timp înainte de Constantin se adăugase Sabatului ca o sărbătoare soră, dar fără interzicerea activităților lumești. În urma legislației imperiale și a canoanelor sinodale din secolele IV-VI, duminica a devenit în mod treptat sabatul creștinilor, moștenind tradiția săptămânală de la evrei, superstiția astrologică și celebrarea Zilei Soarelui de la păgâni, precum și vechea inovație creștină a Zilei Învierii. Sabatul și săptămâna însă trebuie luate împreună. Săptămâna este memorialul creației și, prin urmare, dacă motivul creației nu mai este actual, atunci și

¹² Gen. 7:4,10; 8:10, 12; 29:27-28, 31:23; 50:10; Ex. 7:25; 12:15, 19; 13:6; 16:23-29.

¹³ Gordon, C. H., G. A. Rendsburg, Editors., *Eblaitica: Essays on the Ebla Archives and Eblaite Language*, Vol. 4, Eisenbrauns, Winona Lake, 2002; pp. 5, 212-213. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ebla>.

ciclu săptămânal ar fi de la sine desființat în creștinătate, iar celebrarea învierii nu ar trebui comemorată la 7 zile, după modelul ebraic.

O relicvă a Sabatului iudeo-creștin este și vinerea islamică. Ea nu are caracter comemorativ, ci este o anticipare a rugăciunii de vineri seara, care a fost programată mai devreme cu câteva ore probabil pentru a se deosebi de evrei. Vinerea a fost aleasă astfel ca zi de adunare, descurajându-se afacerile și călătoriile.¹⁴ Bărbații sunt obligați să vină la moschee, la rugăciunea publică, atunci când se aude chemarea muezinului (cu cca 20 de minute înainte de începere), dar femeile nu sunt obligate. Mohammed este citat că ar fi spus că vinerea îngerii stau la porțile moscheilor pentru a nota numele oamenilor în ordinea cronologică a sosirii la rugăciune, iar când imamul se așază la amvon, îngerii își împăturesc sulurile și stau gata să asculte predica. De asemenea, islamul învață că cei care se duc la rugăciunea de vineri și stau liniștiți în timpul predicii primesc iertare de păcate.

Mântuitorul nostru a fost crucificat între doi tâlhari. Și nu este de mirare că și Sabatul lui Hristos stă acolo unde l-a ținuit lumea, pe crucea infamiei, între două falsuri legiferate de oameni în manieră ecleziastică și politică: duminica tradiției creștine și vinerea tradiției islamice. Pentru ca situația să fie și mai gravă, sâmbăta a fost tratată de adepții ei ca zi astrologică, zi de târg, parte dintr-un weekend secular, zi de distracție sau o zi de opreliști superstițioase, unde întâlnirea fericită cu Dumnezeu nu mai are loc.

Sensul sabatizării

Se simte nevoia de o mai dezvoltată teologie biblică a Sabatului în predicarea și practica adventistă. Ne mulțumim uneori cu referirea la Decalog și la alte legiuri israelite care prevedeau pedeapsa capitală pentru profanarea Sabatului, încurajând ast-

¹⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Jumu%27ah>

fel în mod implicit și inconștient tendința naturală spre legalism a omului religios. Există însă texte fundamentale care au o importanță chiar mai mare pentru timpul nostru, cum ar fi: Gen. 2:1-3; Is. 58:13,14; Matei 12:8; Evrei 4:9 ș.a., texte care ne atrag atenția asupra multor altor frumuseți și valori ale Sabatului pe care, din inerție, le considerăm secundare.

Intrarea în odihna lui Dumnezeu în ziua care este binecuvântată și sfințită de la creație nu este o simplă subtilitate spirituală, inferioară problemei identității Sabatului. Uneori, sabatizarea noastră se limitează la identificarea zilei: nu este nici duminica, nici vinerea, ci sâmbăta. Și putem dovedi imediat că sâmbăta este a șaptea, nu alta. Dar după cum mulți evrei de pe vremuri țineau sabatul lui Saturn, sabatul fariseic sau sabatul esenian, nu Sabatul lui Iahwé, tot așa s-ar putea uneori să nu ținem Sabatul Domnului Hristos, ci sabatul nostru; nu Sabatul lui Dumnezeu, ci sabatul „domnului eu”, așa cum l-am apucat sau cum îl gândim noi. Sabatul însă nu este doar cadrul temporal corect, ci în mod special trăirea care umple acest timp. Intrăm noi în odihna Lui? Sau suntem satisfăcuți cu odihna noastră?

Dacă întredeschidem memoria la pericopa despre Marta și Maria (Luca 10:38-42), observăm că Iisus, care o iubea pe Marta și o aprecia mult, a binecuvântat-o în mod special pe Maria, sora mai mică. Săptămâna noastră are șase „Marte” și o singură „Marie”. Avem șase zile în care să ne strofocăm și să ne îngrijim de cele pământești, dar timpul Sabatului este dedicat pentru a sta la picioarele lui Iisus, singurul loc din univers în care putem găsi odihnă. Oprirea de la lucru, exilarea oricărei îngrijorări în afara Sabatului, setea după Cuvântul Domnului, după tainele iubirii Lui și ale mântuirii din păcat sunt deliciile sufletului pocăit și căutător de viață veșnică.

Sabatul lui Iisus și stilul nostru

Aceasta nu înseamnă însă că întregul Sabat trebuie petrecut între patru pereți, indiferent că vorbim despre pereții „sfinți” ai casei de rugăciune sau pereții profani de acasă. Sabatul este și ziua mântuirii, iar pe Iisus Îl găsim nu doar la sinagogă în Sabat, ci și în alte locuri, în special acolo unde erau cei suferinzi, pentru a le alina durerile și a face astfel din Sabat ziua mântuirii: a însănătoșirii, a curățirii de lepră, a primilor pași și a refacerii legăturilor cu familia, ziua în care orbul a văzut pentru prima dată lumina, în care paralticul putea din nou să umble, purtându-și rogojina în spate ca pe un adevărat instrument de fanfară, în cinstea Mântuitorului Lui. Dacă Sabatul este ziua care, în mod obișnuit, ne izolează de lume, este acesta Sabatul lui Iisus? Desigur, nu toate Sabatele trebuie petrecute la fel. Nu poate fi înlocuit serviciul de închinare cu acțiuni umanitare, ca o regulă. Dar dacă Sabatul nostru nu este o bucurie și pentru cei din jurul nostru, ei nu vor avea niciun motiv să-l poftască în viața lor.

De multă vreme știm că ar trebui făcută o reformă a Sabatului. Este dificil de făcut la nivel individual, când administrarea Sabatului, se știe, este în mare parte făcută de Biserică, având caracter public. Biserica ar trebui să găsească metode care să încurajeze bucuriile speciale ale Sabatului în familie (la serviciul divin de acasă sau prin ieșiri în natură) și în grupuri de activitate misionară (vizite la bolnavi, studii biblice pentru neadventiști etc.). Tot respectul pentru frații care, din inițiativă personală sau la îndemnul responsabililor, se ocupă în Sabat și de alții, nu doar de tihna personală.

Orice inițiative care cer prezența tuturor credincioșilor vineri seara, sâmbătă dimineața și sâmbătă după-amiaza în același loc, repetând acest model săptămână de săptămână și an după an și creând dependență, produc multe neajunsuri reale. Timpul rămas fiind abia suficient pentru drum și pentru masă. După un asemenea Sabat, unele categorii de credincioși simt nevoia de o

zi de odihnă. Copiii se simt stresați, dresați și operați contra naturii, tinerii se simt claustrați și, când scapă din biserică, se duc sâmbătă seara în locurile „adevăratelor bucurii”, iar pastorul, dacă lucrează serios și în cele șase zile, s-ar putea să fie cel mai pedepsit dintre toți.

Orice obiecții s-ar aduce la o reformă a Sabatului public, realitatea este că nu avem un exemplu mai bun de sfințire a Sabatului decât cel oferit de Iisus și de apostoli. Sabatul ar fi atunci o gură de aer proaspăt și pentru familiile mixte, pentru ca și soțul sau soția necredincioasă să se bucure de Sabat. Dumnezeu a binecuvântat Sabatul, dar am putea să-l ținem într-un fel în care să ne mulțumim doar cu o mică parte din binecuvântare.

Prejudecata că Sabatul trebuie petrecut întreg între pereții sinagogii, cu servicii divine de vineri seara, sâmbătă de dimineață până la amiază și după-amiază (adesea după apus, adică duminica), este greu de potolit, pentru că este încurajată de vorbitorii care își introduc predicile cu lamentații despre absenteism și scaune libere. Până și rugăciunile noastre publice sunt infestate de această sfințenie sedentară, când Îl rugăm pe Domnul să ne ducă frumușel acasă și să ne aducă iarăși cu bine la adunare. Serviciile divine tradiționale nu pot fi desființate prin dispoziții administrative și nu tuturor li se potrivește același meniu. Dacă sunt doi sau trei prezenți la serviciul divin, să se bucure de el, fără să bage de seamă lipsa celorlalți, iar dacă absenteismul trădează descurajare sau apostazie, atunci trebuie să intervenim în mod salvator.

Indiferent de locul și modul în care ne petrecem Sabatul (în spiritul Legii lui Dumnezeu, desigur), este necesar să-i păzim granițele. Obiceiul deschiderii și închiderii festive a Sabatului, printr-un scurt serviciu de cântare și rugăciune, este pe cale de dispariție. Adunările publice joacă și ele un rol în estomparea limitelor naturale ale Sabatului. Marile întâlniri adventiste nu

mai fac un eveniment din sosirea Sabatului sau încheierea lui. Când serviciile divine de seara nu coincid cu apusul soarelui, auzim uneori cum cineva anunță deschiderea serviciului divin „totodată și a zilei Domnului”, la 1-2 ore după ce bietul Sabat este deja venit, odată cu noaptea.

Dacă deschiderea Sabatului se mai face însă, chiar și mai târziu, închiderea este mult dezavantajată. Fie că apusul soarelui vine înainte de serviciul divin de sâmbătă după-amiază, fie că vine după aceea, tendința este să nu mai observăm faptul. După ce am plecat de la adunare, ni se pare că s-a terminat totul, putem merge la mall. Un Sabat fără granițe este un Sabat profanat. Îndesebi pentru copii, tineri și începători, aceste scurte exerciții sunt foarte bune pentru menținerea vigilenței cu privire la ce este permis și ce nu este permis în Sabat.

Se poate discuta la infinit pe tema stilului sabbatizării. Un stil adventist occidental sau unul pur românesc? Întrebările acestea nu sunt la locul lor. Este ca și cum am discuta dacă este mai bun sabbatul fariseilor decât al saducheilor. Avem, desigur, o serie de obiceiuri bune pe care alții nu le știu sau le-au avut și le-au părăsit. Dar este valabil și reversul acestei constatări. Mai presus de orice, noi suntem chemați să ne reorientăm permanent după Scriptură, nu după tradiții omenești. Iar această reorientare permanentă o numim „reformă”. Dumnezeu ne-a pus la îndemână atâtea posibilități pentru a cunoaște și a practica formele cele mai potrivite cu spiritul Legii Domnului.

Forma înaintea spiritului?

Pierzând din vedere adevărul că Dumnezeu cere înainte de toate inima, spiritul nostru, pionierii fariseismului rabinic au promovat insistent regulile omenești fixe. Această obsesie a regulilor, a instrucțiunilor și a verificării respectării lor (deși adesea erau contradictorii, fiindcă nu toți rabinii gândeau la fel) a

după la alcătuirea unei serii de culegeri de reguli cât mai detaliate, din care s-a constituit, începând cu secolul al II-lea, Talmudul: Mișna, Gemara, Tosefta. Obiectivul central al acestor legiuiri, de la cele mai inteligente până la cele mai absurde, era *halakha* („umblarea”, purtarea). Totul trebuia cuantificat, măsurat, exprimat în legi și instrucțiuni. Este greu de imaginat că atunci când scrisese: „Cât de mult iubesc Legea Ta, toată noaptea mă gândesc la ea”, psalmistul s-ar fi referit la asemenea preocupări.

Prima necesitate este aceea de a învăța principiile Sabatului și a experimenta spiritul lui. Restul vine de la sine. Dacă Dumnezeu dorește să sfințim Sabatul pentru întâlnirea cu El, încetând în mod obligatoriu orice activitate lumească, acest principiu nu se poate negocia și nu are nevoie de multe explicații. Când noaptea Sabatului sosește, orice preocupare lumească trebuie să fi încetat, inclusiv orice pregătire (gătit, baie, lustruirea ghetelor etc.). Ziua de vineri se numește până astăzi în greacă Paraskivi (Ziua Pregătirii). Nu degeaba, tradiția evreiască așază femeia în centrul cultului de deschidere a Sabatului. Gospodina trebuie să aprindă *menora* (sfeșnicul) în cinstea sosirii „reginei Sabat”, să-și invite soțul și copiii acolo și să rostească binecuvântarea asupra lor.

Tot ce este necesar pentru menținerea și refacerea vieții este legitim în Sabat, cum ne învață Scriptura. În rest însă, chiar dacă e vorba de activități similare ungerii trupului lui Iisus cu mir, ele pot aștepta o zi (cf. Luca 23). Dacă Sabatul nu este respectat așa cum cere Dumnezeu, ținerea lui este doar o preferință culturală, ne mai având nicio importanță spirituală.

Sabatizarea este și o școală, un antrenament pentru cer. Este barometrul sigur al vieții noastre spirituale individuale sau comunitare. Tendința de profanare a Sabatului în forme aparent neutre este în creștere. Sabatul este văzut de unii adventiști ca o

zi de odihnă a trupului, singura zi când ai dreptul să lenevești total. Alții consideră că, din moment ce este zi de bucurie, *have fun!*, mergi unde dorești, distrează-te cum poțfești. Sau, mai cumiști, unii aducem distracția lumească acasă sau în biserică în ziua de Sabat.

Probabil cea mai comună formă de profanare a Sabatului este conversația lejeră, pe subiecte profane. Mașinile și tot universul acestui subiect ocupă mult mintea băieților și a bărbaților, fie în timpul conducerii spre biserică sau spre casă, fie în pauze. Alte subiecte îndrăgite sunt: politica, plecarea în străinătate, cum se mai pot face bani, noutățile de pe internet sau din domeniul informaticii, al sportului. Fetele și femeile au, de asemenea, preocupări specifice. Nu rareori vin în discuție nemulțumiri și critici acre sau iuți la adresa unor nume cunoscute.

Aceia care au responsabilități în biserică, în frunte cu pastorii, pot face cel mai mult pentru încurajarea unui spirit pozitiv, de dragoste, bucurie, mulțumire și activitate sănătoasă. Ar fi de dorit ca atunci când predicatorul, pastor sau altceva, vine la biserică, să se bucure de locurile ocupate, care pot fi și numai două, după spusele Domnului, și să nu-și înceapă meditațiile spirituale cu observarea locurilor goale. În timp ce așteaptă mai mult de la Dumnezeu, închinătorii trebuie să învețe să se bucure de puținul oferit de Providență. De asemenea, vorbitorul ar putea să aducă bucurie în sufletele și pe fața celor prezenți prin modul cum Îl prezintă pe Dumnezeu, în loc de a-i sili pe enoriași să fie mai zâmbitori sau a-i ironiza pe cei posomorâți sau blazați. Cei care conduc serviciul muzical pot face din el o binecuvântare a Sabatului pentru toți cei prezenți sau pot profana spiritul Sabatului printr-o atmosferă apăsătoare, funerară sau, dimpotrivă, prin învăluirile muzicii de discotecă.

Relația dintre om și Sabat

Maxima lui Iisus din Marcu 2:27 („Sâmbăta a fost făcută pentru om, iar nu omul pentru sâmbătă”) trebuie înțeleasă în contextul în care a fost dată și în contrast cu iudaismul oficial, care până astăzi susține că omul a fost făcut pentru Lege, nu Legea pentru om. Dacă Iisus nu le-ar fi permis discipolilor Lui să mănânce pentru că era zi de sâmbătă, aceasta ar fi însemnat că sâmbăta este Doamnă, iar omul este robul ei. Dumnezeu însă l-a făcut pe om (bărbat și femeie) domn încă de la început, guvernator al lumii create (Gen. 1:28). *Apoi* a fost făcută sâmbăta. Putem înțelege mai bine relația dintre om și sâmbătă, comparând-o cu relația bărbat-femeie, așa cum apare în teologia lui Pavel. În tabelul de mai jos, cele două texte sunt puse în paralel și marcate semnificativ cu **A** (afirmație), **N** (negație cu adversativă) și **C** (concluzie).

1 Corinteni 11:9,10	Marcu 2:27,28
N. „Și nu bărbatul a fost făcut pentru femeie,	A. „Sabatul a fost făcut pentru om,
A. ci femeia pentru bărbat.	N. iar nu omul pentru Sabat;
C. asa că soția [...] trebuie să aibă pe cap [...] semnul stăpânirii soțului. ”	C. asa că Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului.”

Concluzia este că, după cum soțul, în limbajul lui Pavel, are un gen de autoritate asupra soției,¹⁵ la fel și orice „fiu al omului”, orice om este domn al sâmbetei. Această domnie arată că în Sabat omul este fiu liber al adevăratului Domn, așa cum a fost făcut la început, în Paradis. Desigur, logica propoziției trimite direct la Isus ca Fiu al Omului. El este domn al sâmbetei, fiind Hristos (Fiul omului). Dar nu numai ca Dumnezeu a vorbit; în acest caz, Isus a vorbit în calitate de om.¹⁶

¹⁵ Este vorba cel puțin de responsabilitatea de a fi primul exemplu, învățător și reprezentant al familiei.

¹⁶ După genealogia din Luca 3:23,38, Iisus este Fiu al lui Dumnezeu, pentru că se trage din „Adam, fiul lui Dumnezeu”.

Afirmația îl face pe credincios liber, dar și responsabil în același timp în Sabat. Omul a fost făcut domn, dar să nu uităm că Domnul Dumnezeu l-a făcut pe Adam vicerege, guvernator în numele și în serviciul Suveranului universului, rămânând în continuare sub autoritatea lui Dumnezeu. Domnul, Dumnezeul Creator, i-a poruncit domnului Adam. Creatura nu a fost lăsată să decidă singură până unde își poate întinde domnia. Între cei doi, e simplu de înțeles, nu există un legământ „frățesc”, de egalitate, ci un tratat între suzeran și vasal, un legământ de „tată și fiu”.¹⁷

Continuând analogia, rezultă că, după cum soțul, cu toată autoritatea care i s-a dat, nu are dezlegarea de a-și maltrata soția, nici măcar prin neglijență, dimpotrivă este dator s-o iubească,¹⁸ tot astfel omul, ca și creatură, nu are dezlegare de la Hristos să anuleze, să blameze sau să profaneze Sabatul. „Femeia a fost făcută pentru bărbat”, da, dar nu ca vită de povară, ci ca soție pe care acesta s-o iubească și s-o prețuiască, potrivit cu natura ei spirituală și fizică. Tot așa, sâmbăta a fost făcută într-adevăr pentru om, dar a fost făcută ca Sabat al Domnului suprem, nu ca o zi obișnuită. Celelalte șase zile nu au fost făcute oare pentru om de asemenea? Bineînțeles, dar acelea au fost făcute *pentru om* ca zile de muncă, de robie, de creație etc., în timp ce Sabatul a fost creat *pentru om* ca zi închinată lui Dumnezeu. Sâmbăta nu este *închinată* omului, ci a fost făcută *în favoarea*, sau *spre binele*, omului, ca să slujească celor mai profunde nevoi spirituale și fizice ale acestuia.

Oricât de imperfecte ar fi comparațiile pământești, această analogie este instructivă pentru scopuri practice. A fi Domnul Sabatului înseamnă a-l iubi și respecta ca pe tine însuși, a fi îndrăgostit de Regina Zilelor, a face din ea ziua preferată. În primul rând, copiii vor afla dacă am făcut o reformă a Sabatului, de la

¹⁷ Amos 1:9; 1 Împ. 20:32.

¹⁸ 1 Petru 3:6,7; Ef. 5:25; Col. 3:19; 1 Cor. 11:9.

sabatul supărărilor, la Sabatul bucuriei în Domnul; de la sabatul permisivității, la Sabatul în care avem alte „jocuri” și alte „jucării” decât cele din cursul săptămânii.

Spiritul Sfânt va avea un loc special într-o asemenea reformă. Omul însă nu a fost făcut pentru Sabat nu doar pentru că a fost făcut înaintea Sabatului, ci și pentru că Dumnezeu n-a făcut din Sabat un scop în sine, ca apoi, pentru a ține Sabatul, să îl creeze pe om. Relația dintre om și Sabat este de egalitate, pe de o parte, fiindcă ambii sunt creații originale ale lui Dumnezeu, dar și de subordonare, întrucât Sabatul a fost făcut „un ajutor pentru om”, și nu omul un ajutor pentru Sabat. El este Regina Zilelor, dar nu domnește peste om, ci peste zilele omului, ca să le dea sens.

Sabatul și implicațiile seculare

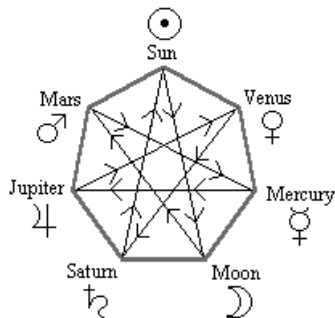
Probabil că cele mai multe nedumeriri despre stilul păzirii Sabatului sunt exprimate în cazurile în care venim în legătură cu cei care nu au convingerile noastre. Aceștia pot fi: partenerul de viață, tot restul familiei, ceilalți colegi de muncă, ceilalți sau o parte din angajații firmei. Atunci când sabatistul este patron sau când este doar angajat, se pune problema anumitor servicii publice, cum sunt cele medicale sau de îngrijire, dar și cele de restaurant, hotel, centrale termice și multe altele. La sate, se pune problema păzirii câmpului sau a ciobăniei, cu tot ce implică.

Trebuie să recunoaștem că noi nu am studiat la nivel mondial asemenea aspecte, care sunt foarte serioase și cu multe implicații practice. Ar trebui cerut ajutorul Institutului de Cercetări Biblice (BRI) al Conferinței Generale, ca să se facă cercetări și recomandări în domeniu. În unele privințe pot fi făcute recomandări pe temeiul unor sfaturi ale Spiritului Profetic. Dar scrierile sacre nu au prevăzut toate situațiile. De regulă, este

mai bine să fim exigenți cu noi înșine și mai înțelegători cu ceilalți, când nu suntem în pantofii lor. Dacă vom face așa, nu vom greși.

Nu se pot face reguli care să cuprindă orice situație posibilă. Poate uneori nu reușim să distingem dacă o anumită provocare este permisă sau nepermisă. Dacă însă înțelegem principiul că Sabatul trebuie să fie o „desfătare în Domnul”, atunci vom evita preocupările incompatibile cu spiritul și atmosfera sfântă a Sabatului și vom cultiva bucuriile care-L onorează pe Dumnezeu și pentru care Sabatul a fost în mod special creat, îngăduind lucrurile care aduc omului bucurie, ușurare și pace, chiar dacă unele pot fi de domeniul trupului. Aici se includ nevoi naturale și plăceri legitime, pe care unii le consideră fie tolerate, fie rușinoase, ca și cum nu ar avea pecetea creației și a Providenței: întreținerea prin mâncare și băutură, tratarea pentru vindecare și pentru calmarea durerii, satisfacerea nevoilor sufletești și trupești ale partenerului de viață, în măsura în care nevoia o cere.

Este timpul ca toți aceia care cunoaștem bucuria mântuirii și îl iubim pe Domnul să strângem rândurile și să experimentăm o redeșteptare a adevăratei sabatizări în viața personală, în familie și în comunitate. Dumnezeu să binecuvânteze aceste eforturi întârziate ale noastre, de a așeza Sabatul la locul cuvenit, la picioarele Celui ce-Și are tronul peste heruvimi.

Săptămâna astrologică				
B a b i l o n		Greci	Romani	Români
Ninurta	Ninurta	Chronos	Saturnus	[Sâmbătă]
Utu	Šamaš	Helios	Sôl	[Duminică]
Nanna	Sin	Selenē	Luna	Luni
Gugalanna	Nergal	Arēs	Mars	Marți
Enki	Nabû	Hermēs	Mercurius	Miercuri
Enlil	Marduk	Zeūs	Jupiter	Joi
Inanna	Ištar	Aphroditē	Venus	Vineri

Anexe

1. Hrănirea animalelor în Sabat

Problemă: Avem un cuplu care dorește să facă parte din biserica noastră locală. În timpul săptămânii, lucrează la o fermă de porci, cerându-li-se să hrănească porcii o dată la două Sabate. Comitetul bisericii este împărțit între ideea că este totuși un loc de muncă și ideea că animalele trebuie hrănite. Câteva persoane din comitet au vite sau alte animale și fac diferite activități în Sabat, activități care le aduc venit.

Am citit câteva pasaje scrise de Ellen G. White și situația pare să fie într-o zonă incertă. Aveți vreun sfat?

Răspuns: Vă mulțumim pentru faptul că ați contactat Fundația „Ellen White”. Mă întreb dacă vom putea găsi o analogie pentru situația în legătură cu care ați formulat întrebarea. Trebuie ca o asistentă, care se alătură bisericii, să refuze să intre în tură în Sabat? Există activități care trebuie făcute în fiecare zi. Îngrijirea bolnavilor este, în general, considerată a fi una dintre ele. Hrănirea animalelor este de obicei înțeleasă ca fiind o lucrare necesară și chiar ați menționat că unii membri ai bisericii au ei înșiși animale, având grijă de ele în Sabat.

Deci, care sunt problemele cu care se confruntă oamenii în aceste situații? În primul rând, susțin unii că este ceva acceptabil să ai grijă de propriile animale, dar nu și de cele aparținând altcuiva? Poate că, într-adevăr, unii susțin. Personal, dacă locul

de muncă presupune doar să te asiguri că animalele au fost hrănite în Sabat, nu văd nicio problemă, mai ales dacă e vorba de un lucru ce poate fi făcut, să zicem, dimineața devreme, după care cel în cauză poate merge la Școala de Sabat și la biserică și se poate odihni în restul zilei (sau în cea mai mare parte), așa cum ar trebui ținut Sabatul. (Probabil că nu toată lumea va vedea lucrurile exact în același fel.) Dar, pe de altă parte, dacă Sabatul este o zi obișnuită de muncă pentru angajații acestei ferme, implicând responsabilități care trec dincolo de ceea ce este necesar din milă pentru animalele aflate în grijă, așa avea nu numai o obiecție în această situație. Și trebuie să recunosc faptul că, și în cazul îndeplinirii unei munci „necesare”, nu este sănătos pentru experiența spirituală a celui în cauză să fie nevoit să lucreze în Sabat. Dacă persoana respectivă nu este obligată să facă respectivul lucru, este mai bine să nu-l facă. Aș fi în mod deosebit împotriva, dacă ar fi vorba de muncă voluntară în Sabat.

Problema ține nu atât de mult de faptul că trebuie să hrănească animalele o dată la fiecare două Sabate, ci de faptul că animalele în cauză sunt porci? Dacă da, atunci cred că o declarație semnată de Ellen și de James White se poate dovedi plină de învățăminte. O voi copia, în cele de urmează, din baza noastră electronică de date. Se poate găsi în *Solii alese*, cartea 2, pag. 338, capitolul 40:

Hameiul, tutunul și porcii

Ca răspuns la multe întrebări, am spune că suntem de părere că pentru adventiștii de ziua a șaptea există anumite domenii de activitate, prin care să-și câștige existența, mai compatibile cu credința lor decât cultivarea hameiului, a tutunului și creșterea porcilor. [*Solii alese*, cartea 2, pag. 338, par. 1].

Recomandăm ca aceștia să nu mai cultive hamei sau tutun și să reducă numărul porcilor din gospodărie. S-ar putea să considere că este datoria lor, așa cum consideră majoritatea credincioșilor devotați, să nu mai țină deloc porci. Nu vom forța pe nimeni în

această privință. Cu atât mai puțin nu ne vom asuma responsabilitatea de a spune: „Intrați cu plugul în lanurile de hamei și de tutun și sacrificați porcii și dați-i de mâncare la câini!” [*Solii alese*, cartea 2, pag. 338, par. 2]

Deși celor care sunt înclinați să adune hamei și tutun și să crească porci le-am spune că nu au niciun drept să facă din aceste lucruri un test al părtășiei creștine, le-am spune de asemenea celor care au aceste respingătoare lucruri: „Dacă puteți să vă debarași de ele fără prea mare pierdere, consecvența cu credința acestor oameni – [a adventiștilor] ale căror publicații și învățături publice conțin atât de multe pe subiectul reformei – implică mai mult decât o simplă sugestie că ar trebui să vă debarași de ele cât mai curând posibil.” [ACEASTA ESTE UNA DINTRE PUȚINELE DECLARAȚII EMISE ÎMPREUNĂ DE JAMES ȘI ELLEN WHITE. CU ATÂT MAI MULT CU CÂT A FOST SEMNATĂ DE AMÂNDOI, ESTE EVIDENT CĂ VIZIUNEA EXPRIMATĂ A AVUT DEPLINA APROBARE A LUI ELLEN WHITE. – Compilatorii] (*Review and Herald*, 24 martie 1868) [*Solii alese*, cartea 2, pag. 338, par. 3]

Ei nu au făcut din deținerea sau cultivarea acestor lucruri un test al credinței, dar i-au îndemnat pe adventiștii de ziua a șaptea care creșteau sau cultivau așa ceva să renunțe la acea ocupație. Acesta mie mi se pare a fi un sfat bun.

Mă îndoiesc de faptul că am soluționat dilema dumneavoastră, dar poate că am ridicat câteva probleme și am furnizat informații care s-ar putea dovedi utile. Eu așa sper. Fie ca Domnul să vă îndrume pe dumneavoastră, biserica și respectiva familie să găsiți cea mai bună soluție, pentru slava Sa!

William Fagal,
Director asociat, Fundația „Ellen White”

2. Administrarea fermelor și Sabatul

Dragă frate Unruh¹⁹,

În această după-amiază am primit scrisoarea dumneavoastră, întocmită pe 20 martie, în care întrebați dacă Ellen White a dat vreun sfat în care să indice că e greșit ca membrii noștri să aibă ferme cu animale de lapte, deoarece ar presupune vânzarea de lapte în Sabat. Noi n-am putut găsi nimic scris de Ellen White care să facă referire directă la acest punct, însă de-a lungul anilor, ori de câte ori a fost posibil, Ellen White a avut vaci și, desigur, animalele trebuiau îngrijite și în Sabat.

În anii de început, adventiștii de ziua a șaptea erau în mare parte fermieri, trăind din roadele pământului, luând parte la cultivarea plantelor, creșterea animalelor și furnizarea laptelui și a ouălor. Desigur, astfel stând situația, dacă ar fi fost o violare a vreunui principiu faptul că membrii noștri sunt angajați în astfel de activități, s-ar fi precizat acest lucru.

În cartea *Evanghelizare*, ed. 2008, la pagina 195, veți găsi o comunicare din partea lui Ellen White în legătură cu frații care trăiesc în zona Petaluma, California, referindu-se la statutul lor de angajați, în lumina păzirii Sabatului. Ea a privit favorabil ideea ca familiile noastre să fie implicate în activități de creștere a păsărilor. Ellen White însăși a fost suficient de implicată în lucrul la fermă încât să știe că păsările de curte trebuie îngrijite și în Sabat la fel ca în oricare altă zi. Cred că această afirmație are legătură cu întrebarea dumneavoastră.

În 1895, Uriah Smith a răspuns în *Review and Herald* unei întrebări venite din partea unei credincioase în legătură cu vânzarea laptelui la o fabrică de unt. Răspunsul său cred că reprezintă modul de gândire, în general, al membrilor noștri. Iată în continuare întrebarea și răspunsul:

¹⁹ T. E. Unruh, fost președinte al Conferinței Pennsylvania de Est (SUA).

Întrebare: O fabrică de unt îmi propune să-i vând laptele, angajându-se să-l colecteze cu resurse proprii, apoi să producă untul, după care să-mi ofere profitul. Laptele este colectat, iar untul este produs șapte zile pe săptămână. Calc în vreun fel Sabatul? Reprezintă ei „robul meu”? Îi angajez să-mi transporte laptele, să lucreze pentru mine în Sabat? J. G. E.

Răspuns: „Există multe întrebări importante legate de păzirea Sabatului și este bine să se analizeze cu atenție fiecare punct și să se acorde prezumția de nevinovăție conștiinței și Sabatului. Produsele dintr-o fermă de lapte trebuie gestionate în Sabat la fel ca în oricare altă zi, iar metoda care presupune munca minimă este de preferat. Simplul fapt de a lăsa laptele undeva în afara proprietății întrunește în această privință condițiile. Fabrica de unt este o chestiune separată, deoarece niciun om cu care fabrica are relații precum cele menționate de corespondentul nostru nu poate fi vreun fel responsabil de acțiunile acesteia. Pornind de aici, nici cei care fac parte din personalul fabricii nu pot fi considerați slujitorii noștri sau angajați de noi să facă treaba în locul nostru, așa cum nu poate fi vorba nici de poștă sau de vreo altă instituție căreia îi încredințăm diferite responsabilități de care să se achite în propriul mod și la momentul dorit. Așadar, biroul nostru este deschis până aproape de începutul Sabatului, dar chestiunile încredințate companiilor de poștă sau de cale ferată, care lucrează șase zile, se află dincolo de posibilitatea noastră de a le controla sau de a avea vreo responsabilitate în ceea ce privește ziua a șaptea.” (U. S.)

Desigur, frate Unruh, ar trebui să ne străduim, ca administratori ai fermelor, să limităm activitățile în Sabat, făcând cât se poate de mult în ziua pregătirii sau în ziua de după Sabat. Cred că este neînțelept ca vreunul dintre membrii noștri să se angajeze în distribuirea din casă în casă a laptelui, în Sabat. Cunoscut un

mare număr de credincioși a căror activitate implică producerea laptelui, iar ei fac în așa fel încât livrările să fie făcute înainte și după Sabat, părând să se descurce foarte bine în acest sens.

Am încredere că aceste informații v-au ajutat într-o anumită măsură.

Al dumneavoastră frate,
Arthur L. White,
Secretar, Ellen G. White Publications
24 martie 1957

3. Roirea albinelor și Sabatul de Geo I. Butler

Acest material a fost publicat în revista Review and Herald (vol. 39, nr. 26, 11 iunie 1872, pag 205).

Se ridică în mod constant multe întrebări legate de posibilitatea ca ocupația noastră să intre în conflict cu condițiile de păzire a Sabatului Domnului. Aceasta este una dintre probleme, existând o multitudine de opinii și practici în această direcție. Este de dorit ca fiecare păzitor conștiincios al Sabatului să fie în deplină cunoștință de cauză, astfel ca el să știe ce trebuie să facă. Acest articol este scris tocmai din dorința de a veni în întâmpinarea acestei nevoi.

Porunca despre Sabat este în așa fel concepută încât să asigure existența unei zile de odihnă ca un memorial al lucrării de creație a lui Dumnezeu, în care mintea să contemple lucrurile sfinte și să se angajeze în închinare față de Autorul divin al ființei noastre, iar trupul să se odihnească de lucrul fizic.

Dumnezeu a ales și a menit acestui scop ziua a șaptea a săptămânii și doar ziua a șaptea. Activitățile religioase și cele de caritate constituie excepții și sunt permise de Lege și în virtutea învățăturii Mântuitorului nostru. Însă activitățile care implică

avantaje financiare pentru noi înșine sunt nu doar nepermise, ci și în mod expres interzise. Când este vorba de viața sau de suferința unui om sau a unui animal, trebuie să *lucrăm/să acționăm* chiar și în Sabat, pentru a alina durerea sau a salva viața celui în cauză. Dar, cu siguranță, în Biblie nu există excepții în legătură cu lucrul/activitatea în vederea doar a câștigurilor materiale. Caii și vitele noastre trebuie hrănite și adăpate. Dacă nu, ar avea de suferit. Vitele pot fi înjugate și le putem mâna spre întâlnirile unde vrem să ajungem. Altfel, nu ne-am putea întâlni să ne închinăm lui Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă din partea noastră că muncim în sensul în care se referă porunca. Dar nu putem să ne înjugăm vitele și să transportăm o căpiță de fân doar de teama că va veni o furtună care ar împrăștia-o.

Noi susținem că aceste principii sunt indiscutabile și sunt cunoscute, în general, de toți păzitorii Sabatului și credem că ar trebui să se aplice și creșterii albinelor, precum și altor ocupații. Dacă prinderea unui roi de albine în Sabat are legătură cu alinarea vreunei suferințe sau cu orice alt principiu de închinare, nu avem nicio obiecție la adresa fraților noștri care fac acest lucru în Sabat. Dacă este o problemă care ține doar de bani, situația pare clară și ar trebui să se evite.

În cazul în care sunt persoane care stau acasă sau o parte din familia lor stă acasă, neparticipând la întâlnirile de Sabat, săptămână după săptămână, bătând în cutii de conserve sau recurgând la alte asemenea metode care se obișnuiesc pentru a face albinele să roiască, noi considerăm, pentru binele cauzei noastre și pentru propriul lor bine, că ar trebui să-și dea seama că aceasta nu este în concordanță cu crezul nostru.

Ce drept au oamenii să aleagă o ocupație care va implica necesitatea de a călca Legea lui Dumnezeu? În cazul în care creșterea albinelor presupune o asemenea necesitate, ar trebui mult efort pentru a-mi certifica faptul că este o ocupație incompatibilă

cu credința noastră. Dar nu cred că este nicio mare greutate să crești albine și să nu aduni roiurile în Sabat.

Dar, va spune cineva, s-ar putea să pierd multe roiuri, pierderile ridicându-se la o sumă mare în decursul anului, dacă nu stau acasă în Sabat și nu văd de ele. La fel ați putea pierde o mare cantitate de fân sau de cereale din cauza unei furtuni, dacă nu ați înhăma animalele și nu le-ați căra în Sabat. Pe de altă parte, ați putea câștiga o grămadă de bani dacă ați munci Sabatele, ceea ce nu se întâmplă în cazul în care vă odihniți.

Eu n-aș merge prea departe cu calcularea cât de mult am putea pierde sau câștiga de pe urma muncii în Sabat. Sunt pe ici pe colo unii care dețin mori sau au angajat echipe de muncitori care, prin închiderea morilor în Sabat, suportă pierderi mult mai mari decât cei care pierd câteva roiuri de albine. Totuși considerăm că este o datorie solemnă ca ei să procedeze în felul acesta.

Ce treabă avem noi cu timpul lui Dumnezeu? Sau ce drept avem noi să ne gândim cât de mult pierdem sau câștigăm prin însușirea în scopuri proprii a timpului pe care Dumnezeu Îl cere pentru El? E mai bine să furăm din ceea ce El consideră al Său decât din ceea ce aparține altora? N-ar trebui să credem că e potrivit să calculăm cât am câștiga dacă, din când în când, am călca porunca a opta, deoarece, prin aceasta, am avea o bună ocazie să câștigăm bine din punct de vedere financiar. Ceea ce Dumnezeu cere să fie al Lui să-I lăsăm Lui. Iar El cere ziua a șaptea a săptămânii în întregime, făcând o excepție doar din activitățile care țin de caritate și religie.

Când acest obicei al recuperării roiurilor este însoțit de zgomot și de neglijarea datoriei religioase, influența asupra necredincioșilor cu siguranță că este aceea de a-i face să se îndoiască de conștiințiozitatea noastră. Cei din lume ne privesc și va fi, într-adevăr, ceva foarte rău să facem ceva care să ne transforme în pietre de poticnire în calea lor.

De asemenea, influența asupra copiilor noștri va fi aceea de a-i determina să creadă că punem preț mai mare pe bani decât pe lucrurile sfinte. Și tare mă tem că doar în imaginația noastră este vorba de o necesitate sau de o pierdere foarte mare de bani, dacă n-am face acest lucru în Sabat. Mulți au învățat arta de înmulțire a roiiurilor, așa că evită situația de a le pierde atunci când roiesc. În general, se poate observa dinainte când sunt pe punctul să părăsească stupul-mamă, așa că toate această situație dificilă poate fi evitată. În orice caz, este bine să-L ascultăm pe Dumnezeu, iar lucrarea Lui să fie făcută cu atenție. La final, se va vedea că așa este cel mai bine și cel mai înțelept.

Big Springs, Kansass, 30 mai 1872

4. Promovarea și vânzarea CD-urilor în Sabat

Întrebare: Din când în când, biserica noastră are invitați muzicieni care cântă în timpul serviciului divin din Sabat dimineața. Majoritatea muzicienilor își condiționează venirea de scoaterea la vânzare a CD-urilor lor, după serviciul divin. Cei interesați pot completa un formular în care precizează ce CD își doresc și pot plăti pentru acesta după orele Sabatului. Mie mi se pare că așa facem afaceri în Sabat. Peste o săptămână, vom avea o discuție în comitet pe această temă și am dori să avem citate din Biblie sau din Ellen White în care să se arate dacă este sau nu adecvat să se facă acest lucru în Sabat. De asemenea, se vând și înregistrări cu predici. Personal, cred că dacă oamenii ar dori să aibă predici înregistrate, n-ar trebui să plătească deloc pentru ele. Mai ales nu în Sabat. Vă mulțumesc pentru implicare.

Răspuns:

Dragă soră,

Vă mulțumesc pentru că ați contactat Fundația „Ellen White”. Următoarea afirmație, din *Mărturii pentru comunitate*, vol. I,

1997, pag. 486, nu oglindește exact situația pe care ați descris-o, dar poate că se dovedește utilă într-un fel:

„Unii care susțin că ei cred în adevărul prezent au făcut o mare greșeală: au introdus negustoria în cursul unor serii de adunări, iar prin afacerile lor, au distras mințile oamenilor de la scopul întrunirilor. Dacă ar fi acum pe pământ, Domnul Hristos i-ar izgoni pe acești vânzători și traficanți, fie că sunt pastori, fie că sunt membri, cu un bici din curele subțiri, ca atunci când a intrat în Templul din vechime și «a dat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau în Templu, a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei și le-a zis: 'Este scris: Casa Mea se va chema o Casă de rugăciune. Dar voi ați făcut din ea o peșteră de tâlhari.'» (Matei 21:12,13). Acești traficanți poate că s-au scuzat că articolele pe care le aveau de vânzare erau pentru jertfe. Însă ținta lor era de a obține câștig, de a obține bani, de a acumula.

Mi-a fost arătat că, dacă facultățile morale și intelectuale nu ar fi fost întunecate prin obiceiuri rele de viață, pastorii și membrii ar fi putut discerne mai repede rezultatele rele ale amestecării lucrurilor sfinte cu cele obișnuite. Pastorii care au stat la amvon și au ținut o cuvântare dintre cele mai solemne, iar apoi s-au ocupat de negustorie, făcând pe vânzătorii chiar în Casa lui Dumnezeu, au distras mințile ascultătorilor de la impresiile primite și au distrus roada lucrului lor. Dacă simțurile nu le-ar fi fost tocite, ei ar fi avut discernământul să știe că au coborât lucrurile sfinte la același nivel cu cele comune.”

Iată o afirmație din *Patriarhi și profeți*, ed. 1999, pag. 293:

„Dumnezeu cere ca ziua Sa cea sfântă să fie păzită cu sfințenie astăzi, așa cum era în timpul poporului Israel. Porunca dată poporului evreu ar trebui să fie privită de către toți creștinii ca o poruncă a lui Iehova adresată lor. Ziua anterioară Sabatului ar trebui să fie o zi de pregătire, în care totul trebuie să fie gata

pentru orele sfinte. În niciun caz n-ar trebui să se permită ca treburile noastre să fie puse mai presus de acest timp sfânt.”

Întrebarea dumneavoastră îmi amintește de o glumă adventistă pe care am auzit-o. Doi bărbați se întâlnesc la biserică și încep să discute cam așa:

– Să zicem că am înțeles că ai mașina de vânzare. Dacă n-ar fi Sabat, te-aș întreba cât ceri pe ea.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș spune că cer 1 500 de dolari.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș oferi 1 000 de dolari.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș spune că m-aș gândi la 1 300.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș oferi 1 200.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș spune că mă gândesc să ți-o dau la 1 250.

– Dacă n-ar fi Sabat, ți-aș spune că 1 250 e bine.

– Bine, atunci ne întâlnim după Sabat.

Dacă scopul serviciului divin de închinare este să-L slăvească pe Dumnezeu și dacă muzicienii creștini (așa cum susțin de obicei) intenționează să își folosească darurile pentru a-L slăvi, nu vor veni și nu își vor folosi talentele în felul acesta decât dacă își pot „vinde” CD-urile după program? Mie mi se pare (părerea mea personală) că atât muzicienii, cât și biserica trebuie să privească această chestiune din perspectiva lui Dumnezeu. Credem că El nu va vedea dincolo de micile noastre trucuri, precum în dialogul fictiv de mai sus?

Aceasta este doar opinia mea. Dar sper că aceste informații v-au fost utile. Vă mulțumesc pentru că ne-ați scris și Dumnezeu să vă binecuvânteze!

William Fagal, Director, Fundația „Ellen White”

5. Închirierea unei locuințe

Dragă soră,

Am în față scrisoarea în care mă întrebați dacă există vreun sfat în Spiritul Profetic referitor la închirierea de proprietăți unor persoane care nu păzesc Sabatul. Cu regret vă spun că nu există nimic scris de Ellen White în această privință.

Apreciez atitudinea pe care o aveți în legătură cu închirierea proprietății și cu faptul că vedeți oameni muncind pe respectiva proprietate, lucru care nu s-ar întâmpla dacă aceasta s-ar afla în administrarea dumneavoastră. De asemenea, vă apreciez dorința de a trata rezonabil această problemă. Am fost prezent în câteva ocazii în care s-au luat în discuție întrebări similare și pare foarte clar faptul că, atunci când proprietatea este dată în chirie, nu mai avem niciun control asupra acesteia. De fapt, proprietatea este transferată părții care a luat-o în chirie, cu mențiunea, desigur, că nu este transferat și dreptul de proprietate. În ochii legii, proprietarul nu are dreptul nici măcar să intre pe respectiva proprietate fără permisiunea părții căreia i-a dat-o în chirie.

Dacă veți căuta în dicționar, veți observa că termenul „a închiria” este definit ca „a avea în posesie sau a folosi cu un anumit scop”. Cu alte cuvinte, controlul asupra proprietății este, pentru o anumită perioadă de timp, în întregime cedat. Acesta fiind cazul, respectivul bun nu mai este al dumneavoastră din punctul de vedere al administrării lui în respectiva perioadă de timp și nu sunteți responsabilă pentru ceea ce se întâmplă acolo, așa cum ați fi, dacă s-ar afla în administrarea dumneavoastră. Cred că puteți observa în mod categoric faptul că, în lumina afirmației făcute mai sus, expresia „în casa ta” nu se referă la proprietăți aflate în situația discutată.

Nu am cunoștință de mărturia specială la care se face referire în corespondența prietenei dumneavoastră. Personal, nu găsesc nicio referire la această întrebare în indexul nostru cu mărturii speciale.

Am încredere că veți fi împăcată în această problemă care vă preocupă. Privind la noi, putem vedea că ne apropiem de momentul în care Îl vom întâlni pe Domnul nostru. Rugăciunea mea este ca fiecare dintre noi să ne pregătim pentru acea zi și să fim gata să-L întâlnim.

Cu deosebită considerație, fratele dumneavoastră,
Arthur L. White,
Secretar, Ellen G. White Publications
4 februarie 1940

6. Diverse

20 martie 1957

Dragă Frate Rasmussen,

Vă mulțumim pentru faptul că ne-ați trimis o copie a scrisorii inițiale, pe care ne-ați expediat-o vara trecută și în care ați ridicat întrebări referitoare la păzirea Sabatului. Mă bucur că ați perseverat, mai ales din cauza presiunii la care suntem supuși în ceea ce privește corespondența la White Publications. Mă bucur că pot fi alături de fratele White, să-l ușurez de o parte din multe responsabilități pe care le are de ceva vreme. Nu a avut pe nimeni să-l ajute și mă bucur că pot fi alături de dumnealui să-l sprijin cu tot ceea ce pot.

În scrisoarea dumneavoastră ridicați patru probleme care cer ca răspuns afirmații aparținându-i lui Ellen White în legătură

cu păzirea corespunzătoare a Sabatului. Deoarece solicitați informații din ceea ce numiți „lucrări scrise sau publicate de Ellen White care nu se află în circulație”, am trecut prin materialele apărute în periodice și în *Mărturii speciale*, pentru a colecta informații disponibile de acest tip și a vă veni în ajutor. Să începem cu prima întrebare:

1. În ceea ce privește călătoriile pe care le făceau lucrătorii Evangheliei în orele de Sabat, Ellen White ne-a oferit sfaturi utile. În numărul din 18 octombrie 1898 al revistei *Review and Herald*, au apărut următoarele:

„Primul Sabat (al Săptămânii de Rugăciune) a fost o zi cu activitate intensă. De la Sunnyside și de la școală au fost trimise la Dora Creek două echipe și o ambarcațiune pentru a-i aduce la întâlnire pe cei care nu puteau să meargă pe jos o așa lungă distanță. Participanților li s-a spus să-și aducă și mâncare de prânz și să vină pregătiți să stea o zi întreagă, iar ei au răspuns la scară largă acestei invitații. Unii au fost surprinși că facem eforturi în Sabat pentru a-i aduce la întâlnire. Fuseseră învățați că a păzi duminica înseamnă, în principal, inactivitate fizică și considerau că, din moment ce noi suntem atât de zeloși în privința Sabatului, îl vom păzi în conformitate cu învățăturile fariseilor. Noi le-am răspuns prietenilor noștri că, în privința păzirii Sabatului, am studiat exemplul și învățătura lui Hristos, care deseori petrecea Sabatul în activitate intensă, vindecându-i și învățându-i pe alții. De asemenea, le-am spus că noi considerăm că o soră oarecare care are grijă de familia ei bolnavă păzește Sabatul în aceeași măsură ca o persoană care conduce o secțiune a Școlii de Sabat; că Hristos nu a putut fi pe placul fariseilor din zilele Lui și că nu ne așteptăm ca eforturile noastre de a-I sluji Domnului să-i satisfacă pe fariseii din zilele noastre.” (*Review and Herald*, 18 octombrie 1898).

În jurnalul lui Ellen White se amintește de o soră de aici, din Washington D.C., care credea că nu ar trebui să meargă la biserică deoarece era nevoită să folosească transportul în comun și să-și achite costul călătoriei. Dar Ellen White a arătat că este perfect adecvat ca un păzitor al Sabatului să folosească trăsura din transportul public pentru a participa la serviciile divine din Sabat.

În *Mărturii speciale*, seria A, numărul 3, paginile 42 și 43, Ellen White a făcut precizări care au nuanțat afirmația de mai sus. Ea a descris o situație legată de o călătorie programată în Tasmania:

„Dragă Frate,

Împreună cu sora May Lacey, am plecat din Granville pe 14 martie, călătorind cu trenul spre Melbourne, în drum spre Tasmania. Trebuia să fiu în Melbourne în Sabat. Aveam prilejul să mă adresez oamenilor adunați în Sabat și s-a cerut neapărat să le vorbesc din nou cu ocazia unei întâlniri misionare, duminică după-amiază. În aceste ocazii, sala a fost plină și Domnul m-a binecuvântat în cuvintele adresate oamenilor. S-a făcut programul în așa fel încât să vorbesc și marți seara și să prezint câteva lucruri importante.

Plănuiam să plecăm spre Tasmania joi seara, dar am aflat că nu avem vapor decât vineri după-amiază, ajungând în Launceston după începutul Sabatului. Întrucât trebuia să călcăm Sabatul, nu am putut fi de acord să mergem cu acest vapor, în cazul în care ar exista vreo posibilitate să evităm acest lucru. Am aflat că un vas pleca din Melbourne marți după-amiază și ne-am hotărât că ar fi mult mai bine să mergem așa devreme, cu acel vas, decât să călătorim în Sabat. Din lumina pe care Domnul ne-a dat-o în ceea ce privește modul în care trebuie păzit Sabatul, mi-e teamă că devenim nepăsători și deseori facem călătorii în Sabat pe care le-am putea evita. Ar trebui să fim mai atenți în privința călă-

toriilor cu vaporul sau cu trăsura în ziua de Sabat. Chiar dacă implică ceva greutate, ar trebui să depunem tot efortul posibil să facem în așa fel încât să nu fim nevoiți să ajungem la destinație în Sabat.

Mulți sunt nepăsători și fără respect în ceea ce privește Sabatul, dar dacă ar fi să se pronunțe binecuvântarea pentru cei ascultători, atunci ar trebui să păzim Sabatul mai strict. Chiar și în ce privește călătoria cu mașina sau cu vaporul, să fim un exemplu bun pentru copiii și tinerii noștri. S-ar putea să fie nevoie să călătorim în Sabat pentru a ajunge la biserici care au nevoie de ajutorul nostru și pentru a le prezenta mesajul pe care Dumnezeu dorește ca ele să-l audă. Dar ar trebui să ne procurăm biletele și să facem toate celelalte aranjamente în altă zi, dacă nu se poate altfel și dacă trebuie să călătorim cu mașina sau cu vaporul. Când suntem în călătorie în ziua de Sabat, ar trebui să ne ferim de o companie nedorită și să comunicăm cu Dumnezeu. Dar dacă, prin providența lui Dumnezeu, avem ocazia de a rosti adevărul celor care se află în compania noastră, ar trebui să profităm de ocazie. Dacă cineva are vreo suferință și noi îi putem ușura durerea, ar trebui să ne folosim în acest scop înțelepciunea și priceperea pe care ni le-a dat Dumnezeu. Dar nu trebuie să ne angajăm în conversații privind chestiuni de serviciu. Trebuie să învățăm întotdeauna în școala lui Hristos, pentru a putea ajunge învățători. În fiecare zi, obligația noastră este proporțională cu capacitatea noastră. Dumnezeu cere o slujire din inimă. Cere să fim consacrați Lui în orice timp și în orice loc.”

După citirea acestor afirmații, trebuie să ajungeți la propriile concluzii în legătură cu aceia care călătoresc în Sabat pentru a ajunge în diferite locuri să predice Evanghelia și nu numai. Activitatea noastră este mai degrabă una de informare decât de in-

terpretare. Dar cred că veți trage concluzia că există situații când trebuie să se călătorească în Ziua Domnului. În ceea ce privește întâlnirile de comitet programate regulat în Sabat, cu siguranță nu acesta este modul adventist de tratare a situației. Nu e vorba că nu pot exista ocazii în care frații reprezentanți [ai bisericii] nu pot fi convocați neoficial la o discuție de urgență pe subiecte vitale pentru cauza lui Dumnezeu. Dar și aici frații trebuie motivați de spiritul de credincioșie, în virtutea căruia se identifică adevărata urgență, atunci când aceasta apare.

Înainte de a încheia acest subiect, veți aprecia poate următoarele două paragrafe convingătoare extrase din *Review and Herald*, numărul din 13 noiembrie 1888.

„Pe tot cuprinsul Bibliei găsim în mod repetat prescrisă o atentă păzire a Sabatului. Dumnezeu a afirmat clar că aceia care cu bună știință calcă Sabatul nu vor prospera. El i-a dat omului șase zile în care să lucreze pentru a-și procura cele necesare vieții și a rezervat o singură zi pentru Sine. El privește cu indignare la cei care își însușesc o oarecare parte din acest timp, pentru activitățile lor seculare. Există unii care își desfășoară activitățile în orele Sabatului într-o măsură atât de mare, încât ajung să poarte corespondență, să colecteze datoriile, să achite facturi și să regleze conturi în timpul Sabatului. Dar ochiul lui Dumnezeu îi vede și, deși poate părea că pentru o vreme prosperă, cu siguranță că El va rosti judecata asupra lor. Printr-un cuvânt, El poate împrăștia mai repede decât pot ei aduna. Prin foc, prin apă, prin furtună sau prin cutremur, El îi poate face să piardă tot ce au câștigat prin călcarea Sabatului. [...]

Unii dintre cei care pretind credincioșie față de Legea lui Iehova au mers atât de departe cu desacralizarea Sabatului, încât se asociază cu cei care nu au respect pentru Sabat. Da, poate că așa-zisul păzitor al Sabatului își încetează lucrul în Sabat, dar

partenerul lui continuă să lucreze. Cum trebuie să privească îngerii asupra acestui parteneriat, când păzitorul Sabatului înge-nunchează cu reverență înaintea lui Dumnezeu în casa de închi-nare, în timp ce acela cu care s-a asociat își continuă munca la fel ca în oricare altă zi!? Cum privește Cerul zgomotul și confu-zia, sunetul securii și al ciocanului în mâna mecanicului, care se ridică în loc de recunoștință, ca o sfidare parcă a poruncii Sale!? Îl poate privi Domnul ca nevinovat pe cel care se unește astfel cu călcătorii de Lege?”

Aș vrea să adaug la paragrafele anterioare și pe următorul, din *Signes of the Times*:

„Printre cei care pretind că păzesc ziua sfântă a lui Dumnezeu există nevoia de o reformă a ținerii Sabatului. Mulți caută mai mult să-și facă propriile plăceri decât să-L onoreze pe Dumne-zeu. Unii discută probleme de serviciu și fac planuri în Sabat, iar Dumnezeu privește acest lucru ca și când ar fi angajați în activi-tatea propriu-zisă de serviciu. Alții se asociază cu persoane care nu au niciun respect pentru Sabat. Dacă, de dragul câștigului, un păzitor al Sabatului permite ca afacerea în care el are un interes să fie condusă în Sabat de partenerul lui necredincios, păzitorul Sabatului este în aceeași măsură de vinovat ca și necredinciosul, fiind de datoria lui să pună capăt relației, oricât de mult ar pierde în urma acestui fapt. El nu ar trebui să permită angajarea per-soanelor care, plătite din banii lui, lucrează în Sabat. Poate că unii cred că nu-și pot permite să asculte de Dumnezeu în activitățile lor de afaceri, dar nu-și pot permite [nici] să nu asculte de El. Dumnezeu nu va îngădui ca neglijența în păzirea Sabatului să treacă nepedepsită. Dacă vrem să ne bucurăm de binecuvânta-rea Lui, Sabatul trebuie sfințit.

Îndurarea divină a poruncit ca bolnavii și suferinzii să fie îngrijiți; activitatea pe care o presupune alinarea suferințelor lor

este o lucrare de necesitate și nu reprezintă o călcare a Sabatului. Dar orice activitate nenecesară trebuie evitată. Din neglijență, mulți amână lucruri minore pentru începutul Sabatului, care ar fi trebuit, de fapt, făcute în ziua pregătirii. N-ar trebui să se întâmple așa. Orice activitate care este neglijată până la începutul zilei sfinte ar trebui să rămână nefăcută până după încheierea Sabatului. Acest lucru ar trebui să-i ajute pe cei nepăsători să nu uite și să-i facă mai atenți cu privire la lucrul lor în timpul celor șase zile lucrătoare.” (*Signes of the Times*, 7 februarie 1911)

2. În ceea ce privește activitățile de recreere în Sabat, s-ar putea să se dovedească utilă următoarea afirmație din *Signes of the Times*, 7 februarie 1911:

„Pentru a sfinți Sabatul, ar trebui să nu permitem nici măcar ca mintea noastră să zăbovească asupra lucrurilor lumești. Totuși nu e nevoie să stăm departe de natură și nici să ne privăm de aerul revigorant, din belșug al cerului. Sabatul a fost făcut să fie o binecuvântare pentru om, abătându-i mintea de la activitatea seculară, pentru a contempla bunătatea și slava lui Dumnezeu. Este nevoie ca poporul lui Dumnezeu să se adune regulat pentru închinare înaintea Sa, pentru a face schimb de idei în ceea ce privește adevărurile Cuvântului Său și pentru a dedica rugăciunii o parte din timp. Dar aceste activități, chiar și în timpul Sabatului, nu ar trebui să devină obositoare și anoste prin lungimea lor și lipsa de elemente de interes. Pentru o anumită perioadă din zi, cu toții ar trebui să aibă ocazia de a fi în aer liber.

Părinților, de ce nu profitați de prețioasele lecții pe care Dumnezeu vi le-a dat în cartea naturii, pentru a le crea copiilor voștri o concepție corectă cu privire la caracterul Său? Mergeți și stați cu ei în crânguri sau în lumina strălucitoare a soarelui și dați-i minții lor neobosite o preocupare, discutând cu ei lucrările minunate

ale lui Dumnezeu. Îndreptați-le atenția asupra dovezilor iubirii lui Dumnezeu față de om, după cum se pot vedea în lucrările Sale de creație, iar mintea lor tânără va fi atrasă și interesată, iar inima va fi inspirată cu iubire și respect.

Toți cei care Îl iubesc pe Dumnezeu ar trebui să facă tot ce pot pentru ca Sabatul să fie o încântare, un lucru sfânt și onorabil. Nu pot face acest lucru căutând propria plăcere în distracții păcătoase, interzise. Dar înălțând Sabatul în familie, acesta poate deveni cea mai interesantă zi, astfel încât revenirea săptămânală la această zi va fi salutăată cu bucurie de fiecare membru al familiei. Nu există o modalitate mai bună în care părinții pot înălța și onora Sabatul decât prin conceperea de mijloace pentru a-i instrui corespunzător pe copiii lor și a le trezi interesul pentru lucruri spirituale, dându-le o viziune corectă asupra caracterului lui Dumnezeu și asupra a ceea ce El le cere pentru a obține viața veșnică. Părinților, faceți din Sabat o încântare, astfel încât copiii voștri abia să-l aștepte și să-l primească bine în inima lor. În felul acesta, Dumnezeu va fi onorat în familie.” (*Signes of the Times*, 7 februarie 1911).

În paragrafele imediat următoare celor pe care le-am citat despre păzirea Sabatului în familie, Ellen White face o afirmație clară în privința pastorilor. Citez:

„Când s-a mutat în Israel ca reformator și eliberator, Neemia a fost impulsionat de iubirea pentru Dumnezeu și de nerăbdare în legătură cu prosperitatea poporului său. El era implicat cu toată inima în lucrarea în care se angajase, iar speranța, energia, entuziasmul și hotărârea lui erau contagioase, inspirându-i pe alții cu același curaj și țel înalt care îl animau pe el. Fiecare om a devenit un Neemia în propriul cerc de influență, contribuind la întărirea mâinii și inimii semenului său. Curând, slăbiciunea a fost urmată de putere și curaj.

Iată o lecție pentru pastori și pentru alții care lucrează în vederea salvării sufletelor. Lucrătorii creștini ar trebui să manifeste același interes și aceeași conștiințiozitate care l-au caracterizat pe Neemia. Dacă pastorii sunt inactivi și șovăitori, lipsiți de zel sfânt, ce se poate aștepta din partea celor pe care îi păstoresc? În unele cazuri, ei se pot ridica peste nivelul moral al învățătorilor lor, dar nu foarte des. Însă atunci când pastorii își largesc planurile și demonstrează că sunt conștiințioși, oamenii vor răspunde la eforturile lor, iar lucrătorii dezbinați, descurajați vor deveni uniți, puternici, plini de speranță și înflăcărare.

Este un păcat să fim nepăsători, nehotărâți și indiferenți în activitățile în care ne angajăm, dar mai ales în lucrarea lui Dumnezeu. Orice fapt care are legătură cu cauza Sa ar trebui dus la îndeplinire cu energie, atenție și rugăciune fierbinte. Este nevoie de cei care țin cu credincioșie la standarde, pentru Dumnezeu și adevărul său, și mulți sunt gata să răspundă chemării. Văzând nedreptatea și violența care apar drept consecințe ale lipsei Legii lui Dumnezeu, aceștia vor găsi un motiv mai bun ca oricând de a respecta această lege și vor pune mare preț pe influențele ei în direcția neprihănirii și înfrânării. Disprețul și insulta au ca efect creșterea iubirii lor pentru preceptele lui Iehova. Împreună cu David, ei vor spune: «Eu iubesc poruncile Tale mai mult decât aurul, da, mai mult decât aurul curat» [Ps.119:127].” (*Signes of the Times*, 7 februarie 1911)

Eram pe punctul de a vă da o altă afirmație convingătoare din unul dintre periodice, *Review and Herald*, 30 mai 1871, dar am descoperit că a fost încorporat în volumul 2 al *Mărturiilor pentru biserică*, la începutul paginii 582. Poartă titlul „Cum să păzim Sabatul”. Cred că sunteți în posesia *Mărturiilor* și veți citi această afirmație puternică.

3. Întrebați referitor la întâlnirile de comitet din Sabat. Ca răspuns, dați-mi voie să vă spun că veți primi îndrumare în privința deciziei dacă o întâlnire de comitet este sau nu acceptabilă în Sabat, în privința naturii deciziilor ce se cer luate, în privința factorului urgență implicit etc. Însă întâlnirile de comitet, de exemplu ale comitetului Conferinței, poate totuși n-ar trebui să se țină în Sabat, ci în una dintre cele șase zile obișnuite, lucrătoare, ale săptămânii.

În 1912, W. C. White a răspuns unei scrisori adresate Sarei McEnterfer de către un frate Allen, din Wiscounsins, care cerea informații în legătură cu folosirea serviciilor divine din Sabat pentru abonare la periodicele noastre sau pentru alte lucruri de aceeași natură. Scrisoarea a fost înaintată fratelui White, care a întocmit un răspuns.

Fratele White a explicat că Ellen White avea pe vremea aceea 84 de ani și puterea pe care o mai avea o păstra pentru activități speciale, cum ar fi examinarea manuscriselor noilor ei cărți și nu numai. Iată în continuare ce a scris fratele White despre legătura strânsă cu mama sa:

„Despre problema păzirii corespunzătoare a Sabatului mama a vorbit deseori. A apelat deseori la poporul nostru să facă din Sabat o zi de închinare, devoțiune și comuniune cu Dumnezeu și să ferească această zi de activități seculare. De asemenea, de-a lungul anilor, deseori a scos în evidență faptul că aducerea de daruri Domnului este o parte foarte importantă a închinării și, ca parte a închinării, este potrivită pentru Sabat. De multe ori, mama i-a instruit pe pastori să pună mai mult accent pe viziunea bisericii asupra încurajării activităților misionare și a precizat că o parte din serviciile divine din Sabat pot fi petrecute cu folos în consfătuire cu privire la cum poate fi dus adevărul la vecini și prieteni. Nu știu unde să caut în scrierile

ei pentru un răspuns direct la întrebarea dumneavoastră. Consider că această chestiune nu poate fi ușor stabilită printr-o regulă. În fiecare biserică, trebuie să studiem problema în conformitate cu situația în care lucrăm.

Ori de câte ori este posibil să se organizeze întâlniri misionare duminica sau într-o seară din săptămână, cred că este de preferat să se facă toate planurile pentru asemenea campanii în întâlniri de acest gen. Dar experiența mi-a arătat că în bisericile unde membrii sunt răspândiți și unde singura ocazie de întrunire este în Sabat, e o autentică binecuvântare ca, în același timp cu serviciile obișnuite din Sabat, să se ia în discuție lucrarea pe care o avem de făcut pentru ca vecinii și oamenii din comunitatea în care trăim să fie câștigați la iubirea pentru adevăr.

Dacă apariția revistei *Signes of the Times* (Semnele timpului) a fost, în vreun sens, o speculație, o afacere cu câștig și confort personal, aș privi cu mai multă neplăcere discutarea ei într-o ocazie de Sabat decât dacă aș considera-o pur și simplu o inițiativă misionară, o chestiune legată de plănuierea modului în care am putea răspândi solia despre iubirea lui Dumnezeu și un mesaj de avertizare celor care sunt în pericol.”

În continuare se ilustrează faptul că în anumite împrejurări și situații, se poate cere îndeplinirea unor datorii în legătură cu lucrarea lui Dumnezeu care nu vor fi făcute, în mod normal, în ziua sfântă. Accentul se pune întotdeauna pe îndeplinirea lucrurilor de rutină care nu au legătură directă cu închinarea, în alte zile decât în cele de Sabat.

4. În privința întrebării legate de pregătirea pentru orele de Sabat a angajaților nepăzitori ai Sabatului și încurajarea lor să intre în ziua de odihnă a lui Dumnezeu, aș spune că Ellen White a afirmat că ea niciodată nu a încercat să forțeze pe cineva să

păzească Sabatul, ci în acest domeniu ar trebui să avem credință și să prezentăm clar, în spiritul lui Hristos, argumentele în favoarea adevărului. Citiți cu atenție pasajele oferite în această scrisoare și cred că veți găsi câteva lucruri utile în legătură cu această problemă.

Lucrați într-o zonă aflată la mii de kilometri depărtare. Ne rugăm pentru dumneavoastră, frate Rasmussen, și fie ca Dumnezeu să vă dea mult succes să ajungeți la inimile prietenilor dumneavoastră turci. Scrieți-ne de fiecare dată când credeți că vă putem ajuta.

Cu devotament, al dumneavoastră frate,
D. A. Delafield, secretar-asociat
Ellen G. White Publications

Cartea *Mărturii despre Sabat* poate fi comandată la Depozitele Editurii Viață și Sănătate și la Librăriile „Sola Scriptura”, la prețul de 3 lei..

